

## RAADSADVIES

| ZAAKNUMMER                                      | BEHANDELEND AMBTENAAR             | AFDELING | PORT. HOUDER |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------|----------|--------------|
| 3971900                                         | Leferink, Douwe<br>Lankheet, Bert | FAC-FIN  | Benno Brand  |
| ONDERWERP                                       |                                   |          |              |
| 3971900 – 2 <sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 |                                   |          |              |



### BESLUIT

*De gemeenteraad besluit:*

1. In te stemmen met de 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025.
2. De volgende kredieten aan te passen/te verstrekken:
  - a. Het krediet van Timmersveld te verhogen met € 200.000 en het krediet Parkeren / verkeersveiligheid Twentebad te verlagen met € 200.000.
  - b. Het krediet van de kapitaalgoederen verkeerregelininstallaties te verhogen met € 125.000
  - c. Een uitvoeringskrediet van € 350.000 voor optimalisatie huisvestingsconcept beschikbaar te stellen.
3. De Begroting 2025 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 van deze Beleidsrapportage.
4. In te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.10 van deze Beleidsrapportage, waarvan bijna € 12.336.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
5. Kennis te nemen van de verantwoording van de budgetoverheveling van 2024 naar 2025.
6. De budgetten van 2025, die voor overheveling naar 2026 voorgesteld zijn in hoofdstuk 4 van deze rapportage, met een bedrag van ruim € 1.019.000, over te hevelen naar 2026.
7. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren om budgetten die tijdelijk zijn toegevoegd aan de Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten, in 2026 weer in te zetten en aan deze reserve te onttrekken.
8. Een bestemmingsreserve digitale archieven in te stellen en een bedrag van € 2.167.000 toe te voegen.
9. Een voorziening Kwaliteit Leefomgeving in te stellen.

### INLEIDING

Het college rapporteert 2 keer per jaar tussentijds aan de gemeenteraad over de significante afwijkingen in het lopende jaar ten opzichte van de Begroting 2025. Dit is in de financiële verordening vastgelegd. De tijdstippen van oplevering van het document en de vergaderingen zijn al in januari aan uw raad meegedeeld.

Dit is de 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 met peildatum 1-9-2025. We rapporteren over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen en over de verwachte financiële afwijkingen groter dan € 50.000 of 10% van het budget. Daarbij is de werkelijke administratie tot en met peildatum 1-9-2025 de basis en prognosticeren we nog te verwachten effecten tot het einde van het jaar.

De 1<sup>e</sup> Beleidsrapportage is de jaarschijf 2025 in de Zomernota 2025-2029. De 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 is een afzonderlijk document.

De behandeling in de politieke markt en gemeenteraad loopt parallel met de Beleidsbegroting 2026-2029.

#### Toelichting resultaat / algemene reserve

Vanuit een primitieve Beleidsbegroting 2025 met een overschot van € 311.000 heeft de 1<sup>e</sup> verzamelwijziging het primitieve resultaat vermeerderd tot € 649.000. De 1e Beleidsrapportage 2025 (2e verzamelwijziging) in de Zomernota 2025-2029) had een positief saldo van € 5.580.000. Het saldo t/m de 2e verzamelwijziging is in de Algemene reserve gestort. De 3e verzamelwijziging sloot met een resultaat van € 5.000, tevens het saldo bij aanvang van de 2e Beleidsrapportage 2025.

In deze 2e Beleidsrapportage worden de belangrijkste beleidsmatige en financiële afwijkingen van het huidige begrotingsjaar gerapporteerd. Financieel resulteert deze 2e Beleidsrapportage 2025 in een voordeel van € 7.289.000. We stellen voor dit bedrag, samen met het resultaat tot en met de 3e verzamelwijziging 2025 van € 5.000, toe te voegen aan de algemene reserve. Daarnaast wordt nog een bedrag van € 16.000 uit de algemene reserve onttrokken voor besteding middelen Kloas aan de Brugfonds.

Op basis van de doorrekening van de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds wordt er nog € 5.058.000, bovenop het saldo van deze Beleidsrapportage, toegevoegd aan de algemene reserve. Hiervoor verwijzen we naar separate raadsbrief (zaaknummer 3970932).

In totaliteit wordt er bijna € 12.336.000 toegevoegd aan de algemene reserve.

## ARGUMENTEN

### *1.1 Met de 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 brengen we de Begroting in overeenstemming met beleid en financiën.*

We melden in deze Beleidsrapportage de afwijkingen en ontwikkelingen ten opzichte van de Beleidsbegroting 2025. Hiermee informeren we de raad tussentijds over gewijzigd beleid, de uitvoeren van beleid, gewijzigde externe invloeden en financiën.

#### *2.1.a We hogen het krediet op, door onvoorziene omstandigheden.*

Door vervuiling in de grond zijn er meerkosten gemaakt, dit zou leiden tot een overschrijding. Op het krediet van de openbare ruimte omgeving Twentebad is een onderschrijding, deze ruimte gebruiken we nu voor Timmersveld.

#### *2.1.b. We hebben hogere kosten voor de vervanging van diverse verkeersregelinstallaties.*

Er zijn veel oorzaken voor de gestegen kosten, voor deze oorzaken verwijzen we naar hoofdstuk 4.2 van de Beleidsrapportage 2025.

#### *2.1.c. Door het beschikbaar stellen van het krediet kan er gestart worden het optimaliseren van het huisvestingsconcept.*

Met het krediet wordt het huisvestingsconcept geoptimaliseerd. Dit is nodig in verband met de groei van het aantal medewerkers, veranderende werkvormen en een toename van piekdruk op kantoor dagen.

### *3.1 We sturen tijdig bij op het moment dat we afwijkingen zien.*

Het wijzigen van de Beleidsbegroting 2025 zorgt ervoor, dat we bij de Jaarstukken 2025 niet opnieuw dezelfde constatering en verschillen per programma hoeven op te nemen.

### *4.1 Door de storting in de Algemene reserve waaronder het saldo zijn er minder afwijkingen bij de Jaarstukken 2025*

Het jaarrekeningsaldo bij afsluiting van 2025 bestaat alleen nog uit de afwijkingen van het laatste deel van het jaar.

### *5.1 Budgetoverheveling zorgt ervoor dat incidentele taken, die in 2025 niet kunnen worden uitgevoerd, in 2026 alsnog met een passend budget kunnen worden afgewikkeld.*

### *6.1 De reserve nog uit te voeren werken en activiteiten heeft een divers karakter en bevat posten die al voorbestemd zijn om uit te geven voor hetzelfde doel in een andere periode.*

### *8.1 Door een reserve te vormen voor de digitale archieven hoeven we niet jaarlijks middelen over te hevelen.*

Het budget om onze gemeentelijke archieven te digitaliseren is al twee keer overgeheveld. Het project is gestart en om dit te kunnen voltooien is het nog zeker nodig om de middelen beschikbaar te houden. Om te voorkomen dat we deze middelen vaker moeten overhevelen en tegen onze eigen criteria voor budgetoverheveling in te gaan, storten we de middelen in een nieuwe reserve digitale archieven.

### *9.1 We voldoen aan de wetgeving door het instellen van deze voorziening*

Deze voorziening wordt ingesteld voor de bijdragen aan kwaliteit leefomgeving, dit is conform wetgeving en onze nota grondbeleid (zaaknummer 3770494) om aan de verplichtingen voldoen. In deze Beleidsrapportage worden de begrote opbrengsten van de Graskarperstraat en Erve Lonink, samen € 76.000 toegevoegd.

## KANTTEKENINGEN

### *8.1 We proberen het aantal (bestemmings)reserves te beperken*

We proberen in het algemeen om het aantal reserves zo minimaal mogelijk te houden. We actualiseren deze jaarlijks bij de Jaarstukken. Als het doel bereikt is zal de reserve worden opgeheven.

#### VERVOLG

##### *Financiën*

Deze begrotingswijziging van deze Beleidsrapportage wordt financieel verwerkt. Daarna is het mogelijk dat er in het laatste kwartaal nog wijzigingen plaatsvinden, die hun oorsprong hebben in de periode september-december. Deze zullen u in de vorm van afzonderlijke voorstellen, verzamelwijzigingen, worden aangeboden.

##### *Communicatie*

Publicatie Tweede Beleidsrapportage 2025 op de website van de gemeente Hengelo.

#### BIJLAGEN

*Bijlage 1: 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025.pdf*

## RAADSBESLUIT

| ZAAKNUMMER                          | BEHANDELEND AMBTENAAR | SECTOR  | PORT. HOUDER       |
|-------------------------------------|-----------------------|---------|--------------------|
| 3971900                             | Ieferink, douwe       | FAC-FIN | Hanneke Steen-Klok |
| ONDERWERP                           |                       |         |                    |
| 3971900 - 2e Beleidsrapportage 2025 |                       |         |                    |



### DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de 2e Beleidsrapportage 2025.
2. De volgende kredieten aan te passen/te verstrekken:
  - a. Het krediet van Timmersveld te verhogen met € 200.000 en het krediet Parkeren / verkeersveiligheid Twentebad te verlagen met € 200.000.
  - b. Het krediet van de kapitaalgoederen verkeerregelininstallaties te verhogen met € 125.000
  - c. Een uitvoeringskrediet van € 350.000 voor optimalisatie huisvestingsconcept beschikbaar te stellen.
3. De Begroting 2025 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 van deze Beleidsrapportage.
4. In te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.10 van deze Beleidsrapportage, waarvan bijna € 12.336.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
5. Kennis te nemen van de verantwoording van de budgetoverheveling van 2024 naar 2025.
6. De budgetten van 2025, die voor overheveling naar 2026 voorgesteld zijn in hoofdstuk 4 van deze rapportage, met een bedrag van ruim € 1.019.000, over te hevelen naar 2026.
7. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren om budgetten die tijdelijk zijn toegevoegd aan de Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten, in 2026 weer in te zetten en aan deze reserve te onttrekken.
8. Een bestemmingsreserve digitale archieven in te stellen en een bedrag van € 2.167.000 toe te voegen.
9. Een voorziening Kwaliteit Leefomgeving in te stellen.

### PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het college rapporteert 2 keer per jaar tussentijds aan de gemeenteraad over de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting. Het college heeft dit aan de gemeenteraad voorgelegd. De 2e Beleidsrapportage 2025 sluit met een voordelig begrotingssaldo van bijna € 7,3 miljoen. De voordelen zijn overwegend incidenteel van aard.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter



# 2e Beleidsrapportage 2025



Gemeente  
**Hengelo**



# Inhoudsopgave

|                                                                    |           |
|--------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Inleiding en samenvatting</b>                                   | <b>3</b>  |
| 1.1 Inleiding                                                      | 3         |
| 1.2 Samenvatting effecten Beleidsrapportage                        | 4         |
| <b>Algemeen beleidsmatig en financieel beeld</b>                   | <b>7</b>  |
| <b>Raadsadvies en Raadsbesluit</b>                                 | <b>9</b>  |
| <b>4 Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen</b>                | <b>13</b> |
| 4.1 Veiligheid                                                     | 14        |
| 4.2 Verkeer, vervoer en waterstaat                                 | 16        |
| 4.3 Economie                                                       | 19        |
| 4.4 Onderwijs                                                      | 20        |
| 4.5 Sport, cultuur en recreatie                                    | 22        |
| 4.6 Sociaal Domein                                                 | 25        |
| 4.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid                        | 32        |
| 4.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing       | 36        |
| 4.9 Bestuur en ondersteuning                                       | 40        |
| 4.10 Mutaties in reserves                                          | 45        |
| <b>5 Overige programma overschrijdende onderwerpen</b>             | <b>47</b> |
| 5.1 Overzicht financiële afwijkingen/ begrotingswijziging          | 48        |
| 5.2 Verloopoverzicht van presentatietabel naar begrotingswijziging | 50        |
| 5.3 Stand van zaken transformatieplan sociaal domein               | 51        |
| 5.4 Regels voor budgetoverheveling                                 | 59        |



# Inleiding en samenvatting

## 1.1 Inleiding

Voor u ligt de 2e Beleidsrapportage 2025. Deze volgt op de 1e Beleidsrapportage 2025, die onderdeel uitmaakte van de Zomernota 2025-2029.

### Wijzigen van de Begroting 2025

In de 2e Beleidsrapportage 2025 leest u waar we hebben moeten afwijken van onze beleidsvoornemens. Dit kan ook financiële consequenties hebben. We geven financiële afwijkingen weer boven de grens van € 50.000 of 10% van het budget. Kleinere verschillen worden wel verwerkt, maar in de afwijkingstabellen is één regel "diverse kleine verschillen" opgenomen, die niet nader wordt toegelicht. In enkele gevallen zijn alsnog kleinere financiële afwijkingen opgenomen. Soms is dit vanwege de inhoudelijke ontwikkeling of vanuit rechtmatigheid, bijvoorbeeld bij afwijkende reserve mutaties, die de raad moet vaststellen. Het kan zijn dat meerdere kleine verschillen onder € 50.000 een totaal opleveren dat ver boven het grensbedrag uitkomt. Dan wordt er een bedrag onder het normbedrag uit genomen en toegelicht.

Na het verwerken van de effecten van deze Beleidsrapportage (inclusief de septembercirculaire 2025) ontstaat een geactualiseerd overzicht van de gewijzigde begroting van het huidig boekjaar 2025, van zowel beleidsmatige als financiële ontwikkelingen. Deze gewijzigde begroting geeft aan hoe we het jaar 2025 naar verwachting gaan afsluiten.

Gebeurtenissen na de peildatum van 1 september 2025 kunnen alsnog het financiële beeld 2025 beïnvloeden en daarmee verschillen in de Jaarstukken 2025 ten opzichte van deze gewijzigde begroting laten zien.

De financiële consequenties worden verwerkt in de 4<sup>e</sup> verzamel(begrotings)wijziging van de Beleidsbegroting 2025. Deze is opgenomen in hoofdstuk 5, paragraaf 1.

### Besluitvorming

De 2e Beleidsrapportage 2025 zal op 28 oktober 2025 in de politieke markt worden besproken. De raadsvergadering vindt plaats op 12 november 2025.

## Leeswijzer

In dit hoofdstuk vindt u na de inleiding de samenvatting van de gerapporteerde ontwikkelingen.

In hoofdstuk 2 schetsen we het algemene beleidsmatige en financiële beeld. Tevens gaan we in op de belangrijkste ontwikkelingen met impact voor inwoners, instellingen, verenigingen en ondernemers. Tenslotte wordt op het niveau van baten en lasten, voor en na reserves, het begrotingsverloop in 2025 inclusief deze Beleidsrapportage weergegeven.

In hoofdstuk 3 treft u het raadsadvies en -besluit aan.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen per begrotingsprogramma.

Ook bij de beleidsmatige ontwikkelingen is het uitgangspunt dat er alleen gemeld wordt bij wijzigingen in beleid of bij een ander tempo van realisatie dan is voorgenomen.

De financiële tabellen zijn opgesteld vanuit de programma's waar de afwijkingen in hoofdzaak zijn veroorzaakt. Het eerste tussentotaal voor mutatie van reserves geeft aan welke effecten uit het programma zijn voortgekomen. Veel financiële verschillen hebben ook effecten op reserves en andere programma's. De reservemutaties die betrekking hebben op het programma worden eerst betrokken om het totaaleffect te laten zien dat de mutaties hebben veroorzaakt. Dit bedrag wijkt af van de begrotingswijziging waar de raad over besluit. Om te laten zien hoe de totalen per programma in hoofdstuk 4 zich verhouden tot de totalen in de begrotingswijziging per programma is een afzonderlijke verlooptabel toegevoegd als bijlage 5.2.

Bij de behandeling van de 2e Beleidsrapportage 2024 (raadzaak 3812091) is aangegeven, dat we in deze rapportage terug komen op de stand van zaken met betrekking tot de uit 2024 overgehevelde budgetten. In de programma's 5, 6, 8 en 9 zijn budgetten overgeheveld. Als restanten van overgehevelde budgetten niet meer geheel worden ingezet en toch beschikbaar moeten blijven, worden ze weer toegevoegd aan de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten. Met het doel om ze vanuit de reserve vervolgens in 2026 weer aan de exploitatie toe te voegen voor uitvoering van dit beleid.

In deze rapportage is ook de budgetoverheveling naar 2026 opgenomen. De regels voor het overhevelen van budget zijn ongewijzigd en strikt. Door de overheveling al bij de 2e Beleidsrapportage mee te nemen, zijn we eerder op de hoogte van werkzaamheden die nog niet uitgevoerd kunnen worden en budgetten die als gevolg daarvan niet besteed gaan worden, maar wel volgend jaar beschikbaar moeten zijn. Nadeel van deze werkwijze is dat er een inschatting van de besteding in het laatste deel van het jaar gemaakt moet worden.

Als laatste onderdeel in dit hoofdstuk worden de mutaties in de reserves weergegeven.

In hoofdstuk 5, paragraaf 1, wordt een totaaloverzicht van de financiële afwijkingen per begrotingsprogramma gepresenteerd. Dit overzicht is de samenvatting per programma van de vast te stellen begrotingswijziging. In paragraaf 2 is de verlooptabel opgenomen van in hoofdstuk 4 gepubliceerde programmatotalen naar de programmatotalen in de begrotingswijziging, waar de raad over besluit. In paragraaf 3 is een rapportage over de stand van zaken van het Transformatieplan Sociaal Domein opgenomen. In paragraaf 4 hebben we de afspraken rondom budgetoverheveling weergegeven.

## 1.2 Samenvatting effecten Beleidsrapportage

### Kernboodschap

In deze 2e Beleidsrapportage worden de belangrijkste beleidsmatige en financiële afwijkingen van het huidige begrotingsjaar gerapporteerd. Financieel resulteert deze 2e Beleidsrapportage 2025 in een voordeel van € 7.289.000. We stellen voor dit bedrag, samen met het resultaat tot en met de 3e verzamelwijziging 2025 van € 5.000, toe te voegen aan de algemene reserve. Daarnaast wordt nog een bedrag van € 16.000 uit de algemene reserve onttrokken voor besteding middelen Kloas aan de Brugfonds.

Op basis van de doorrekening van de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds wordt er nog € 5.058.000, bovenop het saldo van deze Beleidsrapportage, toegevoegd aan de algemene reserve. Hiervoor verwijzen we naar separate raadsbrief (zaaknummer 3970932).

In totaliteit wordt er bijna € 12.336.000 toegevoegd aan de algemene reserve.

### Resultaat beleidsrapportage

Deze Beleidsrapportage sluit met een substantieel voordeel. Voor de toelichting hiervan verwijzen we naar hoofdstuk 4. De volgende effecten zijn inclusief dekking door of dotatie aan reserves.

De grootste effecten in deze 2e Beleidsrapportage zijn:

| Omschrijving afwijking                                  | Bedrag in € x<br>1 miljoen | V(oordeel)<br>N(adeel) |
|---------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------|
| Ontwikkelingen Jeugd                                    | 3,5                        | V                      |
| Ontwikkeling BUIG-Budget                                | 1,0                        | V                      |
| Septembercirculaire 2025                                | 1,4                        | V                      |
| Beschermd wonen                                         | 0,9                        | V                      |
| Onderbesteding beheer wegen                             | 0,8                        | V                      |
| Ontwikkelingen Wmo                                      | 0,6                        | V                      |
| <b>Grootste voordelen</b>                               | <b>8,2</b>                 | <b>V</b>               |
| Lagere opbrengsten ROZ                                  | 0,5                        | N                      |
| Omgevingsvergunningen                                   | 0,3                        | N                      |
| <b>Grootste nadelen</b>                                 | <b>0,8</b>                 | <b>N</b>               |
| Overige voordelen en nadelen incl. budgetoverhevelingen | 0,2                        | N                      |
| <b>Totaal resultaat 2e Beleidsrapportage 2025</b>       | <b>7,2</b>                 | <b>V</b>               |

We zien vooral een aantal bijstellingen in het sociaal domein die een voordelig resultaat tot gevolg hebben.

- Op Jeugd is dit het gevolg van meerdere factoren. We hebben een inschatting moeten maken in verband met de overgang van het oude naar het nieuwe inkoopmodel. Hiervoor hebben we net als de andere gemeenten gebruik gemaakt van de regionale impactanalyse aangevuld met onze eigen analyse. Nu wij de daadwerkelijke kosten vergelijken met de voorspellingen uit de analyse verwachten we € 3,5 miljoen minder uit te geven. Dit voordeel is een regionaal beeld.
- Voor de bekostiging van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies ontvangen gemeenten een budget van het Rijk, het BUIG-budget. Bij de Zomernota 2025-2029 is het BUIG-budget met € 500.000 naar beneden bijgesteld naar de nullijn, dit blijkt nu te voorzichtig geraamd. We zien nu dat de volumeontwikkeling zich stabiliseert en zelfs daalt, vanwege de inzet van loonkostensubsidie. Ook is de prijs per uitkering lager. Op grond van de huidige cijfers verwachten wij uit te komen op een positief resultaat van € 984.000.
- De verhoging van de gemeentefondsuitkering in 2025 komt voort uit meerdere effecten. Hengelo ontvangt vanuit het Rijk een compensatie van ruim € 4 miljoen voor de helft van de incidentele tekorten in de jeugdzorg over 2023 en 2024. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve, omdat de afgelopen jaren al veel extra middelen aan jeugdzorg zijn besteed en er in de Zomernota 2025-2029 voor 2026 en 2027 al incidentele middelen zijn opgenomen voor het groeipad van de Hervormingsagenda jeugd. Daarnaast heeft het Rijk een voorschot van bijna € 2,2 miljoen verstrekt voor de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds, wat een voordeel oplevert van circa € 0,6 miljoen, aangezien in de begroting al een stelpost van € 1,6 miljoen was opgenomen. Tot slot zijn de landelijke en gemeentelijke verdeelmaatstaven geactualiseerd voor de uitkeringsjaren 2023 tot en met 2025. Omdat het Rijk achterloopt met de definitieve vaststelling hiervan, kunnen er in de toekomst nog financiële effecten ontstaan. Voor 2025 vervalt de eerder ingestelde stelpost, wat resulteert in een voordeel van ruim € 0,8 miljoen. Ook dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
- Op het onderdeel Beschermd Wonen zien we een voordeel van ruim € 900.000. Wij zijn in 2025 gestart met het inventariseren van de mogelijkheden om de instroom van jong volwassenen in beschermd wonen te beperken en uitstroom te bevorderen. Hiervoor maken we een plan, samen met onze partners. Dit heeft nog niet geleid tot besteding van dit budget en zorgt nu voor een incidenteel voordeel. Daarnaast ontvangen wij ook eenmalig extra middelen vanuit Enschede op basis van de bijgestelde prognose over het gebruik de regionale middelen.
- Vanuit Assetmanagement is gewerkt aan een vernieuwde, samenhangende planning die helpt om projecten slimmer en efficiënter uit te voeren. Voor diverse asfaltprojecten is de voorbereiding inmiddels gestart en de aanbesteding vindt nog dit jaar plaats. Door de volle orderportefeuilles bij marktpartijen schuiven de uitvoeringswerkzaamheden door naar 2026. De budgetten in 2025 worden hierdoor dus niet volledig benut.
- Het voordeel bij WMO komt met name door de huishoudelijke ondersteuning vanwege het tekort aan personeel bij aanbieders. Hierdoor wordt gewerkt vanuit het uitgangspunt 'om de week huishoudelijke ondersteuning, tenzij dit niet kan'.

Wat betreft de nadelige effecten zien we een drietal grotere uitschieters.

- We constateren een lagere opbrengst bij het ROZ. Dit heeft te maken met de huidige financieringssystematiek, waarbij ROZ diensten op productbasis doorbelast aan andere gemeenten. We zien dat veel ondernemers zich bij ROZ melden, maar dat dit lang niet altijd leidt tot dienstverlening die ROZ volledig kan factureren. De opbrengsten 2025 liggen in lijn met 2024.
- We zien bij de legesopbrengsten Omgevingsvergunningen een lagere opbrengst dan geraamd vanwege minder grote projecten in 2025. Dit komt mede doordat veel aanvragen nog vóór de invoering van de omgevingswet zijn ingediend. We verwachten dat dit in 2026 weer bijtrekt.

#### **Arbeidsmarktontwikkelingen en impact op uitvoeringskracht**

We ervaren een weerbarstige arbeidsmarkt die onze organisatie op meerdere fronten raakt. Enerzijds merken we dat het behouden van eigen capaciteit steeds uitdagender wordt. De krapte op de arbeidsmarkt leidt tot een verhoogde mobiliteit van medewerkers en een toenemende concurrentie tussen werkgevers, waardoor het lastig blijft om vacatures tijdig en duurzaam in te vullen.

Anderzijds constateren we dat ook in de externe markt niet altijd voldoende ruimte is om werkzaamheden uit te besteden. Veel uitvoerende partijen kampen zelf ook met capaciteitsproblemen, waardoor opdrachten soms niet of met vertraging worden uitgevoerd. Dit heeft directe gevolgen voor onze uitvoeringskracht.

Als gevolg van deze omstandigheden lukt het ons niet altijd om plannen en projecten uit te voeren zoals oorspronkelijk was voorzien. Dit vraagt om realistische verwachtingen ten aanzien van onze ambities en plannen.

# Algemeen beleidsmatig en financieel beeld

## Financiële situatie gemeente Hengelo

Door een adequate vermogenspositie kunnen we incidentele lasten deels met eigen vermogen financieren. Dat ontlast onze leningenportefeuille. Dit jaar hebben we meerdere aflossingen gedaan van ongeveer € 30 miljoen vanuit onze schatkistbankpositie. We hoeven nog geen nieuwe leningen aan te trekken. De kengetallen solvabiliteit, netto schuldquote en grondexploitatie geven aan, dat risico's zijn afgenomen. Dit blijft geen dalende lijn, omdat we wel ambities hebben, die gefinancierd moeten worden.

## Begrotingsverloop in 2025

| Soort mutatie                                  | Beleids begroting 2025 | Wijzigingen 2025 | Totaal vóór 2e Beleids rapportage | 2e Beleids rapportage | Actuele begroting 2025 |
|------------------------------------------------|------------------------|------------------|-----------------------------------|-----------------------|------------------------|
| Baten                                          | 422.902                | 50.632           | 473.534                           | 6.905                 | 480.439                |
| Lasten                                         | -415.800               | -50.232          | -466.032                          | 9.277                 | -456.755               |
| <b>Saldo voor reservemutaties</b>              | <b>7.102</b>           | <b>400</b>       | <b>7.502</b>                      | <b>16.182</b>         | <b>23.684</b>          |
| Toevoegingen reserve                           | -16.407                | -9.177           | -25.584                           | -8.661                | -34.245                |
| Ottrekking reserves                            | 9.616                  | 8.471            | 18.087                            | -232                  | 17.855                 |
| <b>Saldo van baten en lasten</b>               | <b>311</b>             | <b>-306</b>      | <b>5</b>                          | <b>7.289</b>          | <b>7.294</b>           |
| Resultaat tot 2e berap naar de AR              |                        |                  |                                   | -5                    | -5                     |
| Resultaat van de 2e berap naar de AR           |                        |                  |                                   | -7.289                | -7.289                 |
| <b>Saldo van baten en lasten na bestemming</b> | <b>311</b>             | <b>-306</b>      | <b>5</b>                          | <b>-5</b>             | <b>0</b>               |

## Toelichting tabel

Na de primitieve Beleidsbegroting 2025 met een positief saldo van € 311.000 en de 1e verzamelwijziging 2025 met een positief saldo van € 338.000 was het cumulatieve saldo voor de Zomernota € 649.000. De 2e verzamelwijziging 2025 was het effect van de 1e Beleidsrapportage 2025 in de Zomernota 2025-2029 met een positief saldo van € 5.580.000. In de 2e wijziging zijn zowel het resultaat tot de Zomernota en het resultaat in de Zomernota, samen € 6.229.000 ,aan de Algemene reserve toegevoegd. Daarna was het cumulatieve begrotingsresultaat weer 0. Vervolgens sloot de 3e verzamelwijziging 2025 met een resultaat van € 5.000, tevens het saldo bij aanvang van de 2e Beleidsrapportage 2025.

Het saldo van deze rapportage is afgerond € 7.289.000 voordelig. Door dit saldo, samen met het saldo van de 3e verzamelwijziging (€ 5.000), aan de algemene reserve toe te voegen is het begrotingsresultaat 2025 na deze toevoeging wederom 0.

Op basis van de doorrekening van de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds wordt er nog € 5.058.000, bovenop het saldo van deze Beleidsrapportage, toegevoegd aan de algemene reserve. Hiervoor verwijzen we naar separate raadsbrief (zaaknummer 3970932). Daarnaast wordt nog een bedrag van € 16.000 uit de algemene reserve onttrokken voor besteding middelen Kloas aan de Brugfonds.

Op basis van deze Beleidsrapportage wordt er per saldo € 12.336.000 toegevoegd aan de algemene reserve.

## Budgetoverheveling van 2025 naar 2026

Als incidentele budgetten in 2025 niet kunnen worden ingezet, kan onder voorwaarden een overheveling naar 2026 plaatsvinden. De onderstaande budgetten zijn overgebracht naar 2026. De verklaringen vindt u terug in de programma's in hoofdstuk 4.

| Nr                               | Onderwerp / over te hevelen budget                                                     | Bedrag<br>over te<br>hevelen<br>€ * 1.000 | Pro<br>gram<br>ma | Voldoet<br>aan de<br>criteria |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------|-------------------------------|
| 1                                | Budgetoverheveling actualiseren parkeerbeleid                                          | 60                                        | 2                 | Ja                            |
| 2                                | Budgetoverheveling Openbaar goen                                                       | 110                                       | 5                 | Ja                            |
| 3                                | Budgetoverheveling Speelvoorzieningen                                                  | 37                                        | 5                 | Ja                            |
| 4                                | Budgetoverheveling beleidskader 'Blik op morgen–Perspectief op een<br>betere toekomst' | 388                                       | 6                 | Ja                            |
| 5                                | Budgetoverheveling infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven                       | 129                                       | 6                 | Ja                            |
| 6                                | Budgetoverheveling acquisitie binnenstad                                               | 100                                       | 8                 | Ja                            |
| 7                                | Budgetoverheveling Wet Open Overheid                                                   | 80                                        | 9                 | Ja                            |
| 8                                | Budgetoverheveling Dienstverlening (Wdo/Wmebv)                                         | 115                                       | 9                 | Ja                            |
| <b>Totaal budgetoverheveling</b> |                                                                                        | <b>1.019</b>                              |                   |                               |

## Raadsadvies en Raadsbesluit

## RAADSADVIES

| ZAAKNUMMER                                      | BEHANDELEND AMBTENAAR             | AFDELING | PORT. HOUDER |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------|----------|--------------|
| 3971900                                         | Leferink, Douwe<br>Lankheet, Bert | FAC-FIN  | Benno Brand  |
| ONDERWERP                                       |                                   |          |              |
| 3971900 – 2 <sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 |                                   |          |              |



### BESLUIT

*De gemeenteraad besluit:*

1. In te stemmen met de 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025.
2. De volgende kredieten aan te passen/te verstrekken:
  - a. Het krediet van Timmersveld te verhogen met € 200.000 en het krediet Parkeren / verkeersveiligheid Twentebad te verlagen met € 200.000.
  - b. Het krediet van de kapitaalgoederen verkeerregelinstanties te verhogen met € 125.000
  - c. Een uitvoeringskrediet van € 350.000 voor optimalisatie huisvestingsconcept beschikbaar te stellen.
3. De Begroting 2025 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 van deze Beleidsrapportage.
4. In te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.10 van deze Beleidsrapportage, waarvan bijna € 12.336.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
5. Kennis te nemen van de verantwoording van de budgetoverheveling van 2024 naar 2025.
6. De budgetten van 2025, die voor overheveling naar 2026 voorgesteld zijn in hoofdstuk 4 van deze rapportage, met een bedrag van ruim € 1.019.000, over te hevelen naar 2026.
7. Het college van burgemeester en wethouders te mandateren om budgetten die tijdelijk zijn toegevoegd aan de Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten, in 2026 weer in te zetten en aan deze reserve te onttrekken.
8. Een bestemmingsreserve digitale archieven in te stellen en een bedrag van € 2.167.000 toe te voegen.
9. Een voorziening Kwaliteit Leefomgeving in te stellen.

### INLEIDING

Het college rapporteert 2 keer per jaar tussentijds aan de gemeenteraad over de significante afwijkingen in het lopende jaar ten opzichte van de Begroting 2025. Dit is in de financiële verordening vastgelegd. De tijdstippen van oplevering van het document en de vergaderingen zijn al in januari aan uw raad meegedeeld.

Dit is de 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 met peildatum 1-9-2025. We rapporteren over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen en over de verwachte financiële afwijkingen groter dan € 50.000 of 10% van het budget. Daarbij is de werkelijke administratie tot en met peildatum 1-9-2025 de basis en prognosticeren we nog te verwachten effecten tot het einde van het jaar.

De 1<sup>e</sup> Beleidsrapportage is de jaarschijf 2025 in de Zomernota 2025-2029. De 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 is een afzonderlijk document.

De behandeling in de politieke markt en gemeenteraad loopt parallel met de Beleidsbegroting 2026-2029.

#### **Toelichting resultaat/algemene reserve**

Vanuit een primitieve Beleidsbegroting 2025 met een overschot van € 311.000 heeft de 1<sup>e</sup> verzamelwijziging het primitieve resultaat vermeerderd tot € 649.000. De 1<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 (2<sup>e</sup> verzamelwijziging) in de Zomernota 2025-2029) had een positief saldo van € 5.580.000. Het saldo t/m de 2<sup>e</sup> verzamelwijziging is in de Algemene reserve gestort. De 3<sup>e</sup> verzamelwijziging sloot met een resultaat van € 5.000, tevens het saldo bij aanvang van de 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025.

In deze 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage worden de belangrijkste beleidsmatige en financiële afwijkingen van het huidige begrotingsjaar gerapporteerd. Financieel resulteert deze 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 in een voordeel van € 7.289.000. We stellen voor dit bedrag, samen met het resultaat tot en met de 3<sup>e</sup> verzamelwijziging 2025 van € 5.000, toe te voegen aan de algemene reserve. Daarnaast wordt nog een bedrag van € 16.000 uit de algemene reserve onttrokken voor besteding middelen Kloas aan de Brugfonds.

Op basis van de doorrekening van de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds wordt er nog € 5.058.000, bovenop het saldo van deze Beleidsrapportage, toegevoegd aan de algemene reserve. Hiervoor verwijzen we naar separate raadsbrief (zaaknummer 3970932).

In totaliteit wordt er bijna € 12.336.000 toegevoegd aan de algemene reserve.

## ARGUMENTEN

*1.1 Met de 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025 brengen we de Begroting in overeenstemming met beleid en financiën.*

We melden in deze Beleidsrapportage de afwijkingen en ontwikkelingen ten opzichte van de Beleidsbegroting 2025. Hiermee informeren we de raad tussentijds over gewijzigd beleid, de uitvoeren van beleid, gewijzigde externe invloeden en financiën.

*2.1.a We hogen het krediet op, door onvoorziene omstandigheden.*

Door vervuiling in de grond zijn er meerkosten gemaakt, dit zou leiden tot een overschrijding. Op het krediet van de openbare ruimte omgeving Twentebad is een onderschrijding, deze ruimte gebruiken we nu voor Timmersveld.

*2.1.b. We hebben hogere kosten voor de vervanging van diverse verkeersregelininstallaties.*

Er zijn veel oorzaken voor de gestegen kosten, voor deze oorzaken verwijzen we naar hoofdstuk 4.2 van de Beleidsrapportage 2025.

*2.1.c. Door het beschikbaar stellen van het krediet kan er gestart worden het optimaliseren van het huisvestingsconcept.*

Met het krediet wordt het huisvestingsconcept geoptimaliseerd. Dit is nodig in verband met de groei van het aantal medewerkers, veranderende werkvormen en een toename van piekdruk op kantoorlagen.

*3.1 We sturen tijdig bij op het moment dat we afwijkingen zien.*

Het wijzigen van de Beleidsbegroting 2025 zorgt ervoor, dat we bij de Jaarstukken 2025 niet opnieuw dezelfde constatering en verschillen per programma hoeven op te nemen.

*4.1 Door de storting in de Algemene reserve waaronder het saldo zijn er minder afwijkingen bij de Jaarstukken 2025*

Het jaarrekeningsaldo bij afsluiting van 2025 bestaat alleen nog uit de afwijkingen van het laatste deel van het jaar.

*5.1 Budgetoverheveling zorgt ervoor dat incidentele taken, die in 2025 niet kunnen worden uitgevoerd, in 2026 alsnog met een passend budget kunnen worden afgewikkeld.*

*6.1 De reserve nog uit te voeren werken en activiteiten heeft een divers karakter en bevat posten die al voorbestemd zijn om uit te geven voor hetzelfde doel in een andere periode.*

*8.1 Door een reserve te vormen voor de digitale archieven hoeven we niet jaarlijks middelen over te hevelen.*

Het budget om onze gemeentelijke archieven te digitaliseren is al twee keer overgeheveld. Het project is gestart en om dit te kunnen voltooien is het nog zeker nodig om de middelen beschikbaar te houden. Om te voorkomen dat we deze middelen vaker moeten overhevelen en tegen onze eigen criteria voor budgetoverheveling in te gaan, storten we de middelen in een nieuwe reserve digitale archieven.

*9.1 We voldoen aan de wetgeving door het instellen van deze voorziening*

Deze voorziening wordt ingesteld voor de bijdragen aan kwaliteit leefomgeving, dit is conform wetgeving en onze nota grondbeleid (zaaknummer 3770494) om aan de verplichtingen voldoen. In deze Beleidsrapportage worden de begrote opbrengsten van de Graskarperstraat en Erve Lonink, samen € 76.000 toegevoegd.

## KANTTEKENINGEN

*8.1 We proberen het aantal (bestemmings)reserves te beperken*

We proberen in het algemeen om het aantal reserves zo minimaal mogelijk te houden. We actualiseren deze jaarlijks bij de Jaarstukken. Als het doel bereikt is zal de reserve worden opgeheven.

**VERVOLG***Financiën*

Deze begrotingswijziging van deze Beleidsrapportage wordt financieel verwerkt. Daarna is het mogelijk dat er in het laatste kwartaal nog wijzigingen plaatsvinden, die hun oorsprong hebben in de periode september-december. Deze zullen u in de vorm van afzonderlijke voorstellen, verzamelwijzigingen, worden aangeboden.

*Communicatie*

Publicatie Tweede Beleidsrapportage 2025 op de website van de gemeente Hengelo.

**BIJLAGEN**

*Bijlage 1: 2<sup>e</sup> Beleidsrapportage 2025.pdf*



# 4

## Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen

|      |                                                             |    |
|------|-------------------------------------------------------------|----|
| 4.1  | Veiligheid                                                  | 14 |
| 4.2  | Verkeer, vervoer en waterstaat                              | 16 |
| 4.3  | Economie                                                    | 19 |
| 4.4  | Onderwijs                                                   | 20 |
| 4.5  | Sport, cultuur en recreatie                                 | 22 |
| 4.6  | Sociaal Domein                                              | 25 |
| 4.7  | Volksgesondheid, milieu<br>en duurzaamheid                  | 32 |
| 4.8  | Volkshuisvesting, leefomgeving en<br>stedelijke vernieuwing | 36 |
| 4.9  | Bestuur en ondersteuning                                    | 40 |
| 4.10 | Mutaties in reserves                                        | 45 |

# 4.1 Veiligheid

## Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

### Weerbaarheid en veerkracht

Er zijn steeds meer spanningen in de wereld. Ook zijn er nieuwe soorten dreigingen, zoals cyberaanvallen. Daarom moeten we als samenleving sterker worden. De gemeente speelt hierin een belangrijke rol. We moeten ons voorbereiden op verstoringen, samen met de hele samenleving. Dit raakt niet alleen het veiligheidsdomein, maar bijna alle domeinen. Daarom is het een taak voor het hele college. Maar niet alleen de overheid heeft hierin een verantwoordelijkheid. Inwoners moeten zelfredzamer worden, maatschappelijke organisaties kunnen bijspringen in de burgerhulpverlening, ondernemers kunnen helpen voorkomen dat ketens stil komen te vallen. Gemeenten staan midden in de samenleving en kunnen samen met de veiligheidsregio's goed regelen wat er lokaal en regionaal nodig is.

Via de voorjaarsnota heeft het kabinet € 70 miljoen beschikbaar gesteld, maar definitieve toedeling daarvan moet nog bepaald worden.

### Ondermijning

Er is een bibobcoördinator aangesteld en er worden extra middelen gebruikt om ondermijning aan te pakken, door meer bewustwording te creëren en activiteiten te organiseren tijdens de week van de ondermijning

### Aanslagen

We moeten er rekening mee houden dat er vaker geweld of aanslagen op huizen en panden kunnen komen, waardoor extra kosten en meer inzet van medewerkers nodig zijn.

### Wet PARTA

De Wet Gegevensverwerking Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering en Terroristische Activiteiten geldt vanaf 1 juli 2025. De burgemeester krijgt de wettelijke taak om een casusoverleg in stand te houden. Dit is een overleg tussen verschillende instanties om gevallen van radicalisering of terroristische activiteiten te bespreken. In dat overleg mogen persoonsgegevens gedeeld worden tussen betrokken organisaties, zoals politie, OM, reclasering en dergelijke. De uitvoering van de wet zorgt voor extra organisatorische maatregelen zoals het aanwijzen van een coördinerend functionaris gegevensbescherming, training voor medewerkers en duidelijke protocollen. Hierbij wordt samengewerkt met het Zorg- en Veiligheidshuis Twente.

### Duidelijkheid over 2026: 10% korting op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) gaat door. Onduidelijkheid over 2027 e.v.

In de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk is te zien dat de 10% korting op de BDuR helaas niet is teruggedraaid. Het Rijk gaat de Veiligheidsregio's hiervoor in 2026 niet compenseren. Om nu niet structureel te bezuinigen heeft de Veiligheidsregio Twente (VRT) een voorstel gedaan om de korting van € 930.000 voor 2026 op te vangen en de begroting weer in evenwicht te brengen.

Daarom wordt door de VRT voorgesteld om:

- Te bezuinigen op de onderdelen van het programma versterking van Crisisbeheersing en Informatievoorziening;
- Een deel op te vangen met het rekeningoverschot van 2025;
- Het resterende deel op te lossen met een basisscenario of een alternatief scenario, de keuze voor welk scenario is mede afhankelijk van de ontwikkeling rond de weerbaarheidsgelden.

Voor de Gemeente Hengelo heeft dit nu geen financieel gevolg. Bij een overschot 2025 dient nog akkoord te worden gegeven om het overschot in de reserve van de VRT te storten. Het college heeft ingestemd met het voorstel van de VRT met de kanttekening dat er een nadere duiding en invulling van het voorstel komt waarbij ook wordt aangegeven hoe de invulling wordt gemonitord dan wel bijgesteld

## Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr | Omschrijving afwijking                               | Bedrag in € x<br>1.000 | V/N      | S(truc-<br>tureel) |
|----|------------------------------------------------------|------------------------|----------|--------------------|
| 1  | Onderbesteding overige kosten diensten derden        | 70                     | V        | I                  |
| 2  | Diverse kleine wijzigingen                           | 45                     | V        | I                  |
|    | <b>Effect programma voor (en na) reservemutaties</b> | <b>115</b>             | <b>V</b> |                    |

### 1. Onderbesteding overige kosten diensten derden (€ 70.000 voordeel)

Dit jaar hebben we vacatures succesvol in kunnen vullen. Weliswaar houden we enig budget over omdat we sommige vacatures pas gedurende het jaar hebben kunnen invullen en daardoor niet geheel alle werkzaamheden en projecten van het team hebben kunnen uitvoeren.

We hebben nog niet volledig uitvoering gegeven aan de aanpak cyberweerbaarheid. We gaan hier het vierde kwartaal op in zetten met uitloop naar het eerste kwartaal 2026. Door het invullen van de vacature coördinator bibob wordt het bibob beleid het vierde kwartaal geactualiseerd en geïmplementeerd in de organisatie.

### 2. Diverse kleine verschillen (€ 45.000 voordeel)

## 4.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

### Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

#### Kabels en leidingen in openbare ruimte

Het afgelopen jaar heeft een extern adviesbureau onderzoek gedaan naar het proces rondom kabels en leidingen in de openbare ruimte. Het proces kabels en leidingen in de openbare ruimte omvat onder andere het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en de daarbij behorende administratie en coördinatie. In kaart is gebracht welke formatie hiervoor nodig is en wat de impact is hierop voor de kostendekkendheid. Door een steeds groter wordende opgave (energietransitie) en complexiteit is een toekomstbestendige proces beschreven met bijbehorende benodigde inzet. De komende maanden zal dit nader worden uitgewerkt.

#### Vertraging bij aanleg ondergrondse infrastructuur

Nutsbedrijven en netbeheerders zijn binnen de gemeente veelvuldig actief met het aanleggen, vervangen en verleggen van kabels en leidingen (elektra, water, warmte, energie). De gemeente wordt geconfronteerd met vertragingen in de aanleg van de ondergrondse infrastructuur door de nutsbedrijven. Inmiddels is de vertraging in de regio van circa 90 weken. Hierop wordt regelmatig geanticipeerd, wat de planning van gemeentelijke projecten en infrastructurele werken bemoeilijkt. Dit leidt tot vertraging in de uitvoering van deze projecten.

#### Toename investeringskosten verkeersregelininstallaties

We hebben hogere kosten voor de vervanging van diverse verkeersregelininstallaties (VRI) dan eerder werd voorzien (€ 125.000). Er zijn verschillende oorzaken:

- In de zomer van 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met een gewijzigd investeringsritme voor VRI (dit is in verband met SPUK-subsidie voor de realisatie van slimme VRI's, waarvoor destijds ook een raadsbesluit voor genomen). De technische levensduur is 15 jaar van de verkeersregelininstallatie. Dit houdt in dat elke 15 jaar de VRI-kast (computer) wordt vervangen. Uit de Europese aanbesteding volgde een raamcontract voor de realisatie van VRI. De inschrijfprijzen van de gegunde partij waren hoger dan voorzien.
- Opdrachten zijn later gerealiseerd dan voorzien, waardoor we te maken hebben met hogere kosten (indexatie).
- Een aantal verkeersregelautomaten wordt opgewaardeerd van reguliere VRI naar intelligente VRI.
- Ook door gewijzigde landelijke eisen en standaarden moeten meer kosten worden gemaakt.
- Bij een groot aantal VRI's moeten drukknoppen, onderlichten en detectielussen eerder worden vervangen.
- Om hinder voor het verkeer te beperken en om efficiënt te kunnen werken wordt dit als meerwerk direct meegenomen in het reeds geplande werk.
- Ook de kosten voor verkeersmaatregelen en het in acht nemen van de veiligheid en de bereikbaarheid (afzetting, verkeersregelaars en omleidingen) vallen hoger uit dan voorzien.
- Werkzaamheden duren langer waardoor we verkeersveiligheidsmaatregelen langer in stand moeten houden.
- Bij een groot aantal oude VRI's waren revisietekeningen niet op orde, waardoor extra werk verricht moest worden voor het opzoeken van kabels & leidingen en het aanbrengen van extra kabels en mantelbuizen.
- Bij een groot aantal VRI's is de aardevoorziening afgekeurd en moesten nieuwe aardevoorzieningen (ten behoeven van bliksembeveiliging) aangebracht worden.

De financiële gevolgen voor de meerjarige kapitaallasten zullen in de Zomerbrief 2026-2030 worden verwerkt.

#### Afname investeringskosten Openbare ruimte omgeving Twentebad

We hebben lagere kosten dan verwacht in het project "Openbare ruimte omgeving Twentebad". Er is een onderbesteding van € 200.000 ten opzichte van het uitvoeringsbudget. Dit is ontstaan na het doorvoeren van een ontwerp wijziging. Om zoveel mogelijk het groen en de bomen te behouden is de hoofdgroenstructuur zoveel mogelijk in stand gehouden. De bestaande parkeerplaats is op details verbeterd en niet volledig opnieuw ontworpen en gerealiseerd zoals in eerste instantie de uitgangspunten waren.

Het aanleggen van de veilige fietsverbinding Deurningerstraat naar het zwembad is opgenomen in het project Timmersveld (zie programma 3) en sluit aan op de grens van het 'project openbare ruimte Twentebad'. Door

onvoorziene kosten in het project Timmersveld is daar een overbesteding ontstaan. Voorgesteld wordt de onderbesteding in het project Twentebad in te zetten als dekking voor de overbesteding op het project Timmersveld.

De financiële gevolgen voor de meerjarige kapitaallasten zullen in de Zomerbrief 2026-2030 worden verwerkt.

## Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr                                           | Omschrijving afwijking                                                         | Bedrag in<br>€ x 1.000 | V/N      | S(truc-<br>tureel) |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------|--------------------|
| 1                                            | Onderbesteding beheer wegen                                                    | 750                    | V        | I                  |
| 2                                            | Overschrijding verkeersregelinstallaties                                       | 40                     | N        | I                  |
| 3                                            | Voortgang verkeersonderzoeken                                                  | 125                    | V        | I                  |
| 4                                            | Onderbesteding onderhoud parkeergebouwen                                       | 50                     | V        | I                  |
| 5                                            | Budgetoverheveling actualiseren parkeerbeleid                                  | 60                     | V        | I                  |
| 6                                            | Organisatieaanpassing afdeling Openbare ruimte en Omgeving                     | 0                      | B.N.     | S                  |
| 7                                            | Overschrijding energiekosten openbare verlichting                              | 385                    | N        | I                  |
| <b>Effect programma voor reservemutaties</b> |                                                                                | <b>560</b>             | <b>V</b> |                    |
| 3                                            | Reserve aanjaagbudget Talentopgave-Voortgang verkeersonderzoeken               | 125                    | N        | I                  |
| 5                                            | Reserve nog uit te voeren werken-Budgetoverheveling actualiseren parkeerbeleid | 60                     | N        | I                  |
| <b>Effect programma na reservemutaties</b>   |                                                                                | <b>375</b>             | <b>V</b> |                    |

### Toelichting financiële afwijkingen

#### 1. Onderbesteding beheer wegen (€ 750.000 voordeel)

Het afgelopen jaar hebben we mooie stappen gezet richting een meer integrale aanpak van beheerprojecten in de openbare ruimte. Vanuit Assetmanagement is hard gewerkt aan een vernieuwde, samenhangende planning die ons helpt om projecten slimmer en efficiënter uit te voeren. Voor diverse asfaltprojecten is de voorbereiding inmiddels gestart en de aanbesteding vindt nog dit jaar plaats. De marktconsultatie heeft waardevolle inzichten opgeleverd: door de volle portefeuilles bij marktpartijen schuiven de uitvoeringswerkzaamheden door naar 2026. De budgetten in 2025 worden hierdoor dus niet volledig benut. Dit kan tot gevolg hebben dat er in 2026 meer werk wordt gerealiseerd dan voorzien, als de marktcondities (volle orderportefeuilles aannemers) dan gewijzigd zijn ten op zichte van dit moment.

#### 2. Overschrijding verkeersregelinstallaties (€ 40.000 nadeel)

De elektriciteitskosten voor VRI's zijn hoger verwacht. Daarnaast zijn de lasten voor herstel, detectie en het verhelpen van storingen hoger uitgevallen, omdat wij dit jaar een inhaalslag hebben gemaakt om de functionaliteit van de installaties te waarborgen.

#### 3. Voortgang verkeersonderzoeken (€ 125.000 voordeel)

Er zijn in de Zomernota twee activiteiten benoemd in het kader van de Talentopgave. Voor het onderzoek naar de verkeersregulatie in het centrum werd een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld. Deze werkzaamheden lopen, maar de studie wordt volgend jaar afgerond. Dat wil zeggen dat we het restant van de kosten tot een bedrag van € 75.000 in 2026 verwachten.

Voor het onderzoek naar de bereikbaarheid Hengelo-Enschede werd een bedrag van € 75.000 beschikbaar gesteld. Daarvan kunnen we een onvoorziene meevaller melden. De kosten voor Hengelo beperken zich tot € 25.000, omdat naar nu blijkt dat de Provincie meedeelt in de kosten.

#### 4. Onderbesteding onderhoud parkeergebouwen (€ 50.000 voordeel)

Een deel van het beschikbare budget voor gebouwonderhoud wordt dit jaar niet volledig besteed.

#### 5. Budgetoverheveling actualiseren parkeerbeleid (€ 60.000 voordeel)

Zie toelichting budgetoverheveling Actualiseren parkeerbeleid 2025-2026.

#### 6. Organisatieonwikkeling afdeling Openbare Ruimte en Omgeving (€ 0 budgettair neutraal)

Binnen de afdeling ORO is onlangs een organisatorische verandering doorgevoerd om beter aan te sluiten bij de invoering van assetmanagement. De inzet en werkzaamheden blijven hetzelfde. Wel zijn er enkele interne verschuivingen ontstaan dat diverse programma's raakt, maar in totaliteit leidt dit niet tot een uitzetting van de begroting.

#### 7. Overschrijding energiekosten openbare verlichting (€ 385.000 nadeel)

Binnen de gemeente maken wij kosten voor het elektriciteitsverbruik binnen diverse begrotingsprogramma's. De inkoop van elektriciteit wordt regionaal geregeld, terwijl de factuurcontrole plaatsvindt via een externe partij. Voor het budget van de energievoorziening van de openbare verlichting wordt dit jaar een tekort van € 385.000 verwacht. (zie ook 24-FP-2.3). In voorbereiding op het nieuwe energiecontract met ingang van 1 januari 2026 worden op dit moment een aantal zaken (monitoring en management van het contract) ingeregeld (zie ook 4.9 Energiecontract). Onderdeel hiervan is ook de financiële administratie.

#### Toelichting budgetoverheveling van 2024 naar 2025

| Onderwerp                        | Bedrag over uit 2024 in € x 1.000 | Bedrag besteed 2025 in € x 1.000 | Bedrag nog te besteden 2025 in € x 1.000 | Bedrag niet besteed 2025 in € x 1.000 | Bestemming niet besteed |
|----------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------|
| Actualiseren Parkeerbeleid       | 60                                | 0                                | 0                                        | 60                                    | Naar 2026               |
| <b>Totaal budgetoverheveling</b> | <b>60</b>                         | <b>0</b>                         | <b>0</b>                                 | <b>60</b>                             |                         |

#### Actualiseren Parkeerbeleid

Het overgehevelde budget van € 60.000 (24-NB-2.1 Actualisatie parkeerbeleid) voor de actualisatie van het parkeerbeleid is in 2025 niet besteed. Dit komt enerzijds doordat in 2025 prioriteit is gegeven aan de invoering van betaald parkeren in de schil en in het gebied Hart van Zuid. Doordat we uitgebreid en intensief hebben ingezet op participatie, heeft het proces meer tijd gekost, met als gevolg dat de uitvoering langer doorloopt dan oorspronkelijk voorzien. Daarnaast is er sprake van lagere personele inzet door langdurige ziekte.

#### Toelichting budgetoverheveling van 2025 naar 2026

| Nr | Onderwerp / over te hevelen budget            | Bedrag over te hevelen in € x 1.000 | Voldoet aan de criteria |
|----|-----------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------|
| 1  | Budgetoverheveling actualiseren parkeerbeleid | 60                                  | Ja                      |
|    | <b>Totaal budgetoverheveling</b>              | <b>60</b>                           |                         |

#### 1. Budgetoverheveling actualiseren parkeerbeleid (€ 60.000 nadeel)

Zie toelichting budgetoverheveling 2024-2025 actualiseren parkeerbeleid. Naar verwachting kan aankomend jaar het bestaande parkeerbeleid worden vernieuwd. Actualisatie van het parkeerbeleid is nodig en tevens genoemd in de uitvoeringsagenda van het Mobiliteitsplan. Zodoende wordt voorgesteld om het budget van 2025 over te hevelen naar 2026.

## 4.3 Economie

### Beleidsmatige en nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

#### Omgevingsprogramma Toekomstbestendige bedrijventerreinen

Het opstellen van het Omgevingsprogramma Toekomstbestendige bedrijventerreinen (OTB) gaat richting een afronding. Het OTB beschrijft hoe we als gemeente, samen met ondernemers en maatschappelijke partners, onze bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig gaan maken en welke acties we daarvoor de komende jaren gaan uitvoeren. Onder andere op Timmersveld zijn we stappen aan het zetten richting toekomstbestendigheid.

#### Timmersveld

Door onvoorziene kosten ontstaat er een tekort op het krediet. Tijdens de werkzaamheden is vervuiling in de grond aangetroffen. Meerkosten worden geschat op € 80.000. Daarnaast blijkt dat de kwaliteit van de grond slecht is. De grond kan niet hergebruikt worden, waardoor schone grond aangevoerd moet worden en slechte grond afgevoerd. De geschatte kosten hiervoor zijn circa € 100.000. Ook is er in de te verleggen beek Pfas aangetroffen, het afvoeren hiervan zal extra kosten met zich meebrengen. De verlegging van deze beek is noodzakelijk om het vrij liggende fietspad vanaf het Twentebad door te trekken. Voorgesteld wordt om het krediet van Timmersveld te verhogen met € 200.000.

Het aanleggen van de veilige fietsverbinding van de Deurningerstraat naar het zwembad is opgenomen in het project Timmersveld en sluit aan op het 'project openbare ruimte Twentebad' (programma 2). Binnen dit project is er een onderschrijving van € 200.000. Voorgesteld wordt om deze aframing te gebruiken ter dekking van de onvoorziene kosten op het aangrenzende project Revitalisering bedrijventerrein Timmersveld.

### Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr                                                   | Omschrijving afwijking             | Bedrag in € x 1.000 | V/N      | S(tructureel) |
|------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------|----------|---------------|
| 1                                                    | BI Zone binnenstad                 | 0                   | B.N.     | S             |
| 2                                                    | Huur locatie Markt 8 HP            | 0                   | B.N.     | S             |
| 3                                                    | Onderzoek aardgasvrij Twentekanaal | 110                 | V        | I             |
| <b>Effect programma voor (en na) reservemutaties</b> |                                    | <b>110</b>          | <b>V</b> |               |

#### Toelichting financiële afwijkingen

##### 1. Bedrijven Investeringszone (BIZ) Binnenstad (€ 0 budgettair neutraal)

Zowel de inkomsten van de Bedrijfsinvesteringszone belasting als de uitgaven van de BIZ-subsidie zijn te hoog geraamd. Beide worden met € 70.000 naar beneden bijgesteld.

##### 2. Huur locatie Markt 8 Hengelo Promotie (€ 0 budgettair neutraal)

Zowel de jaarlijkse huisvestingslasten als de huurinkomsten van de locatie Markt 8 (Hengelo Promotie) zijn te laag geraamd. Beide worden met € 30.000 verhoogd.

##### 3. Onderzoek aardgasvrij Twentekanaal (€ 110.000 voordeel)

In de Zomernota 2024 - 2028 is voor 2025 € 170.000 gevraagd voor het onderzoeken van mogelijke alternatieven voor aardgas op bedrijventerrein Twentekanaal om vervolgens een aanpak op te kunnen stellen voor hoe het bedrijventerrein in de toekomst aardgasvrij kan worden. Van de beschikbare € 170.000 is € 50.000 subsidie door de provincie Overijssel verstrekt. Dit onderzoek is in september 2025 van start gegaan na het afronden van het aanbestedingstraject. Echter kan vanwege de doorlooptijd van het project niet al het gereserveerde budget in 2025 besteed worden. In 2025 besteden we € 60.000. We dekken in 2026 € 110.000 uit de stelpost kapitaallasten Duurzaamheid of de reserve Duurzaamheid. Hierop komen we terug in de Zomerbrief 2026-2030.

## 4.4 Onderwijs

### Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

#### Lokale Educatieve Agenda

Het kabinet heeft definitief besloten om vanaf 2026 een structurele korting van 12% door te voeren op de gemeentelijke onderwijsachterstandenmiddelen (GOAB). Dit is hoger dan de eerder aangekondigde 10%. Van GOAB bekostigen wij onze wettelijke taken, zoals plekken voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE), inzet van pedagogisch coaches in VVE en extra inzet op taalachterstanden in het basisonderwijs. Tegelijkertijd zien wij dat er vanuit het Rijk, scholen ouders en maatschappelijke partners meer gevraagd wordt op het gebied van onderwijskansenbeleid. De onderwijskansenregeling voor het voortgezet onderwijs blijft bestaan, maar het Rijk moet hiervoor nog wel dekking zoeken. De druk om een kwalitatief goede inzet te waarborgen neemt daarmee toe, terwijl de beschikbare middelen afnemen. Gezien de structurele korting op GOAB-middelen vanaf 2026 is het noodzakelijk om keuzes te maken hoe de beschikbare middelen zo effectief mogelijk in te zetten. Samen met onze kinderopvang- en onderwijspartners gaan we onze ambities en wettelijke taken in lijn brengen met de beschikbare middelen.

#### Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Wij werken aan de uitvoering van het IHP. De focus ligt op het realiseren van passende, toekomstbestendige huisvesting voor het onderwijs. Dit gebeurt via gefaseerde investeringen, inzet van bestaande reserves en nauwe samenwerking met schoolbesturen. De eerste businesscase vanuit het IHP - voor IKC De Kiem - is vastgesteld. De businesscase van IKC De Aventurijn is in ontwikkeling en wordt naar verwachting nog in 2025 door het college vastgesteld.

#### Aanpassingen schoolgebouwen

In de zomermaanden hebben een aantal verbouwingen plaatsgevonden in bestaande schoolgebouwen. Voor basisschool De Rank geldt dat er aanpassingen zijn gedaan in het bestaande schoolgebouw. Daarnaast is het voormalig schoolgebouw aan de Dr. A. Kuypersplein gereedgemaakt ten behoeve van de tijdelijke uitbreiding van ExpeditieWijz. Het is daarmee gelukt om aan onderwijshuisvestingsplicht van deze scholen te voldoen.

In het voormalig Saxiongebouw heeft een brandincident en ernstige vernielingen plaatsgevonden. Dit heeft voor veel schade aan het gebouw gezorgd. De schade wordt verzekeringstechnisch nog steeds onderzocht. Dit heeft samen voor vertraging gezorgd in het huisvesten van OSG en heeft verdere gevolgen voor de planning en financiën. De toezegging om de bestaande noodlokalen op deze locatie uiterlijk in oktober te verwijderen kan hierdoor niet waargemaakt worden. Hierover zijn wij met omwonenden en betrokkenen in gesprek.

### Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr                                            | Omschrijving afwijking              | Bedrag in € x 1.000 | V/N | S(structureel) |
|-----------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------|-----|----------------|
| 1                                             | Ontwikkelingen onderwijshuisvesting | 127                 | N   | I              |
| 2                                             | Lagere kosten leerlingenvervoer     | 150                 | V   | S              |
| 3                                             | Lagere subsidie Doorstroompunt      | 179                 | N   | I              |
| Effect programma voor (en na) reservemutaties |                                     | 156                 | N   |                |

#### Toelichting financiële afwijkingen

##### 1. Ontwikkelingen onderwijshuisvesting (€ 127.000 nadeel)

Er zijn een aantal ontwikkelingen binnen onderwijshuisvesting die een financieel effect hebben in 2025:

- In 2024 hebben wij het voormalig Saxiongebouw aan de M.A. de Ruyterstraat aangekocht. Na-ijlende exploitatielasten over 2024 hebben geleid tot extra uitgaven in 2025. De exploitatielasten en verhuurinkomsten zijn nog niet (structureel) in onze begroting opgenomen. Wij stellen dit nu bij voor het jaar 2025, dit leidt tot een nadeel van € 114.000. In 2025 gaan wij, na de herstelwerkzaamheden door de brand (zie beleidsmatige ontwikkelingen), het pand verhuren aan OSG.

- De voormalige school aan de Dr. A. Kuypersplein is gereedgemaakt voor gebruik door ExpeditieWijz. Tijdens de voorbereidingen en uitvoering zijn aanvullende aanpassingen doorgevoerd om de locatie optimaal te laten aansluiten bij het onderwijsconcept van ExpeditieWijz. Deze inhoudelijke verbeteringen hebben geleid tot een kostenstijging van € 40.000 ten opzichte van de oorspronkelijke raming.
- Het spoedbudget (€ 50.000) en budget voor schadeherstel (€ 45.000) zijn tot op heden niet besteed. Op dit moment verwachten wij geen uitgaven voor 2025, deze budgetten kunnen daarom vrijvallen.
- Vanuit het IHP hebben wij ter voorbereiding op het opstellen van een tweetal businesscases onderzoek laten uitvoeren naar scenario's voor toekomstige huisvesting. Deze onderzoeken kosten eenmalig € 36.000.
- Een aantal kleinere wijzigingen binnen onderwijshuisvestingen veroorzaken het resterende verschil.

## *2. Lagere kosten leerlingenvervoer (€ 150.000 voordeel)*

Voor het leerlingenvervoer wordt bij iedere nieuwe aanvraag gekeken welke vervoersoplossing het meest passend is. Hierbij houden wij rekening met de mogelijkheden van de leerling en de afstand tot de dichtstbijzijnde toegankelijke school. Door het stimuleren van het zelfstandig reizen (fiets, ouders of een OV-abonnement) maken wij minder kosten voor het individuele leerlingenvervoer. Deze beweging sluit goed aan bij onze transformatiedoelen (bijv. normaliseren).

## *3. Lagere subsidie Doorstroompunt (€ 179.000 nadeel)*

De gemeente Hof van Twente voert per 1 januari 2025 de werkzaamheden voor het Doorstroompunt zelf uit. Wij ontvangen de subsidie voor deze werkzaamheden dan ook niet meer sinds dit jaar. Daarmee is ook de bijdrage Werkgeverssteunpunt weggefallen. Vanaf 2026 gaat de wet 'Van school naar duurzaam werk' in. De leeftijd van de doelgroep wordt verhoogd naar 27 jaar. Wij ontvangen dan weer meer middelen. De bijstelling voor 2025 is dus incidenteel. In verband met de nieuwe wet en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden hebben wij de formatie in 2025 niet verlaagd.

## 4.5 Sport, cultuur en recreatie

### Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

#### Omgevingsprogramma Sport, Spelen en Bewegen

Het Omgevingsprogramma Sport, Spelen en Bewegen wordt voor de jaarwisseling vastgesteld door het college. De raad wordt hierover geïnformeerd. Na het omgevingsprogramma zijn we begonnen met het maken van een uitvoeringsagenda. Hierin werken we de thema's en projecten voor de komende jaren concreet uit. De uitvoeringsagenda wordt in 2026 opgeleverd. In afwachting hiervan is de uitvoering van speellocaties tijdelijk stopgezet. Daardoor is er dit jaar € 95.000 minder uitgegeven dan gepland. Volgend jaar verwachten we juist meer uit te geven dan gepland volgens de nieuwe richtlijnen van het omgevingsprogramma.

#### Huisvesting voetbalacademie Heracles Almelo – FC Twente

De huisvesting van de voetbalacademie Heracles Almelo – FC Twente wordt naar verwachting gerealiseerd in 2026. De overeenkomsten met daarin de inhoudelijke en financiële afspraken tussen gemeente en de voetbalacademie bevinden zich in de afrondende fase.

#### Omgevingsprogramma Kunst en Cultuur

Op 30 juni 2025 hebben wij in een brede participatiebijeenkomst met culturele en maatschappelijke organisaties gesproken over de inhoud van het Omgevingsprogramma Kunst en Cultuur. We kijken terug op een positieve en constructieve bijeenkomst. De inzichten en thema's die tijdens deze bijeenkomst zijn gedeeld komen terug in de vervolg sessies die in oktober met deze organisaties worden georganiseerd.

#### Ateliervershuur

In de Zomernota 2026 hebben wij aangegeven dat we, met wederzijdse instemming, inzetten op de beëindiging van de subsidierelatie met SWWK per 1 januari 2026. Reden was o.a. de kostprijs dekkende huur. Wij zijn vervolgens op zoek gegaan naar andere vormen voor het ateliervershuur. SWWK heeft intussen aangegeven mogelijk toch door te willen gaan. We zijn hierover met elkaar in gesprek. Onze voorwaarden inzake kostprijs dekkende huur blijven overeind staan.

#### Verduurzaming Twentebad

De uitvoering van de verduurzaming van Twentebad begint in het vierde kwartaal van 2025 en loopt tot en het tweede kwartaal van 2026. Dat betekent dat de gasbesparing eind 2025 nog niet is bereikt. Vanaf het eerste kwartaal van 2026 wordt bespaard en na een jaar weten we met monitoring ongeveer hoeveel.

#### Uitvoeringsregeling Prijsvraag Talent

Als onderdeel van het door de raad vastgestelde programmaplan Talent is in het voorjaar van 2025 de Prijsvraag Cultuur geopend. Een jury heeft uit de ingediende aanvragen 5 projecten gekozen die een cultuurprijs krijgen om hun project te steunen.

- Festival YOUNG! Op vrijdag 4 juli 2025. Dit festival was gratis toegankelijk en speciaal opgezet voor en door middelbare scholieren, met optredens van Hengelose jeugdorkesten, bigbands en (school)bands.
- Female Frontier: Op 30 augustus 2025. Een festival met de spotlight op Hip-Hop en R&B bij broedplaats OOGST Female Frontier (is een collectief dat zich inzet voor vrouwen en genderqueer personen op en naast het podium).
- Via Studio 15 krijgt jong talent de gelegenheid om onder begeleiding van professionele productiebedrijf wervende video's op te nemen om hen op weg te helpen in de creatieve industrie.
- MIKC Places, Debuut en Places van 5 tot 28 september. Een evenement in de binnenstad van Hengelo met programmering op het gebied van beeldende kunst. Een evenement waar ruimte is voor bestaand en nieuw talent uit Hengelo en daarbuiten.
- Gekko & Kat kunstspeurtocht door de stad in leegstaande panden. Door en voor nieuwe talenten. Dit wordt in voorjaar 2026 uitgevoerd. Daarom onttrekken we nu € 17.361 minder uit de reserve Aanjaagbudget Talentopgave.

### Aanbesteding onderhoud kunst in de openbare ruimte

Na een aanbestedingstraject is Art Salvage per 1 augustus de gegunde partij om invulling te geven aan het onderhoud van de kunst in de openbare ruimte. Dit betekent dat het onderhoud niet meer ad hoc wordt uitgezet door de gemeente maar dat het beheer en onderhoud van de buitencollectie onderdeel uitmaakt van een meerjarig onderhoudsplan. Dit gaan we op een positieve manier terug zien in het beeld en de kwaliteit van de stad.

### Soortenmanagementplan

In Hengelo neemt de druk op beschermde gebouwbewonende diersoorten zoals vleermuizen toe, mede vanwege isolatie- en renovatiewerkzaamheden aan woningen (en gebouwen) en gebiedsontwikkelingen. Om de biodiversiteit te beschermen en te verstevigen, én om ontwikkelingen niet onnodig te vertragen, wordt een soortenmanagementplan (SMP) opgesteld. Na een marktconsultatie is een Europese aanbesteding gestart. De opdracht is gegund aan Lycens BV. Het grote vogel- en vleermuisonderzoek start in april 2026, een half jaar later dan in de aanbesteding gehoopt. Het onderzoek duurt van april-oktober. Verwacht wordt dat Hengelo (gemeente + inwoners + Welbions + ontwikkelaars) vanaf voorjaar 2027 kan werken volgens de SMP-methode. Hierdoor zijn binnen de bebouwde kom nog maar zelden vleermuisonderzoeken of vergunningen nodig. Ter voorbereiding op het SMP is in 2025 al vleermuisonderzoek met antennes gedaan (telemetrie). Daarnaast zijn in Hengelo en Beckum 30 vleermuis kasten ingebouwd om ondertussen door te mogen gaan met de isolatieopgave. Ook zijn bat detectors aangeschaft voor de vrijwilligerspoule.

### Stand van zaken Groencompensatiefonds

In 2025 is nadere invulling gegeven aan de aanbeveling van de Rekenkamer om te kijken naar mogelijkheden voor een bredere invulling van de besteding van de middelen uit het Groencompensatiefonds (zie ook raadsbrief 3666698, *Onderzoek Rekenkamer naar Bomenverordening en Groencompensatiefonds*). Het begroot bedrag voor 2025 bedraagt € 115.000, maar er wordt aanvullend een bedrag van € 42.100 onttrokken uit het groencompensatiefonds voor de aankoop van een bosperceel aan de Landmansweg (zaaknummer: 3932597). De aankoop van een bosperceel is een duurzame besteding van gelden uit de reserve compensatiefonds Bomenverordening.

## Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr                                           | Omschrijving afwijking                                                             | Bedrag in € x 1.000 | V/N      | S(structureel) |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------|----------------|
| 1                                            | Lagere opbrengst Verhuur Sporthallen                                               | 60                  | N        | S              |
| 2                                            | Onderbesteding puienregeling                                                       | 50                  | V        | I              |
| 3                                            | Besteding Kloas aan de Brugfonds                                                   | 16                  | N        | I              |
| 4                                            | Budgetoverheveling Soortenmanagementplan                                           | 110                 | V        | I              |
| 5                                            | Onderbesteding onderhoud speelvoorzieningen                                        | 95                  | V        | I              |
| 6                                            | Onderbesteding stimuleringsregeling Hart van Zuid                                  | 40                  | V        | I              |
| 7                                            | Budgetoverheveling Speelvoorzieningen                                              | 37                  | V        | I              |
| 8                                            | Aanjaagbudget Talentopgave                                                         | 17                  | V        | I              |
| <b>Effect programma voor reservemutaties</b> |                                                                                    | <b>273</b>          | <b>V</b> |                |
| 3                                            | Algemene reserve-Besteding Kloas aan de Brugfonds                                  | 16                  | V        | I              |
| 4                                            | Reserve nog uit te voeren werken-Onderbesteding stimuleringsregeling Hart van Zuid | 40                  | N        | I              |
| 5                                            | Reserve nog uit te voeren werken-Budgetoverheveling Soortenmanagementplan          | 110                 | N        | I              |
| 6                                            | Reserve nog uit te voeren werken-Budgetoverheveling Speelvoorzieningen             | 37                  | N        | I              |
| 8                                            | Reserve aanjaagbudget talentopgave-Prijsvraag                                      | 17                  | N        | I              |
| <b>Effect programma na reservemutaties</b>   |                                                                                    | <b>85</b>           | <b>V</b> |                |

### Toelichting financiële afwijkingen

#### 1. Lagere opbrengst Verhuur Sporthallen (€ 60.000 nadeel)

Vanaf 2023 is er structureel meer verhuur opbrengsten begroot dan gerealiseerd voor sporthallen, derhalve een bijstelling van de begroting.

#### 2. Onderbesteding puienregeling (€ 50.000 voordeel)

Door hoge prijzen en krapte op de arbeidsmarkt (tekort aan technisch personeel) is minder aanspraak gedaan op de puienregeling in 2025. Voorgesteld wordt om van de middelen voor € 50.000 af te ramen.

### 3. Besteding Kloas aan de Brugfonds (€ 16.000 nadeel)

De nog beschikbare middelen in het Kloas aan de Brugfonds worden dit jaar volledig besteed, aan de restauratie van het glasappliqueer van J. van den Broek afkomstig uit het vakcollege 't Woolde aan de Bandoengstraat. Deze restauratie kost meer dan begroot. In de algemene reserve is hiervoor een bedrag gereserveerd, dat zal worden onttrokken.

### 4. Budgetoverheveling soortenmanagementplan (€ 110.000 voordeel)

Zie toelichting budgetoverheveling soortenmanagementplan 2025-2026.

### 5. Onderbesteding onderhoud speelvoorzieningen (€ 95.000 voordeel)

Een deel van het onderhoud van speeltoestellen zal pas volgend jaar uitgevoerd worden. Een en ander in afwachting van het vaststellen van het Omgevingsprogramma Sport, Spelen en Bewegen (€ 95.000).

### 6. Onderbesteding Stimuleringsregeling Hart van Zuid (€ 40.000 voordeel)

De middelen voor de Stimuleringsregeling Hart van Zuid zijn dit jaar gedeeltelijk gebruikt. Er wordt verwacht dat er € 40.000 minder wordt onttrokken uit de reserve nog uit te voeren werken. Deze middelen blijven conform afspraken beschikbaar voor besteding tot en met 2028.

### 7. Budgetoverheveling speelvoorzieningen (€ 37.000 voordeel)

Zie toelichting Budgetoverheveling speelvoorzieningen 2025-2026.

### 8. Aanjaagbudget Talentopgave (€ 17.000 voordeel)

In het voorjaar van 2026 vindt de kunstspeurtocht Gekko & Kat plaats: een creatief en laagdrempelig evenement waarbij leegstaande panden in de stad tijdelijk worden omgetoverd tot expositieruimtes. Het project biedt een podium aan nieuw en opkomend talent en wordt zowel door als voor jonge makers georganiseerd. Omdat dit initiatief in het voorjaar 2026 gerealiseerd kan worden, zal er ruim € 17.000 minder onttrokken worden uit de reserve Aanjaagbudget Talentopgave.

## Toelichting budgetoverheveling 2025-2026

| Nr                               | Onderwerp / over te hevelen budget       | Bedrag over te hevelen in € x 1.000 | Voldoet aan de criteria |
|----------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------|
| 1                                | Budgetoverheveling soortenmanagementplan | 110                                 | Ja                      |
| 2                                | Budgetoverheveling speelvoorzieningen    | 37                                  | Ja                      |
| <b>Totaal budgetoverheveling</b> |                                          | <b>147</b>                          |                         |

### 1. Budgetoverheveling soortenmanagementplan

In de Zomernota is voor 2025 een budget van € 170.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van het Soortenmanagementplan. De aanbesteding heeft echter langer geduurd dan verwacht en zal uitvoering daarom pas volgend jaar plaats vinden. Daarom wordt voorgesteld een deel van dit budget mee te nemen in de budgetoverheveling naar 2026.

### 2. Budgetoverheveling speelvoorzieningen

We hebben op dit taakveld een lagere personele inzet door langdurige ziekte, onverwachte vacatureruimte en een verschuiving naar inzet op het omgevingsprogramma Sport, Spelen en Bewegen, voorheen Gebied en Accommodatie-voorzieningen Plan (GAP). Dit heeft als effect dat de lopende zaken met betrekking tot spelen een vertraging opleveren van beleid tot en met realisatie in de buitenruimte. De vacature is inmiddels uitgezet om opvolging zo snel mogelijk weer op peil te brengen.

Tijdens het opstellen van het omgevingsprogramma Sport, Bewegen en Spelen, is gemeld dat de nog openstaande moties pas opgepakt konden worden nadat dit omgevingsprogramma is afgerond. Inmiddels is gestart met de voorbereidingen van de Motie Spelen uit 2023 (M05 inclusieve speeltuin). De verwachting is dat de uitvoering in 2026 zal plaatsvinden. De moties vanuit de motiemarkt 2024 worden pas in 2026 opgepakt. Dit maakt dat een overheveling van € 37.000 nodig is om de realisatie van raads moties in 2026 uit te kunnen voeren.

## 4.6 Sociaal Domein

### Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

#### Prioritaire opgave jeugd

In maart 2025 heeft het Algemeen bestuur (AB) van SamenTwente een besluit genomen over de kerntakendiscussie. Een discussie over de kerntaken van SamenTwente naar aanleiding van een aantal majeure inhoudelijke ontwikkelingen die om financiering vroegen. Tijdens deze discussie is het thema jeugd geprioriteerd. De jeugdzorgopgave is complex en het zorglandschap is inhoudelijk en financieel kwetsbaar. Daarom is het buiten de kerntakendiscussie gehouden en is hiervoor een aparte opdracht uitgewerkt. SamenTwente en gemeenten willen met de opdracht 'Prioritaire opgave jeugd' op inhoud en in de organisatie de slagkracht van de regionale samenwerking meer of anders inzetten. De opdracht is afgelopen 9 juli door het AB vastgesteld. Wij hebben de gemeenteraad hierover geïnformeerd met een brief (zaaknummer 3934804). De uitwerking van deze opdracht (in de periode van juli-december) moet leiden tot een geprioriteerde en gefaseerde aanpak van de regionale opgaven.

#### Samenwerkingsopdracht

Ook de samenwerking binnen SamenTwente is buiten de kerntakendiscussie gehouden, omdat het thema te groot is om gelijktijdig met de kerntakendiscussie op te pakken. Sinds de verandering van Regio Twente naar SamenTwente merken SamenTwente en gemeenten dat de samenwerking steeds meer rigide is geworden. Het AB heeft de samenwerkingsopdracht 'Samen van SamenTwente' inmiddels vastgesteld. Vanuit de opdracht wordt onderzoek gedaan naar een effectieve en efficiënte samenwerking, door middel van de methode Action Learning. Het uitgangspunt van Action Learning is dat samen geleerd wordt door te doen en door samen te werken. In de periode van september 2025 t/m februari 2026 zullen vier projecten worden opgepakt.

#### Strategisch programma SamenTwente

Volgens de statuten van de Gemeenschappelijke Regeling SamenTwente wordt elke vier jaar een strategisch programma vastgesteld. Dit programma werkt de Strategische Koers uit, die in maart 2022 door het AB is vastgesteld. Ook het strategisch programma wordt vastgesteld door het AB, maar de gemeenteraden kunnen voordien hun zienswijze geven op het programma.

Het opstellen van het strategisch programma werd in 2023 in gang gezet, maar werd vanwege de kerntakendiscussie tijdelijk 'on hold' gezet. Nu de kerntakendiscussie is afgerond, heeft SamenTwente het proces voor het vierjaarlijkse Strategisch Programma hervat. De gemeenteraad is hierover door SamenTwente geïnformeerd met een brief (zaaknummer 3942317). Er ligt inmiddels een ontwerp strategisch programma. In het najaar van 2025 hebben de gemeenteraden de gelegenheid een zienswijze in te dienen op dit ontwerp.

#### Hervormingsagenda Jeugd

In 2025 heeft Hengelo verder gewerkt aan de uitvoering van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2022–2028, die past bij het gemeentelijk Transformatieplan Sociaal Domein. De regionale maatregelen uit de Hervormingsagenda staan in de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente en worden meegenomen in de Prioritaire opgave jeugd. De hervormingsinspanningen worden mede gestuurd door de aanbevelingen van de Deskundigencommissie Hervorming Jeugdzorg, die richting geeft aan een meer houdbaar en effectief jeugdstelsel. Onder druk van de VNG en gemeenten is landelijk extra inzet gepleegd om de uitvoerbaarheid van de agenda te versterken. Dankzij de eenmalige compensatie van € 728 miljoen door het Rijk vervalt de noodzaak tot juridische stappen. Voor structurele middelen zijn we in afwachting van het advies van de deskundigencommissie begin 2027. Zie hiervoor ook programma 9, toelichting septembercirculaire 2025 gemeentefonds.

#### Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Wij ondersteunen de landelijke koers van het programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, gericht op structurele verbetering van hulp aan gezinnen in kwetsbare situaties. Ondanks brede bestuurlijke steun blijft de voortgang achter door het uitblijven van structurele middelen en noodzakelijke wetgeving. In de kamerbrief van afgelopen 13 juni is bevestigd dat er nog geen financiële ruimte is voor implementatie.

De landelijke proeftuinen (gemeenten en partners) worden voorlopig voortgezet, maar hun toekomst is daarmee onzeker (financieel en juridisch). In Twente zetten wij ondanks de onzekerheid in op een regionale proeftuin. Door onder andere de vorming van een Regionaal Veiligheidsteam (RVT) met aanvullende expertise en bevoegdheden. Via

G40, VNG en regionale netwerken blijven wij bij het Rijk aandringen op snelle wetswijziging en beschikbaarheid van transitiemiddelen, zodat wij de proeftuinen ook op lange termijn kunnen voortzetten.

### **Orange the World**

Naar aanleiding van vier afschuwelijke incidenten van (seksueel) geweld tegen vrouwen in één week is de landelijke campagne 'Wij eisen de nacht op' gestart. Gemeente Hengelo neemt deel aan deze campagne en wil dat elke vrouw zich veilig voelt. Aandacht voor dit belangrijke thema is niet nieuw voor de gemeente Hengelo. De afgelopen maanden heeft Hengelo zich al aangesloten bij de 'Ben je oké-campagne' van Rutgers. Want ook in Hengelo krijgen (vooral) jongeren en vrouwen te maken met ongewenste opmerkingen, gebaren of toenadering op straat. Met de campagne willen wij straatintimidatie bespreekbaar maken. Later in 2025 zal de gemeente aandacht besteden aan Orange the World, de wereldwijde campagne van de Verenigde Naties tegen geweld tegen vrouwen en meisjes.

### **Inclusie**

Stichting Vizier heeft gesprekken gevoerd met inwoners en betrokkenen in de stad. De uitkomst van dit onderzoek wordt in het najaar van 2025 verwacht en vormt de basis voor de doorontwikkeling van het inclusiebeleid. Bij de verbouwing van de openbare begraafplaats wordt de aula toegankelijk gemaakt, daarmee is de gemeente ver gevorderd in het actieplan toegankelijkheid om de gemeentelijke accommodaties toegankelijk te maken voor mensen met een fysieke of visuele beperking. Met de herijking van de dementieagenda (zie programma volksgezondheid) wordt gewerkt aan een bredere inclusie ook voor mensen met dementie en hun naasten.

### **Invoering inkomensafhankelijke bijdrage als vervanging van het abonnementstarief**

De Tweede Kamer heeft het voorstel tot de Wet afschaffing abonnementstarief in de Wmo controversieel verklaard. Als gevolg van de implementatietijd was de invoeringsdatum al verschoven van 1 januari 2026 naar 1 januari 2027. Het controversieel verklaren van het wetsvoorstel betekent dat er een kans is op verdere vertraging van de invoering. Hierdoor is onduidelijk vanaf wanneer er weer een inkomensafhankelijke bijdrage te verwachten is voor de ondersteuning vanuit de Wmo. De gemeente Hengelo zet zich samen met andere steden actief in om deze wetswijziging op de Rijksagenda te krijgen met een reële invoeringstermijn voor gemeenten.

### **Gemengd wonen**

Wij zijn samen met Wijkkracht Hengelo en Welbions een project gestart om de mogelijkheden en voorwaarden voor gemengd wonen in Hengelo te onderzoeken en uit te werken, dit doen we onder andere met middelen afkomstig uit beschermd wonen.

### **Voorzitterschap G40 Themagroep Wonen, Welzijn Zorg**

De Gemeente Hengelo heeft het voorzitterschap van de landelijke G40 themagroep Wonen, Welzijn en Zorg overgenomen van de gemeente Almere. De themagroep Wonen, Welzijn en Zorg faciliteert de bestuurders om te komen tot een (lokale) concrete integrale aanpak van de uitdagingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg in de G40-steden, waarbij rekening wordt gehouden met de samenhang tussen oorzaken en gevolgen. Met het doel om de inwoners van gemeenten benodigde ondersteuning te bieden en grip op hun leven. In deze themagroep komen vraagstukken van de woon- en zorgschaarste bij elkaar. Dit zijn complexe uitdagingen, die vragen om een gezamenlijke aanpak en samenwerking van overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en inwoners. Oplossingen komen niet van de overheid alleen en het vraagt van gemeenten een goede regierol.

## Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr                                           | Omschrijving afwijking                                                                                               | Bedrag in € x 1.000 | V/N      | S(structureel) |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------|----------------|
| 1                                            | Lagere uitgaven wijkwelzijn                                                                                          | 100                 | V        | I              |
| 2                                            | Lagere uitgaven Sociaal Medische Indicering Kinderdagverblijven                                                      | 71                  | V        | I              |
| 3                                            | Ontwikkeling BUIG-Budget                                                                                             | 984                 | V        | I              |
| 4                                            | Bijstelling bijdrage Uitvoeringsorganisatie Werk & Inkomen                                                           | 195                 | V        | S              |
| 5                                            | Lagere opbrengsten ROZ                                                                                               | 522                 | N        | I              |
| 6                                            | Budgetoverheveling beleidskader 'Blik op morgen-Perspectief op een betere toekomst'                                  | 388                 | V        | I              |
| 7                                            | Hogere uitgaven verstrekkingen bijzondere bijstand                                                                   | 264                 | N        | I              |
| 8                                            | Budgetoverheveling infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven                                                     | 129                 | V        | I              |
| 9                                            | Hogere begeleidingskosten plaatsen boven taakstelling Nieuw Beschut                                                  | 201                 | N        | I              |
| 10                                           | Lagere uitgaven Stadsbanen                                                                                           | 164                 | V        | S              |
| 11                                           | Hogere uitgaven jobcoaching                                                                                          | 158                 | N        | S              |
| 12                                           | Bijstelling subsidiale kosten inburgering 2025 en afrekening 2024                                                    | 87                  | V        | I              |
| 13                                           | Ontwikkelingen Wmo                                                                                                   | 580                 | V        | S              |
| 14                                           | Kinderopvangtoeslagenaffaire                                                                                         | 0                   | B.N.     | I              |
| 15                                           | Dekking Jeugdhulpteams                                                                                               | 0                   | B.N.     | I              |
| 16                                           | Maatschappelijke opvang                                                                                              | 52                  | V        | I              |
| 17                                           | Ontwikkelingen Jeugd                                                                                                 | 3.509               | V        | I              |
| 18                                           | Beschermd wonen                                                                                                      | 902                 | V        | I              |
| 19                                           | Ontwikkelingen budget nieuwkomers                                                                                    | 174                 | V        | I              |
| 20                                           | Diverse kleine wijzigingen                                                                                           | 72                  | V        | I              |
| <b>Effect programma voor reservemutaties</b> |                                                                                                                      | <b>6.262</b>        | <b>V</b> |                |
| 6                                            | Reserve nog uit te voeren werken-Budgetoverheveling beleidskader 'Blik op morgen-Perspectief op een betere toekomst' | 388                 | N        | I              |
| 8                                            | Reserve nog uit te voeren werken-Budgetoverheveling infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven                    | 129                 | N        | I              |
| 19                                           | Reserve vluchtelingen-Ontwikkelingen budget nieuwkomers                                                              | 281                 | N        | I              |
| <b>Effect programma na reservemutaties</b>   |                                                                                                                      | <b>5.464</b>        | <b>V</b> |                |

### Toelichting financiële afwijkingen

#### 1. Lagere uitgaven wijkwelzijn (€ 100.000 voordeel)

De verbouwing van het Wijkcentrum Slangenbeek is nog niet gerealiseerd. Het daarmee samenhangende extra budget voor beheer wordt daardoor niet ingezet dit jaar. Dit leidt tot een voordeel van € 60.000. Daarnaast is op basis van hernieuwde afspraken over de bedrijfsvoeringskosten van de wijkwelzijnsinstellingen het subsidiebedrag aangepast. Dit leidt tot een structureel voordeel van € 40.000.

#### 2. Lagere uitgaven Sociaal Medische Indicering Kinderdagverblijven (€ 71.000 voordeel)

Sociaal Medische Indicering (SMI) kinderdagverblijven is belangrijk als voorliggend alternatief voor duurdere jeugdhulp. Door toenemende complexiteit van de doelgroep is het budget de afgelopen jaren structureel verhoogd. Ons beleid is gericht op normaliseren en scherpe beoordeling. Het gevolg hiervan is dat wij niet het hele budget nodig hebben voor 2025. Er kan een bedrag van € 71.000 vrijvallen.

#### 3. Ontwikkeling BUIG-budget (€ 984.000 voordeel)

Voor de bekostiging van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies ontvangen gemeenten een budget van het Rijk, het BUIG-budget. Bij de Zomernota 2025-2029 is het BUIG-budget met € 500.000 naar beneden bijgesteld naar de nullijn. Hieraan liggen de volgende ontwikkelingen ten grondslag. Aan het einde van 2024 hebben wij voldaan aan de taakstelling statushouders, waardoor het bijstandsvolume is toegenomen en als gevolg daarvan ook de uitgaven sterk zijn gestegen. In mei van dit jaar is het van het Rijk te ontvangen BUIG-budget op basis van landelijk lager geraamde werkloosheidscijfers naar beneden bijgesteld.

De volumeontwikkeling heeft zich in de afgelopen maanden gestabiliseerd. Momenteel nemen wij zelfs een daling waar, mede door de inzet van loonkostensubsidie. Daarnaast is de prijs per uitkering lager dan geraamd. De prognose van de te betalen uitkeringen over 2025 is op basis daarvan naar beneden bijgesteld. Op grond van de huidige cijfers verwachten wij uit te komen op een positief resultaat van € 984.000. De prognose bij de Zomernota 2025-2029 was dus voorzichtig, waarbij wij opmerken dat het aantal statushouders dat wij vestigen hierin een onzekere factor blijft.

Een gedeelte van dit positieve resultaat is waarschijnlijk structureel, in welke mate kunnen wij nu nog niet aangeven. Dit is afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal uitkeringen en de bijstelling(en) van het macrobudget voor de BUIG. Wij komen hier in de Zomerbrief 2026-2030 op terug.

#### *4. Bijstelling bijdrage Uitvoeringsorganisatie Werk & Inkomen (€ 195.000 voordeel)*

De gemeenten Borne en Haaksbergen betalen jaarlijks een bijdrage voor de werkzaamheden van de Uitvoeringsorganisatie. De bijdrage voor 2025 was nog niet volledig administratief verwerkt in de begroting. Met deze bijstelling zijn de met de twee gemeenten overeengekomen bijdragen voor 2025 juist verwerkt in onze begroting.

#### *5. Lagere opbrengsten ROZ (€ 522.000 nadeel)*

De verwachte opbrengsten ROZ over 2025 blijven achter bij de begroting. Dit heeft te maken met de huidige financieringssystematiek, waarbij ROZ diensten op productbasis doorbelast aan andere gemeenten. Voor de inkomsten is ROZ afhankelijk van het aantal ondernemers dat zich meldt met een hulpvraag en de aard van de hulpvraag. Wat opvalt is dat veel ondernemers zich bij ROZ melden, maar dat dit lang niet altijd leidt tot dienstverlening die ROZ volledig kan factureren. Met name het niet op orde hebben en krijgen van de financiële administratie is een belangrijke reden waarom ondernemers vaak niet verder geholpen kunnen worden. Diensten kunnen dan ook niet, of slechts beperkt, worden doorbelast terwijl er wel veel tijd aan deze ondernemers is besteed. De opbrengsten 2025 liggen in lijn met 2024 en wij stellen voor deze met € 522.000 naar beneden bij te stellen.

ROZ onderzoekt of er mogelijkheden zijn om ondernemers te ondersteunen bij het op orde krijgen van hun financiële administratie zodat ze geholpen kunnen worden. In Hengelo is bij behandeling van de Zomernota 2025-2029 de motie Tijdelijk Ondernemersfonds 'Lokale veerkracht' aangenomen voor een ondernemersfonds dat in deze oplossing zou kunnen voorzien.

Er is een bestuurlijke opdracht verstrekt om de financieringssystematiek van ROZ te wijzigen naar een transparant, eenvoudig en duurzaam systeem waarin de kosten en risico's eerlijk en evenredig worden verdeeld over alle gebruikers van ROZ. Besluitvorming hierover verwachten wij in de Zomerbrief 2026-2030. Vanaf 2027 zou de nieuwe financieringssystematiek in kunnen gaan.

#### *6. Budgetoverheveling beleidskader 'Blik op morgen – Perspectief op een betere toekomst' (€ 388.000 voordeel)*

Zie toelichting budgetoverheveling 2025-2026.

#### *7. Hogere uitgaven verstrekkingen bijzondere bijstand (€ 264.000 nadeel)*

Wij verwachten dat in 2025 de verstrekkingen bijzondere bijstand € 264.000 hoger zullen zijn dan begroot. Dit komt doordat het aantal statushouders de afgelopen jaren is toegenomen. Vanuit de bijzondere bijstand verstrekken wij bijvoorbeeld bijdragen voor inrichtings- en verhuiskosten. Aan minderjarigen verstrekken wij vanuit bijzondere bijstand ook een aanvulling op de periodieke uitkering voor levensonderhoud, omdat de bijstandsnorm voor deze leeftijdsgroep niet afdoende is voor de volledige kosten van bestaan. Het budget voor bijzondere bijstand is nog niet volledig aangepast op deze hogere volumes. Bij de Zomerbrief 2026-2030 zullen wij beoordelen of wij het structurele budget aan moeten passen.

#### *8. Budgetoverheveling infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven (€ 129.000 voordeel)*

Zie toelichting budgetoverheveling 2025-2026.

#### *9. Hogere begeleidingskosten plaatsen boven taakstelling Nieuw Beschut (€ 201.000 nadeel)*

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft eind 2024 bekendgemaakt hoeveel beschutte werkplekken elke gemeente in 2025 minimaal moet inrichten. Deze plaatsen zijn in Hengelo allemaal vervuld. Wij zagen wachtlijsten ontstaan voor Nieuw Beschut en hebben inwoners met een indicatie boven de taakstelling geplaatst. Door de inzet van Nieuw Beschut bieden wij inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt sneller de kans om aan het werk te gaan. De landelijke ontwikkelingen van de bekostiging Nieuw Beschut zijn in volle gang. De begeleidingsvergoedingen zijn verhoogd maar nog niet kostendekkend. Door de vele aanmeldingen voor een Nieuw Beschut werkplek, lopen de begeleidingskosten op en verhogen de maatschappelijke baten. Dit heeft een nadelig effect van € 201.000 op het budget voor begeleidingskosten.

#### *10. Lagere uitgaven Stadsbanen (€ 164.000 voordeel)*

Het doel van de Stadsbanen is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, en die nagenoeg geen kans maken op regulier werk, middels een lokale gesubsidieerde c.q. Stadsbaan, de mogelijkheid te bieden om betaald werk te verrichten en geheel of gedeeltelijk uit de uitkering te komen. Als gevolg van gewijzigde wetgeving voldeed de

stadsbaanregeling in zijn huidige vorm niet meer. Nieuwe instroom is stopgezet. Er is nog wel structureel budget nodig om de loon- en uitvoeringskosten van de medewerkers die in dienst zijn bij SWB te dekken. Deze banen zullen ook in de toekomst ingezet blijven worden. Voor 2025 leidt dit tot een voordeel van € 164.000. Bij de Zomerbrief 2026-2030 zullen wij beoordelen wat het structurele effect is.

#### *11. Hogere uitgaven jobcoaching (€ 158.000 nadeel)*

Wij zetten maximaal in op het instrument loonkostensubsidie, ook vanuit het project 'werk eerst', zodat we de oplopende bijstandsontwikkeling kunnen matigen. De medewerkers met een arbeidsplek die recht geeft op loonkostensubsidie hebben veelal behoefte aan begeleiding. Wij bieden deze aan in de vorm van jobcoaching. Met de toename van het aantal van dit soort werkplekken nemen ook de kosten voor jobcoaching toe.

#### *12. Bijstelling subsidiale kosten inburgering 2025 en afrekening 2024 (€ 87.000 voordeel)*

In 2025 hebben wij, in lijn met de ontvangen specifieke uitkering (spuk) van het Rijk, de verdeling van de wél en niet-subsidiabele kosten van de subsidie aan Wijkkracht voor maatschappelijke begeleiding gewijzigd. Het subsidiabele deel ontvangen wij via de spuk. Dit levert een voordeel op van € 87.000. Overeenkomstig de ontvangen definitieve uitkering jaarschijf 2024 stellen wij daarnaast zowel de inkomsten als de uitgaven met € 287.000 naar boven bij. Deze bijstelling is per saldo budgettair neutraal.

#### *13. Ontwikkelingen Wmo (€ 580.000 voordeel)*

Er zijn drie ontwikkelingen binnen de Wmo die zorgen voor een afwijking ten opzichte van de begroting:

- Mobiliteitslab vervoer: De uitvoering van het callcenter is per 1 augustus 2024 ondergebracht bij de nieuwe vervoerder voor de Regiotaxi. De kosten hiervan worden niet meer apart doorberekend vanuit SamenTwente maar worden verrekend in de ritprijs. De aanpassingen in het monitoringstelsel hebben tevens geleid tot minder kosten. Dit betekent dat we het budget voor het mobiliteitslab kunnen verlagen (€ 63.000).
- Huishoudelijke ondersteuning: Door een tekort aan personeel bij de aanbieders voor huishoudelijke ondersteuning is in de communicatie overgegaan naar het uitgangspunt "om de week huishoudelijke ondersteuning, tenzij dit niet kan". Dit zorgt voor lagere kosten van € 450.000. Door een goede samenwerking en een investering op het zakelijk partnerschap met onze aanbieders lukt het gezamenlijk om iedereen die hulp nodig heeft voldoende ondersteuning te kunnen bieden.
- Wonen en verblijf: Binnen wonen en verblijf Wmo, doelgroep licht verstandelijke beperking (LVB), zien wij een afname van het aantal cliënten dat gebruik maakt van deze voorzieningen (€ 67.000 voordeel).

#### *14. Kinderopvangtoeslagenaffaire (€ 0 budgettair neutraal)*

Van het Rijk ontvangen wij middelen om zowel inwoners die slachtoffer zijn van de kinderopvangtoeslagen- affaire te compenseren als een vergoeding voor de uitvoeringskosten. Wij verwachten dat de uitgaven, en daarmee ook de inkomsten, voor 2025 in totaal € 495.000 zullen bedragen. Per saldo is de wijziging budgettair neutraal.

#### *15. Dekking Jeugdhulpteams (budgettair neutraal, in combinatie met programma 4)*

Een deel van de kosten voor de inzet van het jeugdhulpteam wordt gedekt met middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Dit deel van de kosten verschuiven wij van programma 6 naar programma 4, maar is gemeentebreed budgettair neutraal.

#### *16. Maatschappelijke opvang (€ 52.000 voordeel)*

In de Zomernota 2025-2029 is een wijziging doorgevoerd met betrekking tot de gemeentelijke bijdrage aan de Maatschappelijke Opvang (zie 25-FP-6.10). Deze wijziging is per abuis niet correct verwerkt. In deze Beleidsrapportage wordt dit gecorrigeerd. Dit leidt tot een incidenteel financieel voordeel van € 52.000.

#### *17. Prognoses en ontwikkelingen Jeugd (€ 3,5 miljoen voordeel)*

Door de financiële impact van de nieuwe regionale inkoop van jeugdzorg en de toenemende zorginzet per cliënt, hebben wij in de Zomernota 2025-2029 aangegeven dat wij verwachten meer uit te gaan geven aan jeugdzorg. Daar komen wij nu op terug. Het inschatten van de volumes is met de overgang van het oude inkoopmodel naar het nieuwe inkoopmodel lastig. Op basis van een regionale impactanalyse en onze eigen analyses hebben wij hiervan een inschatting gemaakt. Deze inschatting hebben wij vergeleken met de ontwikkeling van de werkelijke kosten in 2025 (t/m juli). Hieruit verwachten wij € 3,5 miljoen minder uit te geven dan begroot. Op hoofdlijnen zien wij de volgende ontwikkelingen:

- Inzet topprioriteit Jeugd: Door de inzet op de topprioriteit jeugd hebben wij in de Zomernota 2025-2029 positieve financiële effecten kunnen melden en de taakstelling voor de opgave jeugd grotendeels kunnen invullen. Wij zien in deze 2e Beleidsrapportage 2025 dat wij door deze inzet nog steeds een verdere kostenstijging binnen jeugdzorg voorkomen. Dit zien wij terug in zowel de ontwikkeling van het aantal cliënten als de (lager dan verwachte) groei in volume / zorginzet. We onderzoeken of er sprake is van verschuivingen in het zorglandschap. De inzet vanuit de topprioriteit jeugd, bijvoorbeeld in het contact met externe verwijzers maar ook door het intensiveren aan de voorkant, zien wij een beweging ontstaan om te komen tot meer efficiënte en duurzame oplossingen. Doordat wij nu wachtlijstvrij werken, hebben wij ruimte om écht te kijken wat de daadwerkelijke situatie is achter de gestelde vraag. Geen symptoombestrijding, maar zorgvuldig en kritisch onderzoeken wat nodig is voor inwoners. Zie ook bijlage 5.3 Stand van zaken transformatieplan sociaal domein. Hierdoor kunnen wij ook het resterende gedeelte van de besparingsopgave jeugd vanuit het Transformatieplan voor 2025 invullen.
- Aantal unieke cliënten: Wij zijn uitgegaan van een stabiel verloop van het aantal unieke cliënten (volumeontwikkeling 0%). In de eerste acht maanden van 2025 zien we ten opzichte van dezelfde periode in 2024 een afname van het aantal unieke cliënten, voor zowel verblijf als regionaal ingekochte ambulante ondersteuning.
- Groei in volume zorginzet: De gemiddelde kosten (zorginzet) per cliënt zijn voor verblijf fors gestegen, hier hebben we in de impactanalyse van de regionale inkoop ook rekening mee gehouden. Dit was een te verwachten ontwikkeling, die met name door stijging van de tarieven wordt veroorzaakt. We zien wel dat de stijging minder hoog is dan we hadden verwacht. Dit zien we niet alleen bij verblijf, maar ook bij ambulante ondersteuning. Ook voor ambulante ondersteuning hebben wij rekening gehouden met een stijging van de kosten per cliënt, hier zien we een tegenovergestelde beweging. De gemiddelde kosten (zorginzet) per cliënt voor ambulante ondersteuning dalen ten opzichte van 2024.
- Ontwikkelingen regionale inkoop vanaf 2025 en overgangsjaar: Een regionaal gedeeld beeld is daarnaast dat de impactanalyse met name voor ambulante ondersteuning te hoog is ingeschat. Ook dit is een van de redenen waardoor we nu een voordeel zien ontstaan ten opzichte van de begroting. Een aandachtspunt hierbij is dat 2025 een overgangsjaar is voor zowel de lokale als de regionale inkoop. Dit maakt het voor nu nog niet mogelijk om aan te geven welk gedeelte van dit financiële voordeel structureel zal zijn. Hiervoor hebben we meer ervaringscijfers nodig over zowel de regionale inkoop ontwikkelingen als ook de lokale ontwikkelingen.

#### 18. Beschermd wonen (€ 902.000 voordeel)

Jaarlijks ontvangen wij een gedeelte terug van de niet-bestede middelen beschermd wonen vanuit de centrumgemeente Enschede. Een deel hiervan hebben wij inmiddels structureel in onze begroting opgenomen om te investeren in het voorkomen van instroom (van jongvolwassenen) in (beschermd) wonen en om de uitstroom te bevorderen. Wij zijn in 2025 gestart met het inventariseren van de mogelijkheden hiervoor en het maken van een plan, samen met onze partners. Dit heeft nog niet geleid tot besteding van dit budget en zorgt nu voor een incidenteel voordeel van € 800.000. Daarnaast verwachten wij € 102.000 meer te ontvangen vanuit Enschede dan begroot, op basis van de bijgestelde prognose over het gebruik de regionale middelen.

#### 19. Ontwikkelingen budget nieuwkomers (€ 174.000 voordeel)

Het afgelopen jaar hebben we wederom vluchtelingen opgevangen aan de Hazenweg: gemiddeld 300 Oekraïense ontheemden en 175 asielzoekers. Hiervoor ontvangen we vergoedingen die voldoende zijn om onze uitgaven voor 2025 te dekken. Aangezien het om een verouderd gebouw gaat en er verbouwingsplannen zijn voor 2026, worden we geconfronteerd met diverse onvoorziene huisvestingsuitgaven. Daar hadden we rekening mee gehouden door een stelpost onvoorzien op te nemen. Naast de fysieke staat van het gebouw is het meerjarig verblijf van de doelgroepen inmiddels realiteit geworden. Hierdoor neemt de behoefte aan structurele begeleiding toe. Dit vraagt extra inzet van zowel onze organisatie als van onze partners.

Hiervoor zijn, ook voor 2025, aanvullende budgetten geraamd op basis van de opgestelde beleidsagenda, onder andere voor inzet op werk, taalondersteuning en culturele kennisdeling. De afgelopen jaren zijn de spelregels rondom de vergoedingen – ook voor 2025 – aangescherpt. Dit heeft geleid tot budgetverlagingen of tot uitgebreidere verantwoordingsvereisten. De uitgaven voor zowel de onvoorziene huisvestingsbudgetten als de inzet vanuit de beleidsagenda blijven vooralsnog in 2025 voor de doelgroep Oekraïners declarabel onder de geldende Oekraïne-regeling, wat een financieel voordeel oplevert van € 174.000.

In het laatste kwartaal van 2025 kunnen nog afwijkingen optreden. Wij stellen daarom voor de werkelijke lasten en baten te verrekenen met de reserve Vluchtelingen en dit in de Jaarstukken 2025 te verantwoorden.

## 20. Diverse kleine wijzigingen programma 6 (€ 72.000 voordeel)

Binnen programma 6 zijn meerdere kleine wijzigingen die leiden tot een voordeel van € 72.000. Een aantal wijzigingen lichten we daarom kort toe:

- Onderwijszorg: In verband met de verlenging van de afspraken rondom de Jeugdhulpteams en onderwijszorgklassen, vooruitlopend op de nieuwe inkoop, stellen wij de inkomsten en uitgaven over 2025 bij. Per saldo is dit € 40.000 voordelig.
- We hebben in 2025 lagere kosten voor o.a. diverse abonnementen en licenties binnen team Jeugd en Gezin en team Wmo (€ 53.000 voordeel). Het structurele effect hiervan is opgenomen in de Zomernota 2025-2029 met ingang van 2026, zie ook 25-FP-9.24.

### Toelichting budgetoverheveling van 2024 naar 2025

| Onderwerp                        | Bedrag over uit<br>2024<br>in € x 1.000 | Bedrag besteed<br>2025 in € x 1.000 | Bedrag nog te<br>besteden 2025<br>in € x 1.000 | Bedrag niet<br>bested 2025 in<br>€ x 1.000 |
|----------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| Transformatiebudget              | 772                                     | 736                                 | 36                                             | 0                                          |
| <b>Totaal budgetoverheveling</b> | <b>772</b>                              | <b>736</b>                          | <b>36</b>                                      | <b>0</b>                                   |

### Toelichting budgetoverheveling van 2025 naar 2026

| Nr | Onderwerp / over te hevelen budget                                                  | Bedrag over<br>te hevelen in<br>€ x 1.000 | Voldoet aan de<br>criteria |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------|
| 1  | Budgetoverheveling beleidskader 'Blik op morgen–Perspectief op een betere toekomst' | 388                                       | Ja                         |
| 2  | Budgetoverheveling infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven                    | 129                                       | Ja                         |
|    | <b>Totaal budgetoverheveling</b>                                                    | <b>517</b>                                |                            |

#### 1. Budgetoverheveling beleidskader 'Blik op morgen – Perspectief op een betere toekomst'

Voor de uitvoering van het beleidskader 'Blik op morgen–Perspectief op een betere toekomst' zijn middelen beschikbaar gesteld ter bestrijding van armoede. Een deel van de incidentele middelen zullen wij in 2025 niet benutten. Wij stellen voor een bedrag van € 388.000 over te hevelen naar 2026. Deze middelen zetten wij in 2026 onder andere in voor de pilot Jongeren Perspectief Fonds (JPF) en vergoeding van zwemlessen voor minima.

#### 2. Budgetoverheveling infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven

Sociaal ontwikkelbedrijven zorgen ervoor dat mensen die niet, of niet zonder meer aan het werk kunnen, toch een kans krijgen op de arbeidsmarkt. Als opstap naar werk, als een plek waar je in een beschutte omgeving kunt werken en als een plek waarop je kunt terugvallen als het even niet lukt bij een reguliere werkgever. Voor het toekomstbestendig maken van deze infrastructuur stelt het Rijk middelen beschikbaar (zie 25-FP-9.3). Op deze manier kunnen gemeenten, die het beste zicht hebben op de knelpunten en de acties die nodig zijn om de veranderingen naar de toekomst in gang te zetten, zelf beslissen hoe deze middelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden besteed. Met het maken van de plannen voor een juiste bestemming van dit budget is de verwachting dat de besteding in 2026 gaat plaatsvinden. Het is van belang dat er een gedegen plan komt om de brede doelgroep waar de middelen voor zijn bedoeld zijn te bereiken. Dit kost tijd en om die reden wordt er gevraagd om een budgetoverheveling van € 129.000 naar 2026.

## 4.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

### Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

#### Structurele bekostiging gezondheidsbeleid

De gemeente Hengelo zet met het nieuwe gezondheidsbeleid in op het versterken van positieve gezondheid. Dit beleid wordt gefinancierd uit reguliere middelen en via de specifieke uitkering SPUK GALA. Voor negen van de vijftien programma's is deze financiering niet structureel, wat de uitvoerbaarheid en continuïteit onder druk zet. Om de beweging van zorg naar gezondheid te versnellen en de samenwerking tussen medische zorg en het sociaal domein te versterken, is het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en Hoofdlijnenakkoord Ouderen (HLO) opgesteld. Deze akkoorden richten zich onder meer op het realiseren van basisfunctionaliteiten zoals valpreventie, mentale gezondheidsnetwerken en laagdrempelige steunpunten. Deze voorzieningen moeten bijdragen aan een toegankelijker en doelmatiger zorgstelsel. In oktober 2025 is de ledenraadpleging van de VNG. Naar verwachting komt er eind 2025 meer duidelijkheid vanuit het Rijk over de financiële kaders voor de komende jaren.

#### Aanpak dementie

De huidige dementieagenda van de gemeente Hengelo loopt af in 2027. Platform 31 doet in opdracht van de G40 onderzoek naar dementie in verschillende gemeenten, waaronder de gemeente Hengelo. Ook heeft Alzheimer Nederland een onderzoek gedaan. Met de komst van de basisondersteuning is de rol en taak van de gemeente en partners veranderd. De uitkomst van de onderzoeken, en de andere beleidsontwikkelingen vormen de basis om in 2026 het dementiebeleid van de gemeente Hengelo te evalueren en waar nodig aan te passen.

#### Transformatieplan Mentaal Gezond Twente

Alle Twentse gemeenten hebben in juni 2025 ingestemd met het regionale transformatieplan. Dit plan is ingediend samen met Twente Beter (de zorg- en welzijnsaanbieders van Twente). Het plan richt zich op het versterken van de mentale veerkracht van inwoners en het verschuiven van de focus van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Het plan heeft een looptijd tot eind 2027. Elke gemeente maakt een lokale vertaling van dit regionale plan. Het regionale plan is begin juli ingediend ter beoordeling door Menzis en VGZ. Eind juli hebben wij feedback ontvangen. Deze feedback wordt momenteel verwerkt, waarna de aanvraag opnieuw zal worden ingediend bij deze partijen. Lokaal zijn wij bezig om voorbereidingen te treffen voor een lokaal plan van aanpak.

#### HCH

Binnenkort is het onderzoek voor de lange termijn mogelijke maatregelen HCH afgerond. Zodra deze in het bestuurlijk overleg (van alle betrokken overheden) is vastgesteld zal deze worden gedeeld. In het concept rapport van Tauw - Aanpak HCH Twentekanaal, Afweging Varianten fase 1 – worden een 11-tal varianten beschreven met mogelijke maatregelen die kunnen worden getroffen om de kwaliteit van HCH van het Twentekanaal in pand 2 te kunnen laten voldoen aan de KaderRichtlijnWater. Het onderzoek wordt in twee fasen uitgevoerd. Deze 11 maatregelen zijn op hoofdlijnen beschreven en op basis van kosten (excl BTW), haalbaarheid (zowel in uitvoering als tijd) en maatschappelijke bezwaren getoetst. In fase 2 van het onderzoek worden de haalbaar geachte varianten nader uitgewerkt. De HCH waarden in het kanaal zijn sinds januari 2025 weer op dezelfde waarde zoals voor het baggeren. Inmiddels zijn de kosten voor 2024 bekend en bestuurlijk vastgesteld. De kosten met betrekking tot het doorspoelen van het kanaal in 2024 worden verdeeld tussen de partijen die gebaggerd hebben in het TwenteKanaal. Dit zijn Rijkswaterstaat en Hengelo. Voor Hengelo komen de kosten uit op € 203.000.

#### Graustabiel

Op 9 juli hebben wij u geïnformeerd over het product Graustabiel (zaaknummer 3938156). In die brief hebben wij aangegeven dat wij uit voorzorg zijn gestopt met het gebruik van Graustabiel. Dit product is een halfverharding waarin een kleine hoeveelheid staalslakken zit. Het voldoet aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit en mag daarom wettelijk worden toegepast in Nederland. Graustabiel wordt in de openbare ruimte gebruikt als een speciale halfverharding voor wandel- en fietspaden. Op dit moment onderzoeken wij waar dit materiaal binnen onze gemeente is toegepast. Tegelijkertijd bekijken wij welke andere materialen geschikt zijn voor toekomstig gebruik. De gemeente volgt de landelijke ontwikkelingen en onderzoeken naar deze bouwstof nauwkeurig.

### **Netcongestie**

Netcongestie - het tekort aan transportcapaciteit op het elektriciteitsnet - is een groeiende uitdaging in Nederland en daarmee ook in Hengelo. Voor grootverbruikers (zoals bedrijven) is het momenteel niet mogelijk om nieuwe aansluitingen te verkrijgen. Voor kleinverbruikers (zoals huishoudens) is er nog wel ruimte, maar ook hier kunnen beperkingen ontstaan bij terug levering van opgewekte stroom en mogelijk ook bij de aansluiting van nieuwe woningen. Ook de invoering van het herziene prioriteringskader van de Autoriteit Consument en Markt per 1-1-2026 heeft consequenties voor de ontwikkelingsplannen van Hengelo. Om inzicht te krijgen in de gevolgen van netcongestie voor Hengelo laten we een impactanalyse opstellen. De analyse geeft een beeld van de gevolgen voor woningbouw, gemeentelijk maatschappelijk vastgoed, bedrijven, mobiliteit en de energietransitie (warmte en duurzame elektriciteit opwek). Aan de hand van deze impactanalyse onderzoeken we onze gemeentelijke rol in de aanpak en de organisatorische en financiële gevolgen.

Aanvullend hebben wij onlangs van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) het verzoek gekregen voor samenwerking op de zogeheten 'projectenaanpak netcongestie'. Deze aanpak is gericht op een snellere fysieke uitbreiding en ruimtelijke inpassing van het nationale hoogspanningsnet (110 kV en hoger). Nog dit jaar gaan ministerie, netbeheerders, provincies en gemeenten aan de slag met een eerste groep van prioritaire congestie verlichtende projecten. Het project "deelnet Enschede" is 1 van de door het rijk aangewezen prioritaire projecten en behelst de aanpak van congestie in de komende 19 jaar in onder meer Hengelo, Enschede, Losser en Oldenzaal. Het college heeft uiteraard positief gereageerd op het samenwerkingsverzoek van het ministerie en Tennet is inmiddels gestart met de analysefase van het project en de voorbereiding van projectafspraken. Zodra hierover meer bekend is, informeert het college de gemeenteraad nader.

### **Toezicht en handhaving label C plicht kantoren**

In de Zomernota 2024 is voor 2025 € 80.000 gevraagd voor de toezicht en handhaving op de energielabel C plicht voor kantoren. Dit project is in begin 2025 van start gegaan door de Omgevingsdienst Twente opdracht te geven. Echter kan vanwege de doorlooptijd van het toezicht- en handhavingstraject niet al het gereserveerde budget in 2025 besteed worden. Het project loopt door in 2026. In 2025 besteden we € 40.000. We dekken in 2026 € 40.000 uit de stelpost kapitaallasten Duurzaamheid of de reserve Duurzaamheid. Hierop komen we terug in de Zomerbrief 2026-2030.

### **Isolatiesubsidies**

De inzet van de regelingen blijft wat achter bij de verwachting. Het college heeft besloten om de regeling Isolatiehulp te verlengen en te verruimen om meer inwoners in energiearmoede te kunnen ondersteunen. Om de regelingen (Isolatiehulp, Doe het zelf, Laat het isoleren en de onlangs inwerking getreden SVn leenvormen) beter in te zetten gaan we gericht communiceren met een marketingcampagne en hebben we Energie van Hengelo opdracht gegeven invulling te geven aan het subsidieloket.

### **BTW naheffing Energie van Hengelo**

Sinds 2023 is Energie van Hengelo gestart met de uitvoering van de fixbrigade. De financiële bijdrage voor de uitvoering hiervan is destijds middels subsidieregelingen verstrekt. Bij een recente controle van de Belastingdienst is vastgesteld dat de toegepaste BTW-structuur niet in overeenstemming is met de geldende regelgeving van de Belastingdienst. Dit betreft een omvang van ongeveer € 400.000. Dit is op dit moment onderwerp van gesprek met Energie van Hengelo en de Belastingdienst.

### **Wijkuitvoeringsplan Wilderinkshoek**

Het vaststellen van het wijkuitvoeringsplan (WUP) Wilderinkshoek binnen de geconcretiseerde kaders van het Warmteprogramma is in vierde kwartaal 2025 niet haalbaar. Door vertraging in wetgeving en onvoldoende zicht op de kosten van een aansluiting op een warmtenet kunnen we inwoners en partners nog niet de gewenste duidelijkheid geven. We leggen het WUP Wilderinkshoek pas voor aan de raad als we voldoende inzicht hebben over de haalbaarheid en betaalbaarheid van een warmtenet. Tot dat moment blijven we actief in de wijk om inwoners te helpen met het zetten van stappen in het verduurzamen van hun wijk en hun woning.

### **Zonneveld Boeldershoek**

De rentabiliteit van zonneparken staat landelijk gezien onder druk, onder meer door dalende stroomprijzen. Voor ons eigen Zonneveld Boeldershoek, wat dit jaar operationeel is geworden, zijn we momenteel bezig om de businesscase te actualiseren. Zodat we waar nodig kunnen (bij) sturen. Wij komen hier bij de begroting 2026 / jaarstukken 2025 van de BV bij u op terug.

## Riolering

De voorbereiding van diverse grote projecten is in volle gang. Hoewel het afkoppelen van regenwater in de wijken gestaag doorgaat, vergt de zoektocht naar geschikte ruimte voor waterberging meer tijd in de voorbereidingsfase dan aanvankelijk voorzien. Dit heeft invloed op de voortgang van meerdere projecten.

Projecten die zich in een verder gevorderd ontwerpstadium bevinden, ondervinden knelpunten bij de ruimtelijke invulling. Zowel bovengronds als ondergronds zijn er beperkingen die leiden tot vertragingen in de planning. De afstemming met andere ondergrondse infrastructuur blijkt complex en vraagt om aanvullende coördinatie. Waarbij gewenste integrale werkzaamheden en (ontwerp)capaciteit bij externe partners soms voor heroverwegingen van de uitvoeringsperiode leiden.

Voor het grootste gemaal van Hengelo aan de Zeggersweg zijn de voorbereidende werkzaamheden in afrondende fase. De uitvoering van dit project is door ontwerpuitdagingen niet in 2025, maar staat nu gepland voor uitvoering in 2026. De inventarisatie van de minigemalen is inmiddels afgerond. Op basis hiervan worden plannen opgesteld voor aanvullende vervangingen in de komende jaren. Deze vervangingen zijn noodzakelijk om de betrouwbaarheid en capaciteit van het systeem te waarborgen.

Door diverse personele mutaties is de verwachting dat er in 2025 vertraging is door overdracht van projecten. De verwachting is ook dat deze mutaties in 2026 zullen leiden tot meer water-en riolering gerelateerde projecten in voorbereiding en uitvoering.

## Afval

NG, NVRD en Verpact hebben een samenwerkingsovereenkomst voor PMD ondertekend met nieuwe afspraken voor 2026-2030. In het vierde kwartaal van 2025 laten wij mogelijke manieren zien om PMD in te zamelen en te verwerken, zowel voor zowel hoog- als laagbouw.

## Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr                                           | Omschrijving afwijking                                                          | Bedrag in € x<br>1.000 | V/N      | S(truc-<br>tureel) |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------|--------------------|
| 1                                            | Later inzet rijksmiddelen regionale energie strategie                           | 371                    | V        | I                  |
| 2                                            | Verlaging verwachte uitgaven regelingen gereedschapskist Duurzaamheid           | 0                      | B.N.     | I                  |
| 3                                            | Actualisatie Bestedingsplan duurzaamheid 2023-2026                              | 312                    | V        | I                  |
| 4                                            | Besteding middelen wijkuitvoeringsplan Wilderinkshoek                           | 185                    | N        | I                  |
| 5                                            | Extra inkomst dwangsom Asfaltcentrale                                           | 100                    | V        | I                  |
| 6                                            | Lagere Kwijtschelding minimabeleid Rioolheffing                                 | 0                      | B.N.     | I                  |
| 7                                            | Hogere lasten van energie en gemalen Riolering                                  | 0                      | B.N.     | I                  |
| 8                                            | Hogere inkomsten uit rioolheffing                                               | 0                      | B.N.     | I                  |
| 9                                            | Diverse kleine wijzigingen                                                      | 44                     | V        | I                  |
| <b>Effect programma voor reservemutaties</b> |                                                                                 | <b>642</b>             | <b>V</b> |                    |
| 1                                            | Reserve nog uit te voeren werken-Inzet regionale energie strategie              | 371                    | N        | I                  |
| 3                                            | Reserve duurzaamheid-Actualisatie Bestedingsplan duurzaamheid 2023-2026         | 312                    | N        | I                  |
| 4                                            | Reserve proeftuin Nijverheid aardgasvrij-Besteding middelen wijkuitvoeringsplan | 185                    | V        | I                  |
| <b>Effect programma na reservemutaties</b>   |                                                                                 | <b>144</b>             | <b>V</b> |                    |

## Toelichting financiële afwijkingen

### 1. Latere inzet Rijksmiddelen regionale energie strategie (€ 371.000 voordeel)

Met de meicirculaire hebben wij middelen ontvangen die bedoeld zijn om het energiebeleid toekomstbestendig te maken en de aanpak van netcongestie in de regio Twente te ondersteunen (25-FP-9.3). De gemeente Hengelo ontvangt de middelen, omdat zij gastheer is van het MDA (Milieu, Duurzaamheid en Afval). Binnen het RES-verband is hiervoor een uitvoeringsplan 2025 opgesteld, waarin deze middelen zijn gekoppeld aan concrete acties. Naar verwachting wordt niet het volledige budget in 2025 besteed. Het resterende bedrag wordt daarom toegevoegd aan de reserve nog uit te voeren werken.

### 2. Verlaging verwachte uitgaven regelingen gereedschapskist Duurzaamheid (€ 0 budgettair neutraal)

Naar verwachting zal niet het volledige budget tot aan het budgetplafond worden besteed voor de diverse regelingen (doe het zelf, laat het isoleren & ontzorgfinanciering vanuit de gereedschapskist in 2025 (zaaknummer: 3749085). Deze regelingen worden gedekt vanuit SPUK middelen van het Rijk en daarmee per saldo budgettair neutraal.

*3. Actualisatie Bestedingsplan duurzaamheid 2023-2026 (€ 312.000 voordeel)*

Om alle activiteiten te kunnen bekostigen benoemd in het bestedingsplan duurzaamheid 2023-2026 was er een onttrekking uit de reserve duurzaamheid begroot in 2025. Vanwege indexaties op de SPUK CDOKE hebben wij meer middelen toegekend gekregen. Hierdoor is nog ruimte is binnen de beschikbare CDOKE middelen en zullen deze middelen worden ingezet om de uitvoeringskosten te kunnen dekken. Zodoende hoeft er geen onttrekking uit de reserve duurzaamheid plaats te vinden.

*4. Besteding middelen wijkuitvoeringsplan Wilderinkshoek (€ 185.000 nadeel)*

Voor de proces- en projectkosten voor de ontwikkeling van het wijkuitvoeringsplan Wilderinkshoek wordt een besteding van circa € 185.000 verwacht in 2025. Deze uitvoeringskosten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve Proeftuin Nijverheid aardgasvrij.

*5. Extra inkomst dwangsom Asfaltcentrale (€ 100.000 voordeel)*

In 2025 is er € 100.000 geïnd bij de Asfaltcentrale Hengelo (ACT) in het kader van een intensief handhavingstraject.

*6. Lagere Kwijtschelding minimabeleid Rioolheffing (€ 0 budgettair neutraal)*

We verwachten dat het aantal inwoners dat op basis van het minimabeleid gebruik maakt van kwijtschelding kleiner zal zijn dan vooraf aangenomen. Hierdoor ontstaat een voordeel in programma 6. Dit wordt verrekend met de voorziening Riolering in programma en daarmee budgettair neutraal.

*7. Hogere lasten van energie en gemalen Riolering (€ 0 budgettair neutraal)*

De energielasten ten behoeve van pompen gemalen zijn hoger dan verwacht (€ 40.000). Verder verwachten wij een overbesteding van circa € 100.000 op de post gemalen. Dit onderdeel is recent opnieuw aanbesteed en we worden geconfronteerd met hogere kosten dan eerder voorzien. De hogere kosten worden verrekend met de voorziening Riolering en daarmee budgettair neutraal.

*8. Hogere inkomsten uit rioolheffing (€ 0 budgettair neutraal)*

Bij het opstellen van het kostendeckingsplan van het gemeentelijk rioleringsplan, dat ten grondslag ligt aan de rioolheffing, wordt uitgegaan van een aantal heffingsplichtigen. Dit aantal kan in de tijd sterk verschillen, waardoor de geheven inkomsten hoger of lager kunnen uitvallen. We verwachten dit jaar hogere inkomsten uit rioolheffing van € 185.000. Dit wordt verrekend met de voorziening Riolering en is daarmee budgettair neutraal.

*9. Diverse kleine wijzigingen (€ 44.000 voordeel)*

## 4.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

### Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

#### Grootschalige woningbouwlocatie Spoorzone Hengelo Enschede

Hengelo is in de zomer van 2025 door het Rijk aangewezen als grootschalige woningbouwlocatie. Samen met Enschede vormt Hengelo het gebied Spoorzone Hengelo Enschede (SHE), waar de komende jaren duizenden nieuwe woningen gerealiseerd kunnen worden. Deze aanwijzing betekent dat het Rijk het gebied ziet als een sleutelproject voor het oplossen van de woningnood en voor de versterking van de leefbaarheid en bereikbaarheid in Oost-Nederland.

In dit kader hebben wij eind augustus 2025 een subsidieaanvraag bij het Rijk ingediend. Met deze aanvraag vragen we om een financiële bijdrage om de woningbouw binnen de Spoorzone te versnellen en de noodzakelijke investeringen in infrastructuur en leefomgeving mogelijk te maken.

#### Kwaliteit Leefomgeving

De Nota Grondbeleid is vastgesteld. We zijn nu bezig met het opstellen van de voorziening Kwaliteit Leefomgeving. Als gevolg van ruimtelijke (her-)ontwikkelingen zoals woningbouw, de aanleg van bedrijventerreinen en andere werklocaties wordt goed gekeken naar de leefomgeving in de stad. De middelen die ontwikkelaars /initiatiefnemers betalen wil de gemeente gebruiken ten gunste van de kwaliteit van de leefomgeving. Het gaat hierbij om middelen die door ontwikkelaars/initiatiefnemers worden betaald. Dit sluit aan de bij de instrumenten die de Omgevingswet biedt.

#### Talentopgave

Met de vaststelling van het programmaplan Talent in juni 2025 is een belangrijke stap gezet in de structurele aanpak van het behouden en aantrekken van talent in Hengelo en de regio Twente. Het plan biedt richting aan de inzet van de reserve 'aanjaagbudget talentopgave' en vormt de leidraad voor de verdere uitwerking langs vier programmalijnen: wonen, werken, leven en imago. In samenwerking met de steden Enschede, Almelo en Twente Board wordt gewerkt aan een regionaal kader dat de gezamenlijke ambitie onderstreept. Ook in regionaal verband wordt gewerkt vanuit dezelfde programmalijnen, waarmee consistentie en samenhang worden geborgd.

Talent kiest niet uitsluitend voor een baan, maar ook voor een omgeving om te wonen en te leven. Dit vraagt om gerichte investeringen in diverse en betaalbare huisvesting binnen een aantrekkelijke, levendige en toekomstbestendige woon- en leefomgeving, afgestemd op de wensen van jong talent. Een sterke arbeidsmarkt is daarbij essentieel. De samenwerking met kennisinstellingen speelt hierin een sleutelrol. In het kader van de Regionale Ontwikkelstrategie en de Spoorzone Enschede–Hengelo worden de in 2024 beschikbaar gestelde middelen in 2025 doelgericht ingezet. De bereikbaarheidsstudie Hengelo Oost–Enschede West gaat ons inzicht geven in het verbeteren van de mobiliteit. In aansluiting op de subsidieaanvraag voor deze woningbouwontwikkeling is het onderzoek naar de verkeerscirculatie in het centrum geagendeerd als volgend project. Ook als werkgever levert de gemeente Hengelo een actieve bijdrage aan de talentopgave. In 2025 is het aantal stage- en afstudeerplekken binnen de organisatie verhoogd, waarmee wordt geïnvesteerd in talentontwikkeling. Hiermee vervult Hengelo een voorbeeldfunctie richting ondernemers in de stad.

Een aantrekkelijke, dynamische, inclusieve en (hoog)stedelijke leefomgeving is van groot belang voor talent. Binnen de gebiedsontwikkeling KMS is een communityaanjager gestart met placemaking, gericht op het versterken van het gebied voor wonen, werken, leven en ontmoeten. Aanvullend zijn op cultureel terrein stappen gezet: een prijsvraag en subsidies voor broedplaatsen dragen bij aan het versterken van het culturele ecosysteem.

Ten behoeve van een sterk imago is in 2025 een citymarketeer aangesteld en wordt gewerkt aan beleidsvorming rondom evenementen. Met initiatieven, zoals de talkshow *Talent op één* en de *Talent Tops* in Metropool en de KMS, is Hengelo nadrukkelijk gepositioneerd als talentstad binnen Twente.

In 2025 worden ook een aantal projecten gefaseerd uitgevoerd. Hierdoor wordt het beschikbare budget niet volledig uitgegeven. Budget dat niet wordt onttrokken aan de reserve aanjaagbudget talentopgave blijft in de reserve.

## Onderzoek samenwerking constructieve veiligheid Twente

Al een aantal jaar zien we dat de taken en de inzet van gemeentelijke deskundigen op het gebied van constructieve veiligheid verandert. Zo verschuiven er bouwtaken naar de markt door de (gedeeltelijke) inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), waarmee het werkaanbod vermindert. Daarnaast is er de komende jaren sprake van uitstroom van gemeentelijke constructeurs vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De robuustheid van de uitvoering van publieke taken voor constructieve veiligheid kan hierdoor onder druk komen te staan.

In opdracht van de Kring van Secretarissen wordt een onderzoek uitgevoerd om te kijken of het realistisch is om voor deze constructieve werkzaamheden regionaal samen te werken in Twente. Dit onderzoek wordt tussen september 2025 en eerste kwartaal 2026 uitgevoerd, waarbij gekeken wordt naar de mogelijke samenwerkingsvormen en de financiering en diepgang van deze taken. We voeren het onderzoek uit binnen de bestaande begroting.

## Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr                                           | Omschrijving afwijking                                                          | Bedrag in € x 1.000 | V/N      | S(structureel) |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------|----------------|
| 1                                            | Kloosterhof later bouwrijp maken                                                | 71                  | V        | I              |
| 2                                            | Bijkomende kosten aankoop 't Swafert                                            | 104                 | N        | I              |
| 3                                            | Opbrengst gronden in verhuur                                                    | 50                  | N        | I              |
| 4                                            | Winstneming Beckumerstraat van 2025 naar 2026                                   | 225                 | N        | I              |
| 5                                            | Aanpassing voorziening Campus Driene                                            | 700                 | N        | I              |
| 6                                            | Beekstraat                                                                      | 200                 | N        | I              |
| 7                                            | Instellen voorziening Kwaliteit Leefomgeving                                    | 76                  | N        | I              |
| 8                                            | Onderbesteding invoeringskosten Omgevingswet                                    | 115                 | V        | I              |
| 9                                            | Omgevingsvergunningen                                                           | 345                 | N        | I              |
| 10                                           | Budgetoverheveling acquisitie binnenstad                                        | 100                 | V        | I              |
| 11                                           | Programmamanagement KMS                                                         | 80                  | V        | I              |
| 12                                           | Diverse kleine wijzigingen                                                      | 2                   | N        | I              |
| <b>Effect programma voor reservemutaties</b> |                                                                                 | <b>1.336</b>        | <b>N</b> |                |
| 2                                            | Algemene Reserve Grondexploitatie-Bijkomende kosten aankoop 't Swafert          | 104                 | V        | I              |
| 3                                            | Algemene Reserve Grondexploitatie-Opbrengst gronden in verhuur                  | 50                  | V        | I              |
| 4                                            | Algemene Reserve Grondexploitatie-Winstneming Beckumerstraat van 2025 naar 2026 | 225                 | V        | I              |
| 5                                            | Algemene Reserve Grondexploitatie-Aanpassing voorziening Campus Driene          | 700                 | V        | I              |
| 6                                            | Algemene Reserve Grondexploitatie-Beekstraat                                    | 200                 | V        | I              |
| 8                                            | Reserve nog uit te voeren werken-onderbestedingskosten invoering omgevingswet   | 115                 | N        | I              |
| 10                                           | Reserve nog uit te voeren werken-budgetoverheveling acquisitie binnenstad       | 100                 | N        | I              |
| 13                                           | Reserve Gebiedsontw. KMS-KMS programmamanagement                                | 80                  | N        | I              |
| <b>Effect programma na reservemutaties</b>   |                                                                                 | <b>352</b>          | <b>N</b> |                |

## Toelichting financiële afwijkingen

### 1. Kloosterhof later bouwrijp maken (€ 71.000 voordeel)

De ontwikkeling van het plan Lange Wemen is in volle gang, het terrein Kloosterhof wordt dit jaar echter nog niet bouwrijp gemaakt. Dat volgt in een later stadium. In 2025 worden de uitgave van € 140.000 en de bijbehorende woningbouwimpulssubsidie van € 69.250 verlaagd. Het restant zou worden gedekt door de algemene reserve grondexploitatie, deze is met de begroting 2026-2029 al naar beneden bijgesteld.

### 2. Bijkomende kosten aankoop 't Swafert (€ 104.000 nadeel)

Om de aankoop van 't Swafert mogelijk te maken heeft de gemeente eenmalige kosten gemaakt voor bijvoorbeeld onderzoeken en inhuur te behoeve tot het tot stand komen van de overeenkomsten. De totale kosten die de gemeente heeft gemaakt bedragen afgerond € 104.000. Dit bedrag wordt onttrokken uit de algemene reserve grondexploitatie. Een deel van deze kosten moet nog worden verrekend met Welbions. Andersom moet Welbions ook nog kosten verrekenen met de gemeente. De totale kosten die ten laste van de gemeente komen kunnen daarom nog afwijken van bovengenoemd bedrag.

### 3. Opbrengst gronden in verhuur (€ 50.000 nadeel)

De geraamde opbrengst gronden wordt lager vastgesteld, doordat een deel van de opbrengsten uit voorgaande jaren

oninbaar is verklaard als gevolg van een faillissement. De lagere huuropbrengst wordt verrekend met de algemene reserve grondexploitatie.

#### *4. Winstneming Beckumerstraat van 2025 naar 2026 (€ 225.000 nadeel)*

Het was de verwachting dat we de verkopen dit jaar konden realiseren en dat de winst dit jaar genomen kon worden. Eén verkoop kan nog in 2025 gerealiseerd worden. De andere verkoop gaat over het jaar heen. Daardoor komt er naar verwachting € 225.000 minder winst in 2025 binnen. Dezelfde winst komt dan naar verwachting in 2026 in de algemene reserve grondexploitaties. De lagere winstneming wordt verrekend met de algemene reserve grondexploitatie. Per saldo is deze actie budgetair neutraal.

#### *5. Aanpassing voorziening Campus Driene (€ 700.000 nadeel)*

De aanbesteding voor het civiele werk (zoals grondverzet, riolering en wegen) was € 0,5 miljoen hoger dan verwacht. Er zijn extra kosten voor archeologisch onderzoek, ongeveer € 0,1 miljoen. De bouw van de sportaccommodatie blijkt duurder te zijn dan eerder gedacht, vooral door de manier waarop het gebouw gefundeerd moet worden. Dit effect wordt verrekend met de algemene reserve grondexploitatie.

#### *6. Beekstraat (€ 200.000 nadeel)*

Er is voor dit project meer personele inzet benodigd dan vooraf ingeschat. Daardoor zijn de geraamde plankosten toegenomen met € 150.000. In de loop van 2025 is gebleken dat € 150.000 van de geraamde opbrengsten uit tijdelijke verhuur niet gerealiseerd gaan worden. Hier staat tegenover dat het budget voor verwervingskosten met circa € 100.000 verlaagd kan worden, omdat een deel van de geraamde verhuis- en verplaatsingskosten niet meer nodig is. De verslechtering wordt verwerkt in een hogere voorziening die ten laste van de grondexploitatie komt. In de nog vast te stellen herzieningen van 2026 worden deze wijzigingen meegenomen.

#### *7. Instellen voorziening Kwaliteit Leefomgeving (€ 76.000 nadeel)*

Voor de bijdragen aan kwaliteit leefomgeving wordt voorgesteld om, conform wetgeving, een voorziening Kwaliteit Leefomgeving in te stellen. De begrote opbrengsten voor de Graskarperstraat en Erve Lonink worden aan de voorziening toegevoegd. Dit is een nadeel voor het taakveld.

#### *8. Onderbesteding invoeringskosten Omgevingswet (€ 115.000 voordeel)*

Er is een inschatting gemaakt van personele inzet en kosten ten behoeve van de invoering van de Omgevingswet. De kosten zijn lager uitgevallen, doordat er vacatureruimte onbenut is gebleven. Deze middelen worden in 2026 ingezet voor inhuur voor de versnelling van het omgevingsplan. Een bedrag van € 115.000 wordt in 2025 afgeraamd. Tevens zal de geraamde onttrekking aan de reserve nog uit te voeren werken worden bijgesteld, zodat deze middelen beschikbaar blijven. In de Zomernota 2027-2031 zal een aanvullend krediet opgevoerd moeten worden om de transitie van het Omgevingsplan gemeente breed voor 2032 af te kunnen ronden. De inhaalslag zullen we in 2026 al in zetten, zodra wij daar personeel voor kunnen werven, hetgeen een probleem is vanwege krapte op de arbeidsmarkt voor ruimtelijke ordening-functies. Hierdoor zal mogelijk een overschrijding ontstaan in 2026.

#### *9. Omgevingsvergunningen (€ 345.000 nadeel)*

Uitgangspunt bij de bouwleges is dat grote projecten de hoogste bijdrage leveren. Dit volgt ook uit het recent opgeleverde kostendekkendheid onderzoek. In 2023 zijn meerdere vergunningaanvragen ingediend vooruitlopend op het inwerking treden van de omgevingswet. In 2024 was dit zichtbaar in de legesopbrengsten. Het aantal grote projecten in 2025 is minder, waarbij moet worden opgemerkt dat het totaal aantal vergunningaanvragen vergelijkbaar is met vorige jaren. De verwachting is dat dit in 2026 het aantal grote projecten weer aantrekt. De geraamde opbrengst wordt naar beneden bijgesteld met € 275.000.

Op de inhuurkosten is een overbesteding. De extra geraamde kosten bedragen € 70.000. In programma 9 landen er inkomsten van het UWV en detachering, samen € 93.000 die relatie houden tot de eerder genoemde nadelen.

#### *10. Budgetoverheveling acquisitie binnenstad (€ 100.000 voordeel)*

Zie toelichting budgetoverheveling.

#### *11. Programmabudget KMS (€ 80.000 voordeel)*

De gemeenteraad heeft in november 2023 een vierjarig programmabudget KMS ter beschikking gesteld, lopend van 2025 t/m 2028, voor het uitwerken van de ambities uit het omgevingsprogramma KMS. Het eerste half jaar van 2025 heeft in het teken gestaan van het opstellen van de samenwerkingsovereenkomst en bijbehorende overeenkomsten met Trebbe. Deze overeenkomsten zijn voor de zomer 2025 getekend. De werkzaamheden voor het uitwerken van

de ambities uit het omgevingsprogramma KMS beginnen daardoor pas vanaf nu. Dit is later dan we in 2023 bij het instellen van het programmabudget hadden ingeschat. We schatten nu in dat ruim € 80.000 van het oorspronkelijk voor 2025 begrote bedrag niet besteed gaat worden in 2025. Wij stellen voor dit bedrag te storten in de reserve gebiedsontwikkeling KMS, zodat deze voor de periode 2026 tot en met 2028 beschikbaar blijven voor besteding.

## 12. Diverse kleine wijzigingen (€ 2.000 nadeel)

### Toelichting budgetoverheveling van 2024 naar 2025

| Onderwerp                        | Bedrag over uit<br>2024<br>in € x 1.000 | Bedrag besteed<br>2025 in € x 1.000 | Bedrag nog te<br>besteden 2025<br>in € x 1.000 | Bedrag niet<br>bestede 2025 in<br>€ x 1.000 |
|----------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Beckum leefbaarheidsinjectie     | 90                                      | 0                                   | 90                                             | 0                                           |
| <b>Totaal budgetoverheveling</b> | <b>90</b>                               | <b>0</b>                            | <b>90</b>                                      | <b>0</b>                                    |

### Toelichting budgetoverheveling van 2025 naar 2026

| Nr | Onderwerp / over te hevelen budget | Bedrag over te<br>hevelen in € x 1.000 | Voldoet aan de criteria |
|----|------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------|
| 10 | Acquisitie binnenstad              | 100                                    | Ja                      |
|    | <b>Totaal budgetoverheveling</b>   | <b>100</b>                             |                         |

#### Acquisitie binnenstad

In de Zomernota 2024-2029 (25-FP-8.1) is er in 2025 eenmalig een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH) om de acquisitie van de binnenstadsondernemers te versterken. Een belangrijk onderdeel van het plan is het voorstel om een zogeheten vastgoed BIZ (bedrijveninvesteringszone voor vastgoedeigenaren) op te richten. Daarnaast worden er aanvullende voorstellen ontwikkeld om meer bezoekers naar de binnenstad te trekken en de acquisitie te versterken. Eind van dit jaar gaat de SCH hier mee starten, maar het grootste deel van de kosten zal landen in 2026 en 2027. Daarom is het voorstel dit bedrag over te hevelen naar 2026.

## 4.9 Bestuur en ondersteuning

### Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen ten opzichte van de begroting

#### Renteontwikkeling

De Europese Centrale Bank heeft in juli 2025 een rentepauze ingelast en de belangrijkste rente, de depositorente, ongewijzigd gehouden op 2%. Dit besluit volgde op acht opeenvolgende renteverlagingen sinds juni 2024, waarmee de ECB eerder de inflatie wilde terugbrengen naar haar doel van 2 %. Met de pauze wil de bank de effecten van deze verlagingen zorgvuldig beoordelen, nu de inflatie inmiddels dicht bij dat doel ligt. Op 11 september jongstleden bevestigde de ECB dat de vooruitzichten voor de inflatie stabiel blijven en dat er voorlopig geen nieuwe verlaging wordt overwogen. Daarom blijft de rente die banken krijgen bij de Europese Centrale Bank voorlopig het belangrijkste hulpmiddel voor het geldbeleid. Dit bepaalt bij herfinanciering ook de rentelasten voor de gemeente Hengelo.

#### Bestuur

Om verschillende redenen nemen wij in oktober afscheid van twee leden van het college: de wethouders Claudio Bruggink en Hanneke Steen. Annemieke Traag is inmiddels geïnstalleerd als vervanger van Claudio Bruggink. Als vervanger voor Hanneke Steen heeft het CDA Harry Scholten bereid gevonden om haar te vervangen. Harry Scholten wordt tijdens de raadsvergadering van 15 oktober geïnstalleerd. Op diverse plekken is gewerkt aan een soepele overdracht van de dossiers, zodat de voortgang van het collegeprogramma verzorgd is.

#### Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt houdt aan. Door onverwachte omstandigheden, bijvoorbeeld ziekte of vertrek van medewerkers, zijn we soms ook genoodzaakt om personeel in te huren, omdat er vaak geen interne capaciteit is om taken direct over te nemen. Dit doen we vanuit de gedachte dat we voortvarend moeten blijven werken aan de opgaven die voor ons liggen, in lijn met de Koers 2040 en het waarborgen van onze continuïteit in dienstverlening.

#### Energiecontract

Vanaf 1 januari 2026 heeft de gemeente Hengelo een nieuwe energieleverancier. Het oude contract loopt af. Vanaf dat moment wordt samen met andere gemeenten een overeenkomst aangegaan om elektriciteit van Twence af te nemen. Die duurzaam en lokaal wordt opgewekt. De gemeenten kunnen daarbij hun eigen duurzame energie-installaties inbrengen om opgewekte energie zelf te benutten. Met de zelflevering van elektriciteit door Twence kan er meer gestuurd worden op gelijktijdigheid van verbruik en opwek. Energie wordt door Twence als energieleverancier ingekocht en verkocht op basis van het verwachte gebruik en opwek, het onbalansrisico ligt bij de deelnemers. Het is daarom van belang om energie slim te benutten en zo min mogelijk onbalans te krijgen.

De effecten van de nieuwe overeenkomst en het onbalansrisico zijn nog onzeker, dat komt onder andere doordat de prijzen op energiemarkt sterk wisselen. Het monitoren en management van dit nieuwe contract wordt op dit moment ingericht.

#### Leges burgerzaken

Zoals het nu uitziet blijven de inkomsten leges reisdocumenten achter bij de geraamde inkomsten. Dit geldt ook voor de uitgaven. De raming is gebaseerd op vervanging één op één, in de praktijk blijkt dat niet ieder document vervangen zal worden.

## Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr                                           | Omschrijving afwijking                                                          | Bedrag in € x 1.000 | V/N      | S(structureel) |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------|----------------|
| 1                                            | Vertraging bouw Paviljoen in het Prins Bernhardplantsoen                        | 624                 | V        | I              |
| 2                                            | Budget Digitaal Archief naar bestemmingsreserve                                 | 2.167               | V        | I              |
| 3                                            | Budgetoverheveling Wet Open Overheid                                            | 80                  | V        | I              |
| 4                                            | Uitstel wet 'van school naar duurzaam werk'                                     | 75                  | N        | I              |
| 5                                            | Aflossing achtergestelde lening van RTV Oost                                    | 118                 | V        | I              |
| 6                                            | Warmtelevering MFA 't Berflo                                                    | 70                  | V        | I              |
| 7                                            | VNG-bijdrage                                                                    | 70                  | N        | I              |
| 8                                            | Optimalisatie Huisvesting                                                       | 0                   | B.N.     | I              |
| 9                                            | Naheffing Greenchoice                                                           | 97                  | N        | I              |
| 10                                           | Team VTH detacheringsofbrengsten en overige vergoedingen                        | 93                  | V        | I              |
| 11                                           | Budgetoverheveling Dienstverlening (Wdo/Wmebv)                                  | 115                 | V        | I              |
| 12                                           | Effecten Septemercirculaire 2025 gemeentefonds                                  | 1.404               | V        | I              |
| 12                                           | Septemercirc. 2025 (budg. neutraal met reserves)                                | 5.231               | V        | I              |
| 13                                           | Diverse kleine wijzigingen                                                      | 51                  | V        | I              |
| <b>Effect programma voor reservemutaties</b> |                                                                                 | <b>9.711</b>        | <b>V</b> |                |
| 1                                            | Reserve vastgoedbedrijf-Paviljoen later gereed                                  | 624                 | N        | I              |
| 2                                            | Reserve digitale archieven-Digitalisering fysieke archieven                     | 2.167               | N        | I              |
| 3                                            | Reserve nog uit te voeren werken-Budgetoverheveling invoering WOO               | 80                  | N        | I              |
| 11                                           | Reserve nog uit te voeren werken-Budgetoverheveling Dienstverlening (Wdo/Wmebv) | 115                 | N        | I              |
| 12                                           | Algemene reserve-Septemercirculaire 2025 gemeentefonds                          | 5.058               | N        | I              |
| 12                                           | Reserve nog uit te voeren werken-Impl.Part.wet vanuit gemeentefonds sept. 2025  | 173                 | N        | I              |
| 14                                           | Reserve nog uit te voeren werken-Lagere dotatie Veilige steden                  | 10                  | V        | I              |
| 15                                           | Algemene reserve-resultaat tot 2e Berap 2025 naar AR                            | 5                   | N        | I              |
| 16                                           | Algemene reserve-resultaat van 2e Berap 2025 naar AR                            | 7.289               | N        | I              |
| <b>Effect programma na reservemutaties</b>   |                                                                                 | <b>5.790</b>        | <b>N</b> |                |

## Toelichting financiële afwijkingen

### 1. Vertraging bouw Paviljoen in het Prins Bernhardplantsoen (€ 624.000 voordeel)

Inmiddels is het participatietraject afgerond en wordt het nieuwe paviljoen in 2026 opgeleverd. De eenmalige afschrijving (in verband met de hogere kosten dan de uiteindelijke taxatiewaarde) wordt hierdoor een jaar opgeschoven (van 2025 naar 2026). De verrekening hiervan met de reserve vastgoed wordt daardoor ook opgeschoven. Per saldo is dit dus budgettair neutraal.

### 2. Budget Digitaal Archief naar bestemmingsreserve (€ 2.167.000 voordeel, na storting reserve B.N.)

Begin 2025 is er gestart met de digitalisering van de eerste werkpakketten. Zoals vorig jaar ook aangeven is er bij de toekenning van het budget vanuit gegaan dat de kosten zich gelijkmatig over een periode van 3 jaar gaan voordoen. Bij de uitvoering van de digitalisering worden de kosten voor een beperkt deel in 2025 gemaakt. We zien dat de kosten oplopen in 2026 en vervolgens het grootste deel van de kosten in 2027 worden gemaakt.

Doordat deze middelen al twee keer eerder zijn overgeheveld voldoet deze doorschuiving van lasten niet aan de criteria voor budgetoverheveling. Het belang van de digitalisering archieven is overduidelijk, evenals het kunnen blijven beschikken over de middelen totdat de uitvoering is voltooid. Daarom stellen we de gemeenteraad voor om de door te schuiven middelen, in een bestemmingsreserve, Reserve digitale archieven, te storten. Daarmee onttrekt zich deze overheveling aan de normale jaarlijkse overhevelingstoets. We blijven informatie verstrekken over het verloop van het proces digitalisering archieven.

### 3. Overheveling budget Wet open overheid (€ 80.000 voordeel)

Zie toelichting budgetoverheveling 2025-2026.

### 4. Uitstel wet 'van school naar duurzaam werk' (€ 75.000 nadeel)

Vooruitlopend op de ingang van de wet 'van school naar duurzaam werk' per 1 januari 2026 is de decentralisatie-uitkering Jeugd in 2025 structureel toegevoegd aan het budget voor het regionaal programma bij de gemeente Enschede. Vanaf 2026 ontvangen wij in het kader van de nieuwe wet subsidie voor het regionale Doorstroompunt.

Aangezien wij hadden verwacht dat wij deze subsidie al in 2025 zouden ontvangen melden wij een incidenteel nadeel van € 75.000.

*5. Aflossing achtergestelde lening van RTV Oost (€ 118.000 voordeel)*

In 1985 hebben wij als gemeente een achtergestelde lening verstrekt aan RTV Oost. Deze lening werd verstrekt ten behoeve van hun huisvesting. Bij verkoop van het pand stond zou de terugbetaling plaats moeten vinden.

*6. Warmtelevering MFA 't Berflo (€ 70.000 voordeel)*

De afrekening van de warmtelevering voor de MFA 't Berflo op Apolloplein 1 over 2024 is ontvangen. Op de afrekening van 2023 moet nog een correctie plaatsvinden. Uit de huidige gegevens blijkt echter dat er minder bijbetaling nodig is dan eerder verwacht. Op basis van voorgaande jaren kunnen we het budget voor 2025 naar beneden bijstellen, dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 70.000.

*7. VNG-bijdrage (€ 70.000 nadeel)*

De VNG-bijdrage is gebaseerd op een contributie op basis van het inwonersaantal van de gemeente en de kosten van gezamenlijke gemeentelijke activiteiten, de zogenaamde GGU-projecten. De VNG-bijdrage per inwoner stijgt met de inflatie en door een toename van het aantal inwoners. De GGU-projecten worden jaarlijks voorgesteld aan de leden en kunnen jaarlijks fluctueren. De hogere raming van doorbelasting van projecten was nog niet voldoende opgenomen in de gemeentelijke begroting.

*8. Optimalisatie Huisvesting (€ 0 budgettair neutraal)*

Het college van B en W heeft ingestemd met een geoptimaliseerd huisvestingsconcept en stelt een bedrag beschikbaar om de werkplekken in het stadhuis aan te passen. Dit is nodig in verband met de groei van het aantal medewerkers, veranderende werkvormen en een toename van piekdruk op kantoordagen. Hiervoor wordt een krediet aangevraagd van € 350.000. De jaarlijkse kapitaallasten worden gedekt uit de budgetten binnen bedrijfsvoering.

*9. Naheffing Greenchoice (€ 97.000 nadeel)*

In 2023 en 2024 zijn de leveringskosten van elektriciteit niet volledig in rekening gebracht door Greenchoice. Medio dit jaar hebben we hiervan alsnog de factuur ontvangen.

*10. Detacheringsopbrengsten en overige vergoedingen (€ 93.000 voordeel)*

Bij team Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) zijn er opbrengsten van niet geraamde detacheringsovereenkomsten en inkomsten uit verlofgerelateerde uitkeringen (UWV).

*11. Overheveling POK-middelen verbeteren van (digitale) dienstverlening (€ 115.000 voordeel)*

Zie toelichting budgetoverheveling 2025-2026.

*12. Septembercirculaire 2025 gemeentefonds (€ 1.404.000 voordeel)*

De verhoging van de gemeentefondsuitkering in 2025 komt door meerdere effecten.

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van de helft van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg voor gemeenten. Voor Hengelo gaat het om een bedrag van ruim € 4 miljoen. Dit bedrag voegen we toe aan de algemene reserve om de volgende redenen. We hebben de afgelopen 2 jaren al erg veel middelen boven op de inflatie toegevoegd aan het onderdeel jeugd(zorg). Tevens hebben we in de Zomernota 2025-2029 voor 2026 en 2027 al incidentele middelen op een stelpost opgenomen voor het 'Groeipad maatregelen Hervormingsagenda jeugd' (in totaliteit € 5,1 miljoen). Dit bedrag kan voor deze jaren worden ingezet in het sociaal domein voor onder ander de prioritaire opgave jeugd. Bovenstaande mutaties zijn voor de begroting 2025 budgettair neutraal.

Er is door het Rijk een voorschot verstrekt voor de ruimte onder het plafond BTW-compensatiefonds van bijna € 2,2 miljoen. Op basis van het toegestaan provinciaal toezichtkader hadden we hiervoor een maximale stelpost opgenomen van circa € 1,6 miljoen. Deze stelpost valt nu vrij. Dit onderdeel resteert in een voordeel van bijna € 0,6 miljoen in 2025.

De gemeentelijke en landelijke hoeveelheden voor diverse verdeelmaatstaven zijn geactualiseerd voor met name de uitkeringsjaren 2023 tot en met 2025. Noemenswaardig is dat het Rijk steeds verder achterloopt met de definitieve vaststelling van de aantallen van verschillende verdeelmaatstaven. Met name voor maatstaven die

grote impact hebben op de totale landelijke ontwikkeling van verdeelmaatstaven. Dit kan nog behoorlijke financiële effecten hebben op de doorrekening van toekomstige gemeentefondscirculaires. Echter moeten we de eerder ingestelde stelpost voor de 'Ontwikkeling van de landelijke aantallen verdeelmaatstaven' in 2025 laten vervallen, omdat de septembercircular 2025 het laatste begrotingstechnische bijstelmoment is voor de begroting 2025. De decembercircular 2025 komt te laat om deze nog te kunnen verwerken als begrotingswijziging in 2025. Deze middelen voegen we ook toe aan de algemene reserve (€ 1 miljoen) om eventuele toekomstige verrekeningen van oude uitkeringsjaren te vereffenen. Per saldo is er sprake van een voordeel van ruim € 0,8 miljoen.

Taakmutaties vinden plaats voor implementatie Participatiewet in balans, vervroegde Tweede Kamer verkiezingen, Participatiebudget, impulsbudget sociale infrastructuur, versterking omgevingsveiligheidsdiensten, aanpak overlast asielzoekers en Spreidingswet. Deze middelen worden ingezet op de diverse onderdelen. Dit verloopt voor de begroting budgettair neutraal.

Over de septembercircular 2025 van het gemeentefonds volgt een afzonderlijke raadsbrief (zaaknummer: 3970932). Hierin vindt u een uitgebreide toelichting voor de periode 2025-2029 en welk effect dit heeft op de afzonderlijke begrotingsjaren voor de gemeente Hengelo.

### 13. Diverse kleine wijzigingen (€ 51.000 voordeel)

### 14. Lagere dotatie Veilige steden (€ 10.000 voordeel)

Gemeente Hengelo is deelnemer aan het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en ontvangt een subsidie voor de aanpak van straatintimidatie en ontvangt hiervoor in 2025 € 30.000. De werkzaamheden zijn uitgevoerd binnen het bestaand budget. Daarom wordt € 10.000 minder gedoteerd aan de reserve nog uit te voeren werken.

## Toelichting budgetoverheveling van 2024 naar 2025

| Onderwerp                                 | Bedrag over uit<br>2024<br>in € x 1.000 | Bedrag besteed<br>2025 in € x 1.000 | Bedrag nog te<br>besteden 2025<br>in € x 1.000 | Bedrag niet<br>bested 2025 in<br>€ x 1.000 | Bestemming niet besteed |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------|
| Digitalisering archief                    | 1.650                                   | 206                                 | 177                                            | 1.267                                      | Naar bestemmingsreserve |
| Invoering WOO                             | 365                                     | 70                                  | 290                                            | 5                                          | Valt vrij               |
| Hengelo's werken                          | 125                                     | 121                                 | 4                                              | 0                                          |                         |
| Dienstverlening invoering Wmebv<br>en Wdo | 149                                     | 131                                 | 18                                             | 0                                          |                         |
| <b>Totaal budgetoverheveling</b>          | <b>2.289</b>                            | <b>528</b>                          | <b>489</b>                                     | <b>1.272</b>                               |                         |

### Digitalisering archieven

Zoals vorig jaar ook aangeven is bij de toekenning van het budget er vanuit gegaan dat de kosten zich gelijkmatig over een periode van 3 jaar gaan voordoen.

## Toelichting budgetoverheveling van 2025 naar 2026

| Nr | Onderwerp / over te hevelen budget   | Bedrag over<br>te hevelen in<br>€ x 1.000 | Voldoet aan<br>de criteria |
|----|--------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------|
| 1  | Budgetoverheveling Wet Open Overheid | 80                                        | Ja                         |
| 2  | POK-middelen dienstverlening         | 115                                       | Ja                         |
|    | <b>Totaal budgetoverheveling</b>     | <b>195</b>                                |                            |

### 1. Invoering Wet Open Overheid (WOO)

Door de uitgestelde aanbesteding van het publicatieplatform worden in 2026 nog extra personele en softwarematige (implementatie)kosten gemaakt ter finalisering hiervan.

### 2. POK-middelen en dienstverlening

Doordat we later zijn gestart, loopt de uitvoering van deze wetgevingen ook langer door. Door de overheveling van de

budgetten uit 2024 was er ook een ruimer budget voor 2025 beschikbaar. Om de uitvoering van deze wetgevingen ook te kunnen voorzetten in 2026 is het nodig dat er budget overgeheveld wordt. Met de overheveling kan de verdere uitvoering van (digitale) dienstverlening en onder andere wetgevingen Wet digitale overheid (Wdo) en Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) verder. Onder meer voor het maken van webformulieren, digitale toegankelijkheid toepassingen op website en het verbeteren van de (digitale) dienstverlening.

## 4.10 Mutaties in reserves

Stortingen in of onttrekkingen aan reserves staan meestal in directe relatie met mutaties in de overige programma's. De hierna volgende mutaties volgen uit deze Beleidsrapportage. De toelichting van deze mutaties zijn in de betreffende programma's gegeven. Het financieel effect is positief als een onttrekking (of negatieve storting) plaatsvindt. Het financieel effect is negatief als gestort wordt in de reserve (of een negatieve onttrekking plaatsvindt). Een positief effect is een voordeel. Een negatief effect is een nadeel.

Alle reservemutaties zijn incidenteel van aard.

De mutaties worden toegelicht in de programma's.

### Financiële afwijkingen van de begroting

| Nr | Naam reserve                                  | Reden mutatie                                                    | Aard mutatie reserve | Bedrag mutatie reserve | effect exploitatie (formule) | Voor- of nadeel (formule) | Pro gr. |
|----|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------|------------------------|------------------------------|---------------------------|---------|
| 1  | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten | Budgetoverheveling actualiseren parkeerbeleid naar 2026          | Storting             | 60                     | -60                          | N                         | 2       |
| 2  | Reserve aanjaagbudget talentopgave            | Vrijval bereikbaarheid/ verkeersonderzoeken                      | Onttrekking          | -50                    | -50                          | N                         | 2       |
| 3  | Reserve aanjaagbudget talentopgave            | Overheveling verkeersregulatie/ verkeersonderzoeken naar 2026    | Onttrekking          | -75                    | -75                          | N                         | 2       |
| 4  | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten | Budgetoverheveling soortenmanagementplan                         | Storting             | 110                    | -110                         | N                         | 5       |
| 5  | Algemene reserve                              | Besteding middelen Kloas aan de Brugfonds                        | Onttrekking          | 16                     | 16                           | V                         | 5       |
| 6  | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten | Onderbesteding stimuleringsregeling Hart van Zuid                | Onttrekking          | -40                    | -40                          | N                         | 5       |
| 7  | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten | Budgetoverheveling Speelvoorzieningen                            | Storting             | 37                     | -37                          | N                         | 5       |
| 8  | Reserve aanjaagbudget talentopgave            | Prijsvraag                                                       | Onttrekking          | -17                    | -17                          | N                         | 5       |
| 9  | Reserve vluchtelingen                         | Ontwikkelingen budget nieuwkomers                                | Onttrekking          | -203                   | -203                         | N                         | 6       |
| 9  | Reserve vluchtelingen                         | Ontwikkelingen budget nieuwkomers                                | Storting             | 78                     | -78                          | N                         | 6       |
| 10 | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten | Budgetoverheveling infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven | Storting             | 129                    | -129                         | N                         | 6       |
| 11 | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten | Budgetoverheveling beleidskader 'Blik op morgen'                 | Storting             | 388                    | -388                         | N                         | 6       |
| 12 | Reserve duurzaamheid                          | Actualisatie Bestedingsplan duurzaamheid 2023-2026               | Onttrekking          | -312                   | -312                         | N                         | 7       |
| 13 | Reserve proeftuin Nijverheid aardgasvrij      | Besteding middelen wijkuitvoeringsplan                           | Onttrekking          | 185                    | 185                          | V                         | 7       |
| 14 | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten | Inzet regionale energie strategie                                | Storting             | 371                    | -371                         | N                         | 7       |
| 15 | Algemene reserve grondexploitatie             | Bijkomende kosten 't Swaferf                                     | Onttrekking          | 104                    | 104                          | V                         | 8       |
| 16 | Algemene reserve grondexploitatie             | Opbrengst gronden in verhuur                                     | Storting             | -50                    | 50                           | V                         | 8       |
| 17 | Algemene reserve grondexploitatie             | Winstneming Beckumerstraat van 2025 naar 2026                    | Storting             | -225                   | 225                          | V                         | 8       |
| 18 | Algemene reserve grondexploitatie             | Aanpassing voorziening Campus Driene                             | Onttrekking          | 700                    | 700                          | V                         | 8       |
| 19 | Algemene reserve grondexploitatie             | Beekstraat                                                       | Onttrekking          | 200                    | 200                          | V                         | 8       |
| 20 | Reserve dekking kapitaallasten                | Budgetoverheveling acquisitie binnenstad                         | Storting             | 100                    | -100                         | N                         | 8       |
| 21 | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten | Onderbesteding invoeringskosten Omgevingswet                     | Onttrekking          | -115                   | -115                         | N                         | 8       |

| Nr                            | Naam reserve                                          | Reden mutatie                                                      | Aard mutatie reserve | Bedrag mutatie reserve | effect exploitatie (formule) | Voor- of nadeel (formule) | Pro gr. |
|-------------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|----------------------|------------------------|------------------------------|---------------------------|---------|
| 22                            | Reserve Gebiedsontw. Kon. Machinefabriek Stork_x000D_ | KMS-programmamangement                                             | Storting             | 80                     | -80                          | N                         | 8       |
| 23                            | Reserve vastgoedbedrijf                               | Paviljoen later gereed                                             | Onttrekking          | -624                   | -624                         | N                         | 9       |
| 24                            | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten         | Veilige steden                                                     | Storting             | -10                    | 10                           | V                         | 9       |
| 25                            | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten         | Budgetoverheveling Wet Open Overheid                               | Storting             | 80                     | -80                          | N                         | 9       |
| 26                            | Reserve digitale archieven                            | Storting incidentele middelen digitalisering in bestemmingsreserve | Storting             | 2.167                  | -2.167                       | N                         | 9       |
| 27                            | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten         | Budgetoverheveling Dienstverlening (Wdo/Wmebv)                     | Storting             | 115                    | -115                         | N                         | 9       |
| 28                            | Algemene reserve                                      | Septembecirculaire 2025 gemeentefonds                              | Storting             | 5.058                  | -5.058                       | N                         | 9       |
| 29                            | Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten         | Septembecirculaire 2025 gemeentefonds                              | Storting             | 173                    | -173                         | N                         | 9       |
| 30                            | Algemene reserve                                      | Resultaat begroting t/m de 3e verzamelwijziging naar AR            | Storting             | 5                      | -5                           | N                         | 9       |
| 31                            | Algemene reserve                                      | Resultaat 2e Beleidsrapportage naar AR                             | Storting             | 7.289                  | -7.289                       | N                         | 9       |
| <b>Totaal stortingen</b>      |                                                       |                                                                    | <b>Storting</b>      | <b>15.955</b>          |                              |                           |         |
| <b>Totaal onttrekkingen</b>   |                                                       |                                                                    | <b>Onttrekking</b>   | <b>-231</b>            |                              |                           |         |
| <b>Totaal effect reserves</b> |                                                       |                                                                    |                      |                        | <b>16.186</b>                | <b>N</b>                  |         |

Op basis van deze Beleidsrapportage wordt er bijna € 12.336.000 toegevoegd aan de algemene reserve (nummers, 5,28,30,31).



# 5

## Overige programma overschrijdende onderwerpen

|     |                                                                   |    |
|-----|-------------------------------------------------------------------|----|
| 5.1 | Overzicht financiële<br>afwijkingen/ begrotingswijziging          | 48 |
| 5.2 | Verloopoverzicht van presentatietabel<br>naar begrotingswijziging | 50 |
| 5.3 | Stand van zaken transformatieplan<br>sociaal domein               | 51 |
| 5.4 | Regels voor budgetoverheveling                                    | 59 |

## 5.1 Overzicht financiële afwijkingen/ begrotingswijziging

In de volgende tabel vindt u de mutaties in de begroting 2025. Het resultaat van € 7.288.508 is hier niet zichtbaar omdat de storting van het resultaat in de Algemene reserve het resultaat weer op nul brengt.

|                                                            |                                         |                                     | Bedragen *<br>€ 1.000                   |
|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------|
| LASTEN                                                     |                                         |                                     |                                         |
| Programma                                                  | Begroot tot<br>2e Beleids<br>rapportage | Begroot 2e<br>Beleids<br>rapportage | Begroot t/m<br>2e Beleids<br>rapportage |
| 1-Veiligheid                                               | 11.397                                  | -240                                | 11.157                                  |
| 2-Verkeer, vervoer en waterstaat                           | 12.999                                  | -608                                | 12.391                                  |
| 3-Economie                                                 | 18.188                                  | -167                                | 18.021                                  |
| 4-Onderwijs                                                | 14.186                                  | 9                                   | 14.195                                  |
| 5-Sport, cultuur en recreatie                              | 34.417                                  | -384                                | 34.033                                  |
| 6-Sociaal Domein                                           | 210.819                                 | -5.506                              | 205.313                                 |
| 7-Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid                  | 40.175                                  | -867                                | 39.308                                  |
| 8-Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing | 51.365                                  | 527                                 | 51.892                                  |
| 9-Bestuur en ondersteuning                                 | 72.486                                  | -2.041                              | 70.445                                  |
| <b>Totaal voor resultaatbestemming</b>                     | <b>466.032</b>                          | <b>-9.277</b>                       | <b>456.755</b>                          |
| Reservemutaties                                            | 25.584                                  | 8.661                               | 34.245                                  |
| <b>Totaal na resultaatbestemming</b>                       | <b>491.616</b>                          | <b>-616</b>                         | <b>491.000</b>                          |

| BATEN                                                      |                                         |                                     |                                         |
|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------|
| Programma                                                  | Begroot tot<br>2e Beleids<br>rapportage | Begroot 2e<br>Beleids<br>rapportage | Begroot t/m<br>2e Beleids<br>rapportage |
| 1-Veiligheid                                               | 83                                      | 0                                   | 83                                      |
| 2-Verkeer, vervoer en waterstaat                           | 1.202                                   | 0                                   | 1.202                                   |
| 3-Economie                                                 | 16.539                                  | -40                                 | 16.499                                  |
| 4-Onderwijs                                                | 4.943                                   | -386                                | 4.557                                   |
| 5-Sport, cultuur en recreatie                              | 7.811                                   | -14                                 | 7.797                                   |
| 6-Sociaal Domein                                           | 76.998                                  | 908                                 | 77.906                                  |
| 7-Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid                  | 36.120                                  | -396                                | 35.724                                  |
| 8-Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing | 50.317                                  | -812                                | 49.505                                  |
| 9-Bestuur en ondersteuning                                 | 279.521                                 | 7.645                               | 287.166                                 |
| <b>Totaal voor resultaatbestemming</b>                     | <b>473.534</b>                          | <b>6.905</b>                        | <b>480.439</b>                          |
| Reservemutaties                                            | 18.087                                  | -232                                | 17.855                                  |
| <b>Totaal na resultaatbestemming</b>                       | <b>491.621</b>                          | <b>6.673</b>                        | <b>498.294</b>                          |

| SALDO                                                      |                                         |                                     |                                         |
|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------|
| Programma                                                  | Begroot tot<br>2e Beleids<br>rapportage | Begroot 2e<br>Beleids<br>rapportage | Begroot t/m<br>2e Beleids<br>rapportage |
| 1-Veiligheid                                               | -11.314                                 | 240                                 | -11.074                                 |
| 2-Verkeer, vervoer en waterstaat                           | -11.797                                 | 608                                 | -11.189                                 |
| 3-Economie                                                 | -1.649                                  | 127                                 | -1.522                                  |
| 4-Onderwijs                                                | -9.243                                  | -395                                | -9.638                                  |
| 5-Sport, cultuur en recreatie                              | -26.606                                 | 370                                 | -26.236                                 |
| 6-Sociaal Domein                                           | -133.821                                | 6.414                               | -127.407                                |
| 7-Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid                  | -4.055                                  | 471                                 | -3.584                                  |
| 8-Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing | -1.048                                  | -1.339                              | -2.387                                  |
| 9-Bestuur en ondersteuning                                 | 207.035                                 | 9.686                               | 216.721                                 |
| <b>Totaal voor resultaatbestemming</b>                     | <b>7.502</b>                            | <b>16.182</b>                       | <b>23.684</b>                           |
| Reservemutaties vanuit de programma's                      | -7.497                                  | -8.893                              | -16.390                                 |
| Resultaatbestemming t/m 2e Beleidsrapportage 2025          |                                         | -7.294                              | -7.294                                  |
| <b>Totaal na resultaatbestemming</b>                       | <b>5</b>                                | <b>-5</b>                           | <b>0</b>                                |

## 5.2 Verloopoverzicht van presentatietabel naar begrotingswijziging

In hoofdstuk 4 zijn de beleidsontwikkelingen en de financiële gevolgen gepresenteerd. Hierbij zijn de financiële gevolgen van een ontwikkeling toegerekend aan het programma waar de basis voor de wijziging ligt.

Een financiële wijziging kan echter ook gevolgen hebben voor andere programma's. In de begrotingswijziging die de raad goedkeurt zijn alle wijzigingen aan het programma toegerekend, waar de mutatie landt. Zo kan een budgettaire neutrale wijziging in hoofdstuk 4 wel meerdere programma's raken en in meer programma's een saldo geven.

Daarom laten we in onderstaande verloopoverzicht zien welke dekking door mutaties in reserves of toevoegingen aan reserves de programma ontwikkeling compenseren (kolom B). En vervolgens welke effecten in het programma feitelijk worden begroot in andere programma's. Hetzelfde geldt voor mutaties die het programma vanuit een ander programma ontvangt. Beide laatstgenoemde mutaties ziet u in gesaldeerd in kolom D. Kolom E komt overeen met de begrotingswijziging.

| Bedragen zijn saldi in euro's                              | A                                         | B                                      | A+B=C                                                 | D                                   | A+D=E                                    |
|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------|
| Programma                                                  | Totaal bedrag gepresenteerd in deze Berap | Dekking vanuit of dotatie aan reserves | Totaal gepresenteerd effect inclusief reservemutaties | Mutatie van/naar andere programma's | Totaal bedrag van de begrotingswijziging |
| 1 Veiligheid                                               | 115                                       | 0                                      | 115                                                   | 125                                 | 240                                      |
| 2 Verkeer, vervoer en waterstaat                           | 560                                       | -185                                   | 375                                                   | 49                                  | 609                                      |
| 3 Economie                                                 | 110                                       | 0                                      | 110                                                   | 17                                  | 127                                      |
| 4 Onderwijs                                                | -156                                      | 0                                      | -156                                                  | -240                                | -396                                     |
| 5 Sport, cultuur en recreatie                              | 273                                       | -188                                   | 85                                                    | 96                                  | 369                                      |
| 6 Sociaal domein                                           | 6.262                                     | -798                                   | 5.464                                                 | 150                                 | 6.412                                    |
| 7 Volksgezondheid en milieu                                | 642                                       | -498                                   | 144                                                   | -169                                | 473                                      |
| 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing | -1.336                                    | 984                                    | -352                                                  | -2                                  | -1.338                                   |
| 9 Bestuur en ondersteuning                                 | 9.711                                     | -928                                   | 8.783                                                 | -26                                 | 9.685                                    |
| Reservemutaties                                            | -16.186                                   | 16.186                                 | 0                                                     | 0                                   | -16.186                                  |
| <b>Totalen</b>                                             | <b>-5</b>                                 | <b>14.573</b>                          | <b>14.568</b>                                         | <b>0</b>                            | <b>-5</b>                                |

## 5.3 Stand van zaken transformatieplan sociaal domein

Wij hebben met de gemeenteraad afgesproken in elk P en C product een korte stand van zaken te geven van het transformatieplan. In deze stand van zaken geven wij aanvullende informatie over de voortgang van de opgaven, zowel inhoudelijk als financieel. Aanvullend op wat wij al hebben gerapporteerd in de 1e Beleidsrapportage (zie bijlage 10.4 van de Zomernota 2025-2029).

### Stand van zaken opgaven

#### *Opgave jeugd*

In 2025 hebben wij de opgaven uit de Zomernota 2024-2028 verder uitgewerkt en – waar relevant – in lijn gebracht met het transformatieplan en het bijbehorende besparingspotentieel. Bij elke opgave is specifiek gekeken naar de samenhang met de basisondersteuning, de regionaal ingekochte jeugdhulp en de landelijke en regionale ontwikkelingen. Wij hebben in 2025 onder andere ingezet op en aandacht gehad voor:

- *Het versterken van de toegang via het team Jeugd en Gezin:* Zoals eerder aangegeven hebben wij het team Jeugd en Gezin uitgebreid om wachtlijstvrij te kunnen werken en de werkwijze van verklarende analyse toe te passen (in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd). Wij hebben de verklarende analyse de afgelopen periode verder uitgebouwd. In samenwerking met een gedragswetenschapper is de besluitvorming aan de voorkant van het proces verbeterd. Door intensieve triage en analyse door de gemeente en Gecertificeerde instellingen (GI's), wordt steeds vaker passende zorg ingezet. Wij merken dat als je écht luistert en de tijd neemt, je beter ziet waar de kracht zit; zelfs als het even niet goed gaat met een inwoner. Dit draagt bij aan het normaliseren en het voorkomen en verkorten van trajecten.
- *Het verbeteren van triage en analyse in samenwerking met de GI:* De samenwerking met de GI's is versterkt door heldere afspraken over triage en analyse, ook aan de voorkant van hún proces. Wij zien dat zij meer contactmomenten hebben over de inzet van passende zorg. Dit heeft geleid tot een doelmatiger en effectiever ingerichte toegang tot jeugdhulp. Zowel kwalitatieve signalen als eerste kwantitatieve indicatoren wijzen op een meer verantwoorde inzet van zorg.
- *Het bevorderen van uitstroom uit wonen en verblijf via toekomstplannen 16+:* Om de uitstroom uit wonen en verblijf te bevorderen en instroom te beperken, hebben wij samen met partners gewerkt aan toekomstplannen voor jongeren van 16 jaar en ouder. Wij hebben in de eerste helft van 2025 een digitale toepassing van het toekomstplan laten ontwikkelen. Deze app, die in september jl. is gelanceerd, ondersteunt jongeren bij het versterken van hun eigen regie en toekomstperspectief. De ontwikkeling vond plaats in nauwe samenwerking met aanbieders, onderwijs, basisondersteuning en jongeren zelf.
- *Ondersteuning op zorgintensieve scholen en voorbereiding gezamenlijke inkoop:* Op basis van een positieve evaluatie van de Jeugdhulpteams (JHT) op zorgintensieve scholen, hebben wij besloten deze ondersteuning structureel voort te zetten. In 2025 zijn wij gestart met de voorbereiding van een aanbesteding voor onderwijsondersteuningsarrangementen, samen met de gemeenten Borne en Hof van Twente. Inmiddels hebben ook Almelo, Enschede en Twenterand zich aangesloten. De begrote investering vanuit het besparingspotentieel transformatieplan zetten wij hier structureel voor in. Onderwijszorgklassen (OZ-klassen) maken geen deel uit van de structurele inkoop. Voor schooljaar 2025–2026 is hiervoor eenmalig subsidie beschikbaar gesteld. In deze overgangperiode wordt onderzocht of integratie in de basisondersteuning op school haalbaar is.

#### *Opgave basisondersteuning*

Per 1 januari 2025 is gestart met de opdracht 'Realisatie en doorontwikkeling basisondersteuning in Hengelo', een gezamenlijk en meerjarig ontwikkeltraject van Wijkkracht Hengelo en de gemeente. Het jaar 2025 fungeert als overgangsjaar waarin continuïteit van ondersteuning centraal staat, zowel voor bestaande als nieuwe ondersteuningsvragen van inwoners. Hieronder de voortgang op de belangrijkste thema's:

- *Overgangsjaar:* De focus lag de afgelopen maanden op een warme overdracht en zachte landing van inwoners die al ondersteuning kregen, en op het realiseren van een dekkend zorglandschap. Wijkkracht Hengelo beschikt over diverse expertises en werkt actief aan het aanvullen van ontbrekende kennis; onder

meer via nieuwe onderaannemers (bijvoorbeeld op het gebied van hoogbegaafdheid en autisme). In situaties waarbij de nog niet aanwezige expertise de continuïteit van ondersteuning in gevaar bracht, hebben wij, op verzoek van Wijkkracht Hengelo, indicaties administratief verlengd. Wijkkracht Hengelo kan op deze manier alsnog de best passende ondersteuning organiseren.

Vooraf bij de basisondersteuning voor jeugdigen blijkt het aanbod nog ontoereikend. Dit komt met name doordat de scheiding tussen de regionaal ingekochte jeugdhulp en de lokale basisondersteuning nu pas helder wordt. Ook wordt vanuit de transformatiegedachte steeds meer gekeken naar de best passende (voorliggende) basisondersteuning. Om een passend antwoord te kunnen bieden op de ondersteuningsvragen, voert Wijkkracht Hengelo gesprekken met jeugdhulpaanbieders, maar deze hebben nog niet geleid tot concrete samenwerking. De gemeente blijft dit actief volgen.

- *Latende aanbieders:* De meeste latende aanbieders werken mee aan een warme overdracht. De brieven die cliënten ontvangen (8 weken voor einde indicatie) en de afstemming tussen Wijkkracht Hengelo en de latende aanbieder, dragen hieraan bij. In enkele gevallen verloopt dit nog moeizaam, wat Wijkkracht Hengelo veel inspanning kost. Daarnaast is er door Wijkkracht Hengelo met diverse aanbieders gesproken over toetreding. Alleen aanbieders die bijdragen aan een dekkend zorglandschap worden toegevoegd, conform het gemeentelijk transformatiebeleid dat inzet op minder aanbieders.
- *Monitoring en sturing:* De samenwerking tussen de gemeente en Wijkkracht Hengelo is gebaseerd op zakelijk partnerschap; wij houden elkaar anders vast dan tot nu toe bij de meer traditionele opdrachtgever - opdrachtnemer relatie. Anders vasthouden betekent ook dat wij elkaar niet loslaten, maar wel dat wij ruimte en autonomie aan Wijkkracht Hengelo geven. Wijkkracht Hengelo en de gemeente hebben afgesproken om het sturingsmodel van Simons te gebruiken als invulling van de sturing op en monitoring van de basisondersteuning. Samen hebben wij kritische prestatie indicatoren (KPI's) opgesteld, om prestaties transparant te maken en het lerend vermogen van de samenwerking te versterken. Wijkkracht Hengelo levert na afloop van ieder kwartaal een voortgangsrapportage aan, die is opgebouwd op basis van de KPI's. Wij hebben de voortgangsrapportages over het eerste en tweede kwartaal 2025 ontvangen. Wij zien dat Wijkkracht Hengelo hard werkt aan een goede registratie en het aanleveren van de afgesproken informatie voor de voortgangsrapportage. Er komt steeds meer inzicht. Tegelijkertijd constateren wij dat er ook nog data, die noodzakelijk is om te analyseren en sturen, ontbreekt. Dit komt deels door het overgangsjaar en deels door de implementatie van een nieuw registratiesysteem. Gaandeweg 2025 zal het systeem een steeds meer completer beeld en de benodigde data op gaan leveren. Eén van de KPI's betreft de financiële kaders van de opdracht basisondersteuning. Ook daarin wordt steeds meer duidelijk. Er is sprake van een klein negatief resultaat in de tweede kwartaalrapportage van Wijkkracht Hengelo. Zij sturen erop om uit te komen binnen het beschikbare budget.
- *Leren en ontwikkelen:* De opdracht basisondersteuning is een meerjarig ontwikkeltraject. En een langdurig partnerschap, waarin gezamenlijk leren en ontwikkelen centraal staat. In het tweede kwartaal van 2025 zijn Wijkkracht Hengelo en de gemeente gestart met gezamenlijke leer- en ontwikkelactiviteiten op alle niveaus (operationeel, tactisch, strategisch en bestuurlijk). Een voorbeeld hiervan is een tweedaagse jeugdbijeenkomst waarin mooie stappen zijn gezet in de optimalisatie van de samenwerking en werkprocessen voor jeugd. Een ander voorbeeld is de start van de ontwikkeling van een strategische ontwikkelagenda (strategisch-bestuurlijk).
- *Accountteam basisondersteuning:* Binnen de gemeente is een accountteam ingericht dat verantwoordelijk is voor het contractmanagement en de samenwerking met Wijkkracht Hengelo. Ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid en rol, met de visie op zakelijk partnerschap voor ogen. De focus van het accountteam heeft tot nu toe gelegen op de continuïteit van ondersteuning in het overgangsjaar. In het najaar van 2025 verschuift de aandacht naar transformatie en versterking van de sociale basis.
- *Partnerschapstraject:* De samenwerking tussen Wijkkracht Hengelo en de gemeente vraagt om een andere relatie dan voorheen. Daarom is een partnerschapstraject gestart, gericht op het verdiepen van zakelijk partnerschap op alle niveaus. In kwartaal 2 en 3 zijn voorbereidingen getroffen; in het vierde kwartaal starten de gezamenlijke sessies.

Tijdens de dialoogfase van de aanbesteding van de basisondersteuning, zijn wij samen met Wijkkracht Hengelo kaders overeen gekomen. Onder andere als het gaat om de gewenste transformatie en innovatie en het tempo waarin dit wenselijk is. Nu wij meer dan een half jaar onderweg zijn, zien wij dat de overeengekomen opdracht veel van Wijkkracht Hengelo vraagt. De ambitie is groot, evenals het tempo. Voor 2025 stuurt Wijkkracht Hengelo erop om uit te komen binnen het beschikbare budget. In 2026 moet er een besparing bereikt worden van € 3,6 miljoen, en tot en met dat jaar is er een investeringsbudget. Wij volgen als zakelijk partner nauwgezet de planvorming en uitvoeringskracht van Wijkkracht Hengelo naar 2026 toe.

### *Bezwaarschriften*

Vanaf 1 januari 2025 voert Stichting Wijkkracht samen met haar (kern)partners de basisondersteuning uit onder de naam Wijkkracht Hengelo. De basisondersteuning is een algemene voorziening waar, naast informatie en advies, onder andere ondersteuning (individueel en groepsgericht) wordt geboden. Inherent aan een algemene voorziening is dat deze vrij toegankelijk is voor inwoners, eventueel na een lichte toets. Denk daarbij aan een minimaal aantal afwegingen zoals woonachtig zijn in Hengelo of leeftijdscategorie. Een beschikking vanuit de gemeente is daarom niet nodig.

Een en ander neemt niet weg dat inwoners bij de gemeente wel nog een aanvraag kunnen doen voor een maatwerkvoorziening. Wij zien nu dat inwoners vooral verlenging vragen van hun huidige indicatie. Op een dergelijke aanvraag wordt onderzoek gedaan volgens het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep. Uit dit onderzoek kan naar voren komen dat de basisondersteuning ingezet kan worden, bij de problemen die men ondervindt bij de participatie en zelfredzaamheid. De maatwerkvoorziening wordt dan afgewezen.

Tegen dergelijke afwijzingen zijn op dit moment twaalf bezwaren binnengekomen. De bezwaren gaan met name over het doen van het onderzoek. Tevens wordt in een aantal bezwaren de basisvoorziening als algemene voorziening in twijfel getrokken.

Ten aanzien van alle bezwaarden wordt opnieuw onderzoek gedaan conform het stappenplan, door consultants die niet eerder bij de betreffende zaak betrokken waren. Dit onderzoek wordt ingebracht bij de commissie bezwaarschriften. De commissie zal advies op de bezwaren uitbrengen aan het college, waarna het college de beslissing op bezwaar zal nemen (al dan niet in lijn met het advies van de commissie). Wanneer de bezwaarde het niet eens is met de beslissing op het bezwaar kan hij/zij in beroep bij de rechtbank. Of en in welke aantallen er beroep ingesteld zal worden is nu nog de vraag.

De bezwaren die ingediend zijn, hebben niet geleid tot andere afspraken met Wijkkracht Hengelo. Zij weten dat de basisondersteuning een algemene voorziening is en daarmee vrij toegankelijk. Zij voeren derhalve naast een lichte toets geen onderzoek uit als inwoners zich bij hen melden. Dit is ten overvloede nog een keer onder de aandacht gebracht, maar niet meer dan dat.

### *Opgave integrale toegang*

De start van de basisondersteuning door Wijkkracht Hengelo, betekent dat de toegang tot zorg en ondersteuning per 1 januari 2025 via Wijkkracht Hengelo loopt. In de 1e Beleidsrapportage hebben wij u geïnformeerd over de start van de integrale toegang. Daarin stond dat het startscenario van de integrale toegang grotendeels was ingevoerd. Inmiddels zijn de werkprocessen van de Wijkentree goed aangesloten op die van de gemeente. De afspraken zijn meer in detail uitgewerkt - passend bij de praktijk - en geïmplementeerd in de werkprocessen binnen de gemeente.

De laatste ontwikkelingen gaan over de integrale wijkteams en het geldinformatiepunt.

In mei hadden – per stadsdeel – de medewerkers van Wijkkracht Hengelo die de integrale teams vormen hun startbijeenkomst. Hierbij lag de nadruk op onderlinge kennismaking en de start van de samenwerking in integrale teams. Vanaf 1 september wordt er binnen Hengelo in 4 stadsdelen met elk 3 wijkteams gewerkt. Deze teams bestaan uit medewerkers van alle betrokken partijen, die gezamenlijk de vragen van inwoners oppakken. Op dit moment bereiden wij voor hoe de gemeentelijke teams in 2025 nog gaan aansluiten bij deze integrale teams. Dat kan zijn door op bepaalde momenten fysiek aan te sluiten, of door goede samenwerkingsafspraken.

Wat betreft de pilot met het geldinformatiepunt, kunnen wij melden dat wij besloten hebben deze onder te brengen bij de integrale toegang van Wijkkracht Hengelo. Onze wens voor een nieuwe toegang tot informatie en advies over geldzaken, past goed bij de informatie- en adviesfunctie die zij hebben. En met het oog op hun partners in de wijk, bevordert het de signalering en doorverwijzing. Onze medewerkers van BudgetAlert sluiten voortaan aan bij de Wijkentree en de wijkteams, vooral ook voor kennisdeling. In het begin zullen zij regelmatig aanwezig zijn in de wijken; naarmate de kennis over geldzaken bij de Wijkentree en wijkteams toeneemt, kan 'bereikbaarheid' voldoende zijn.

Het strategisch huisvestingsplan van Wijkkracht Hengelo is flink gevorderd in de afgelopen periode. Dit plan geeft inzicht in de visie op huisvesting en de algemene principes van Wijkkracht Hengelo voor huisvesting. Ook geeft het de huidige stand van zaken van huisvesting in de wijken weer, van ruimtes voor inloop/toegang, voor ontmoeting en de locaties van de integrale wijkteams. Tot slot geeft het strategisch huisvestingsplan richting voor de gewenste ontwikkeling in de (nabije) toekomst. Deze richting is de leidraad voor Wijkkracht Hengelo – en gemeente Hengelo – om toe te werken naar een ideale verdeling van locaties over de stad. Dit plan wordt eind 2025 definitief opgeleverd.

### *Opgave sociale basis*

In het tweede kwartaal van 2025 hebben wij de aanpak 'toekomstbestendige sociale basis' verder uitgewerkt. Wij hebben inhoudelijk gewerkt aan een eenduidige definitie en benadering van de sociale basis. De sociale

basis bestaat uit alles wat mensen helpt om mee te doen: burenhulp, vrijwilligersinitiatieven, ontmoetingsplekken, wijkcentra, sportclubs, scholen, culturele activiteiten en de mensen die daar werken of zich inzetten. Het zijn de netwerken, plekken en voorzieningen in onze stad die bijdragen aan welzijn, gezondheid en verbondenheid. Daarmee kan er binnen de verschillende opgaven van het sociaal domein vanuit eenzelfde visie worden ingezet op een toekomstbestendige sociale basis.

Ook hebben wij vanuit de opgave sociale basis ingezet op de verbinding met andere ontwikkelingen, zoals met het integraal huisverstingsplan en de omgevingsprogramma's 'kunst en cultuur' en 'sport, spelen en bewegen'. Waarin o.a. kunst, cultuur en sport een middel kunnen zijn om de sociale basis te versterken, evenals de fysieke locaties ervan.

#### *Opgave Monitoring, onderzoek en verantwoording*

Voor de doorontwikkeling van de dashboards hebben wij een opdracht uitgewerkt, om de trends en ontwikkelingen van de transformatie in het sociale domein breed te volgen. Op dit moment gebruiken wij het reguliere dashboard ondersteuning en zorg, waarin de nieuwe regionale inkoop gemonitord wordt. Daarin zien wij alleen de 'producten' van de maatwerkondersteuning. Daarnaast hebben wij de informatie die wij vanuit Wijkkracht Hengelo ontvangen. Vanuit de opdracht gaan wij nieuwe dashboards ontwikkelen waarin de sociale basisondersteuning en de maatwerkondersteuning in samenhang worden gemonitord. Waar nodig met nieuwe indicatoren. Wij beogen daarmee een breder beeld te krijgen van de transformatiebeweging.

Wij hebben de factsheet, die bij de 1e Beleidsrapportage zat, qua inhoud en vormgeving overgenomen, maar geupdate met de nieuwste beschikbare cijfers. Het bevat deels informatie vanuit de tweede kwartaal rapportage van Wijkkracht Hengelo over de sociale basisondersteuning en deels informatie van de gemeente zelf over de maatwerkvoorzieningen. Vanwege de relatief korte looptijd van basisondersteuning is een trend of ontwikkeling nog moeilijk uit de cijfers te halen.

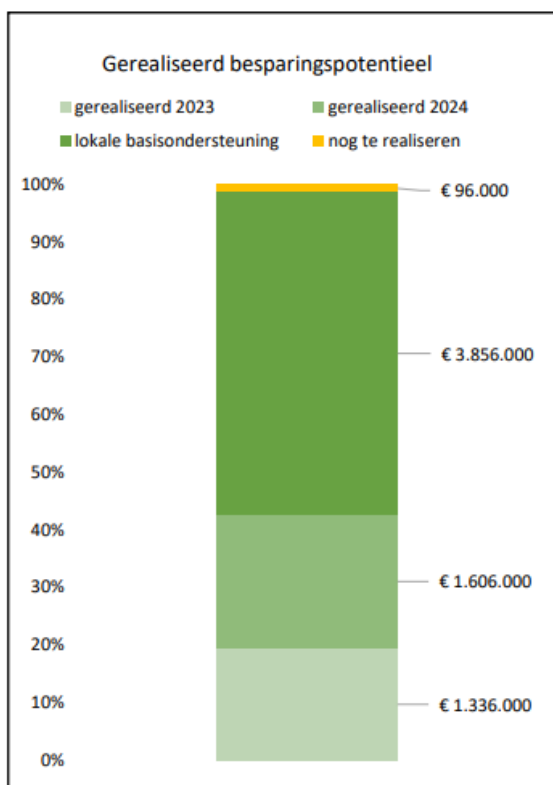
#### **Communicatie**

In 2025 staat de communicatie in het teken van het overgangsjaar. Waarbij wij de focus leggen op twee communicatiethema's: 'Het goede verhaal vertellen' van de verandering van het sociaal domein, en 'De nieuwe werkwijze/denkwijze' van het Hengelo's model. De afgelopen maanden zijn wij verder gegaan met de acties zoals wij die hebben beschreven in de 1e Beleidsrapportage. Met aandacht voor inwonercommunicatie (publiekscampagne en bewustwording), cliëntcommunicatie (informatie 'einde indicatie'), partnercommunicatie (roadschow) en de communicatie met college en gemeenteraad (voorbereiding raadsbijeenkomst).

#### **Financiële voortgang transformatieplan**

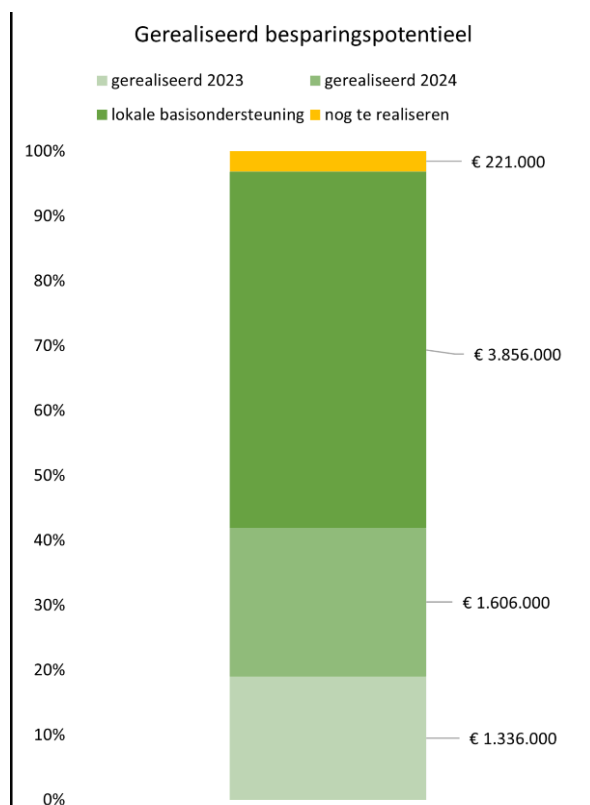
Voor de uitvoering van het Transformatieplan zijn incidentele- (transformatiebudget) en structurele- (besparingen en investeringen) budgetten beschikbaar gesteld. Hieronder is een samenvatting opgenomen van het gerealiseerde besparingspotentieel. Met het Transformatieplan moet in 2026 een structureel besparingspotentieel van € 6,9 miljoen ingevuld worden. Dit besparingspotentieel bestaat uit het saldo van besparingen en investeringen/kosten.

In de 2e Beleidsrapportage 2024 hebben wij de invulling van de opgave voor 2023 en 2024 toegelicht. In de Beleidsbegroting 2025-2029 hebben wij aangegeven dat wij met de gunning van de basisondersteuning per 2025 het besparingspotentieel dat aan deze ondersteuningsvormen is gelinkt financieel kunnen invullen (ruim € 3,6 miljoen in 2026) en vullen wij een deel van de te verminderen uitvoeringskosten in (€ 190.000). De reeds ingevulde financiële opgaven zullen wij op onderdelen blijven monitoren, om te kunnen aangeven of het werkelijke besparingspotentieel in lijn is met onze inschatting. In onderstaande figuur is de invulling van het besparingspotentieel per jaar te zien bij aanvang van het jaar 2025.



#### *Toelichting op besparingspotentieel 2025 en status*

In 2025 hebben wij via de Zomernota 2025-2029 diverse besparingsopgaven ingevuld, waaronder een groot deel van de opgave Jeugd. In aanvulling op de Zomernota 2025-2029 kunnen wij in deze 2e Beleidsrapportage 2025 ook het resterende gedeelte van de opgave jeugd (€ 41.000 invullen), zie programma 6 Prognoses en ontwikkelingen Jeugd. Wij zijn blij dat onze inspanningen vanuit en investeringen op de opgave jeugd deze positieve resultaten opleveren.



De nog te realiseren besparingsopgave is € 221.000 voor 2025. Deze resterende opgave heeft betrekking op het verminderen van de structurele uitvoeringskosten van onze eigen organisatie als gevolg van de implementatie van de basisondersteuning. 2025 is een overgangsjaar waarin wij te maken hebben met incidentele extra personele lasten. Deze zijn het gevolg van de gefaseerde overdracht van taken naar Wijkkracht Hengelo. De overgang van taken leidt er niet toe dat betrokken medewerkers de organisatie verlaten. In plaats daarvan wordt samen met hen gekeken naar een passende functie, zowel binnen als - indien gewenst - buiten de gemeente Hengelo. Gezien deze overgangperiode is het aannemelijk dat de volledige invulling van de besparingsopgave in 2025 nog niet haalbaar is. Bovendien worden er op onderdelen binnen de organisatie extra kosten gemaakt, onder andere op het gebied van publieksdienstverlening. Zo is er bewust geïnvesteerd in versterkte communicatie richting inwoners en cliënten, met als doel de toegankelijkheid en vindbaarheid van Wijkkracht Hengelo te vergroten. De financiële en organisatorische impact van dit overgangsjaar wordt op totaalniveau verantwoord in de Jaarstukken 2025.



# Sociaal domein in beeld 2025

2025 is het overgangsjaar voor de basisondersteuning, over het eerste kwartaal gaat deze factsheet. Belangrijk in dit jaar is dat de opdracht basisondersteuning bij Wijkkracht Hengelo is gestart en dat cliënten hun ondersteuning steeds meer vanuit de sociale basis krijgen. De piramide laat de verandering zien, daarbij laten we zien hoeveel inwoners hun ondersteuning vinden in de formele sociale basis of maatwerk. Daarnaast lichten we nog twee ondersteuningsvormen toe specifiek vanuit maatwerk Wmo en Jeugd waarop vanuit beleid gestuurd wordt.

## Wijkentree

### Aantal vragen

De wijkentree is gestart vanaf 1 januari 2025. Dit is de toegang voor ondersteuning en advies. De uitvoering hiervan wordt gedaan door **Wijkkracht Hengelo**.



**3.189**

april t/m juni 2025



**1.063**

april t/m juni 2025

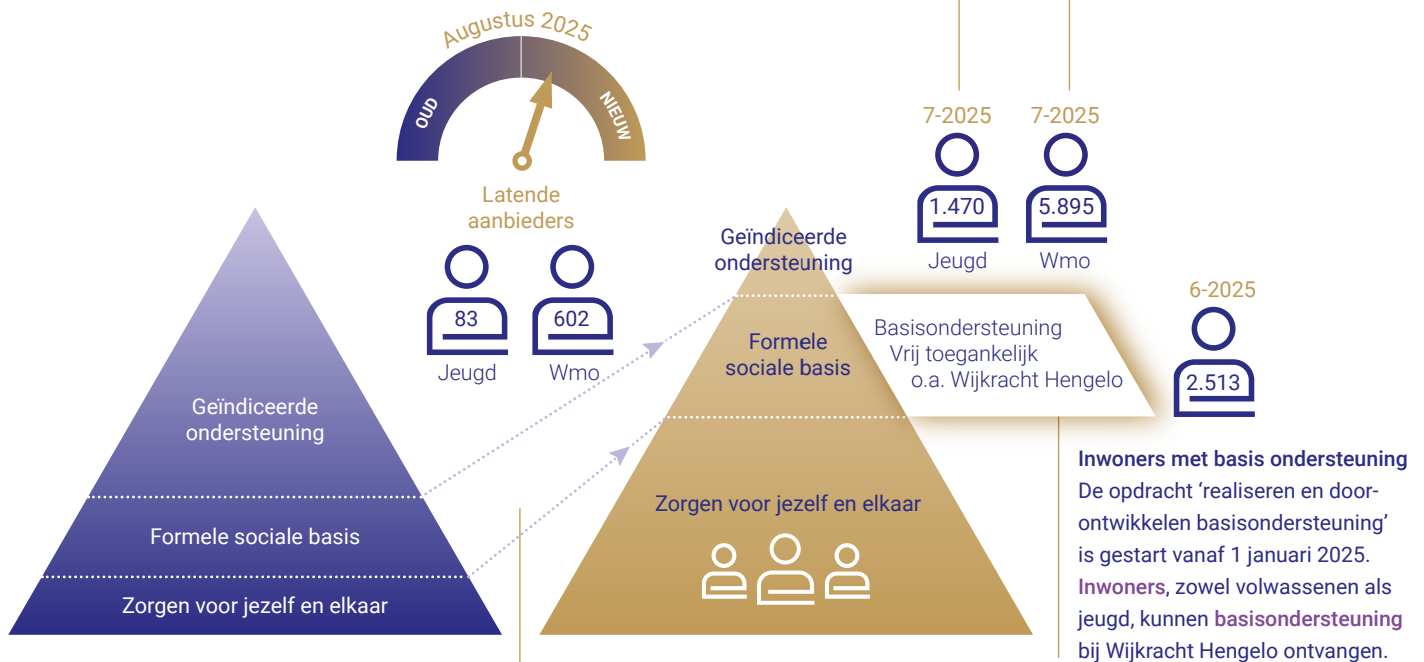
**Wijkkracht Hengelo** is telefonisch van maandag t/m vrijdag van 9.00-17.00 bereikbaar. De wijkentree bevindt zich op 4 plekken, hier kunnen inwoners binnenlopen voor advies en vragen. De openingstijden staan op [wijkkrachthengelo.nl](https://www.wijkkrachthengelo.nl)

- **Hengelo Noord**
  - Wijkcentrum De Sterrentuin, Neptunesstraat 51
- **Hengelo Midden**
  - Wijkcentrum Hengelose-Es, Uitslagsweg 47
  - Wijkhuys Weidedorp, Curacaostraat 10
- **Hengelo Zuid**
  - Wijkhuys Nijverheid, Wilderinksstraat 5-09

## Sociaal Domein

De gemeente Hengelo geeft bij de Jeugdhulp nog wel indicaties af voor de regionaal ingekochte Jeugdhulp. Hieronder vallen onder andere specialistische jeugdhulp, crisishulp, wonen en verblijf.

De gemeente Hengelo geeft bij de Wmo nog wel indicaties af voor huishoudelijke ondersteuning, hulpmiddelen, verblijf, vervoer en woonvoorzieningen.



Er zijn **inwoners** met een 'oude' indicatie begeleiding die nog dit jaar aflopen. Zij krijgen basisondersteuning bij Wijkkracht Hengelo. Aanbieders die niet aangesloten zijn bij de uitvoering van de opdracht basisondersteuning, noemen we **latende aanbieders**. Zij dragen hun cliënten over aan Wijkkracht Hengelo.

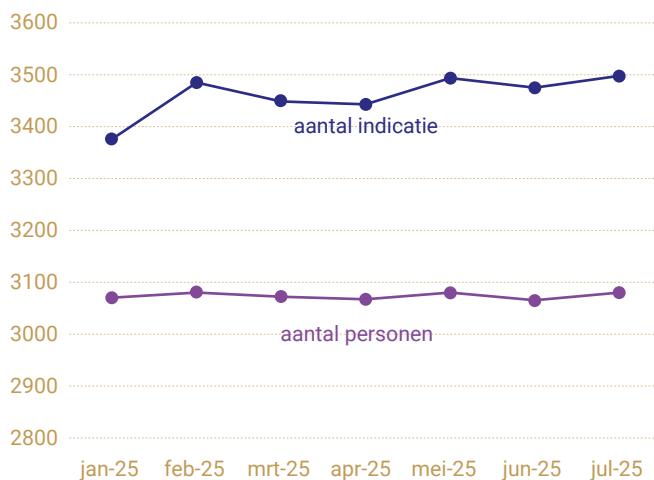
## Wmo maatwerk huishoudelijke ondersteuning

### Wmo vergelijking 2024-2025



Belangrijk onderdeel van het maatwerk Wmo blijft huishoudelijke ondersteuning. De meeste inwoners met ondersteuning krijgen nog huishoudelijke ondersteuning.

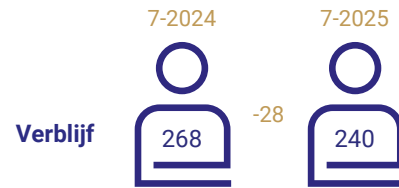
### Huishoudelijke ondersteuning in 2025



We zien het aantal indicaties licht stijgen, het aantal personen met een indicatie blijft gelijk. Het aantal mensen met huishoudelijke ondersteuning stijgt niet gelijk met het aantal 75+-ers in Hengelo.

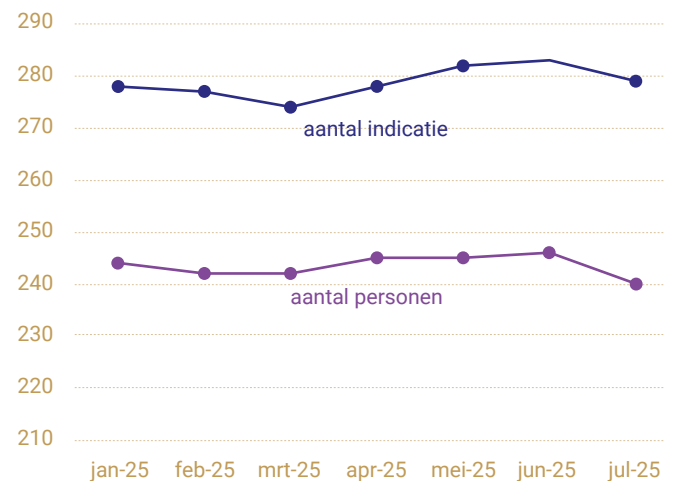
## Jeugd maatwerk verblijf

### Jeugd vergelijking 2024-2025



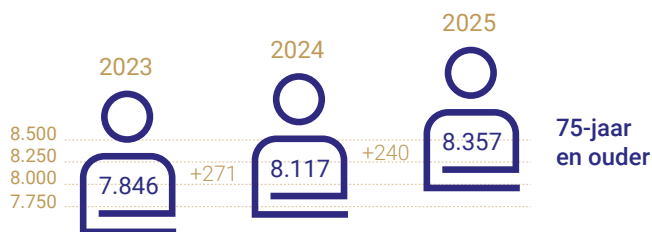
Voor Jeugdzorg sturen we op uitstroom en minder instroom in verblijf voor jeugdigen. Je ziet hier het aantal jeugdigen in jeugdzorg in de categorie verblijf, daaronder valt 24-uurszorg in verblijf, gezinshuizen en ook pleegzorg en deeltijdverblijf. In vergelijking met vorig jaar zijn er minder jeugdigen in verblijf.

### Verloop jeugd verblijf in 2025



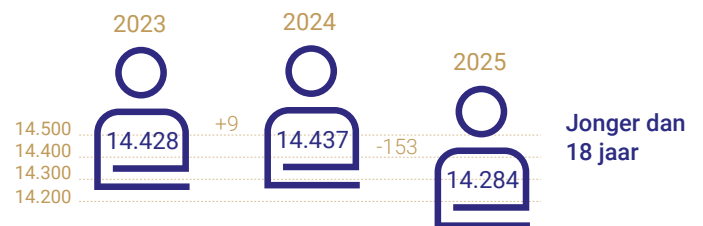
Het aantal indicaties en jeugdigen in verblijf blijft dit jaar tot nu toe redelijk rond hetzelfde aantal, tussen de 240 en 250 jeugdigen met een verblijfsindicatie.

### Aantal 75-plussers



Het aantal inwoners van 75 jaar en ouder is afgelopen jaren gestegen.

### Aantal Jeugdigen



Het aantal inwoners jonger dan 18 jaar laat een dalende trend zien.



## 5.4 Regels voor budgetoverheveling

In de Financiële verordening hebben we in artikel 5, lid 6, de afspraken rondom de Beleidsrapportages vastgelegd. Daarin is opgenomen, dat we de budgetoverheveling naar 2025 al in de 2e Beleidsrapportage van het voorafgaande jaar gaan opnemen. We willen dan graag zo volledig mogelijk zijn, maar kunnen niet voorkomen, dat ontwikkelingen na september een laatste aanvraag voor overheveling vereisen.

Hierna zijn de bepalingen opgenomen in artikel 5 van de Financiële verordening met betrekking tot budgetoverheveling:

Het college doet in de 2e Beleidsrapportage voorstellen voor budgetoverheveling van een begrotingsjaar naar een volgend begrotingsjaar. De criteria voor budgetoverheveling zijn:

- er is sprake van een incidenteel budget;
- het gaat om bedragen groter of gelijk aan € 25.000;
- een voorstel met betrekking tot budgetoverheveling mag uiteindelijk niet leiden tot budgetoverschrijding op het betreffende taakveld in het begrotingsjaar;
- de gelden worden besteed overeenkomstig het doel van de oorspronkelijke bestemming;
- er moet een concreet plan ten grondslag liggen aan de budgetoverheveling waardoor er concreet aangegeven kan worden wanneer de besteding in het begrotingsjaar zal plaatsvinden;
- hetzelfde onderwerp mag maximaal twee keer worden overgeheveld;
- in geval van politiek bestuurlijke belangen kan het college een gemotiveerd afwijkend voorstel aan de gemeenteraad doen om het budget over te hevelen ondanks dat deze niet voldoet aan de bovenstaande criteria.





**Bezoekadres stadhuis**  
Burgemeester van der Dussenplein 1

**Postadres**  
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

**Telefoonnummer**  
14-074

**E-mail**  
Gemeente@hengelo.nl

[www.hengelo.nl](http://www.hengelo.nl)



Gemeente  
**Hengelo**